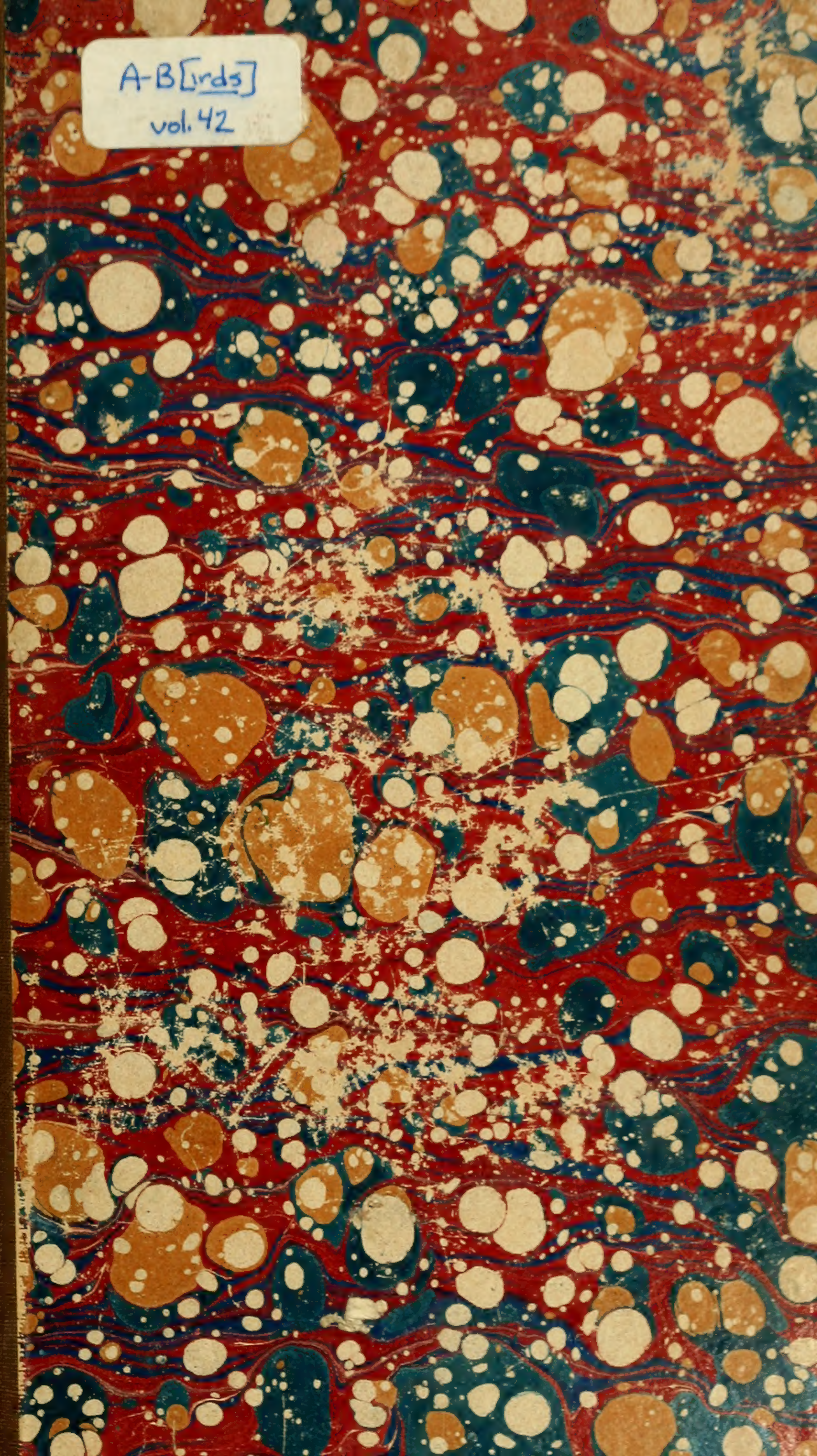

A-B[irds]
vol. 42

J. Reinhardt.

Fuglefaunaen i Brasiliens Campos.

1870.

Alexander Agassiz, Esq:

with the authors compliments.

Bidrag

til

Kundskab om Fuglefaunaen i Brasiliens Campos

af

J. Reinhardt.

(Aftryk af „Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn." 1870.)

Sm

Kjøbenhavn.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Første Halvdeel.

Det Arbeide, som her forelægges, gjör ikke Fordring paa at gjælde for synderligt mere end en Optælling af de Fuglearter, som forekomme i de saakaldte Camposegne i det indre Brasilien og navnlig i Provindsen Minas Geraes. Det er hovedsagelig stöttet paa det Materiale, som jeg selv har skaffet tilveie under gjentagne og lange Ophold i disse Egne, saavelsom paa de Samlinger, som Dr. P. W. Lund tilveiebragte deels paa en Reise i Aarene 1833 til 1835 gjennem Provindsen São Paulo og en Deel af Provindserne Goyaz og Minas Geraes, deels i Omegnen af Lagoa Santa under de förste Aar af hans Ophold i denne lille By, og som han med sin sædvanlige ædelmodige Liberalitet i 1839 skjænkede til det daværende Kongelige naturhistoriske Museum. Jeg har fremdeles under Udarbeidelsen kunnet benytte ogsaa de Optegnelser, som Lund har nedskrevet om de af ham i Brasilien samlede Fugle, og som han for nogle Aar siden har havt den Godhed at sende mig og at stille til

min Raadighed; foruden den Hjælp, de ogsaa i andre Henseender have ydet mig, have de navnlig givet mig værdifulde Oplysninger om mange af de i det Fölgende omtalte Fugles Udbredning ogsaa udenfor Camposlandet, tildeels i Egne, som jeg selv ikke har besögt, og selvfölgelig er Lund anfört som Kilde overalt, hvor jeg har benyttet hans Optegnelser.

Foruden Lunds og mine egne Samlinger har jeg naturligviis ogsaa benyttet de Oplysninger, som kunne hentes hos andre Naturforskere, der have bereist nogle af de samme Egne, og navnlig da hos Spix, Ménétriés og Burmeister*). Men da en Fortegnelse som den, der her skal meddeles, kun kan faae nogen Værd gjennem sin Paalidelighed, saa har jeg, naar min egen Erfaring ikke slog til, fra tidligere Forfattere i Reglen kun optaget saadanne Fugle, om hvilke det udtrykkeligt er anfört, at de ere samlede netop i de Egne, hvorom Talen er. Naar der om en eller anden Fugl kun foreligger saadanne i en vis ubestemt Almindelighed holdte Angivelser, som t. Ex. at den har hjemme i „Minas Geraes“, har jeg, hvis jeg ellers ingen Grund har havt til at optage den, foretrukket at udelade den; thi de meget forskjellige physiske Forhold i de forskjellige Dele af denne Provinds betinge, som vi ville faae at see, en ikke ringe Forskjel ogsaa i Floraen og Faunaen paa de forskjellige Steder, og hvis man alene paa Grund af en i saa almindelige Udtryk holdt Stedsangivelse vilde henföre en vis Fugl til Camposfaunaen, vilde man ofte være udsat for at tage betydelig Feil. Ligesaa lidt har jeg i Almindelighed optaget Arter, som vedkommende Forfattere fortælle, at de kun have seet flyvende i Luften eller siddende i Træerne; kun med

*) Ogsaa A. de Saint-Hilaire har fra sine vidtstrakte Reiser i Brasilien hjembragt betydelige ornithologiske Samlinger, der tilfaldt Parisermuseet, og som utvivlsomt vilde kunne ydet megen Oplysning ogsaa om de her omtalte Egnes Fauna, dersom der var blevet givet en Fortegnelse over dem, men dette er desværre ikke skeet, og det er kun med Hensyn til ganske enkelte Fugle, der findes omtalte i hans Reiseværk, at jeg har kunnet hente Underretning hos ham.

ganske enkelte Former, der ere saa let kjendelige, at en Feiltagelse ikke vel kan tænkes, har jeg tilladt mig at gjöre en Undtagelse. Fortegnelsen tæller saaledes ganske vist adskillige Arter færre, end den kunde have talt, hvis jeg havde villet benytte den modsatte Fremgangsmaade, men dette anseer jeg, som sagt, ikke for nogen Mangel.

Da det hovedsagelig er Hensigten med denne Fortegnelse, at yde et lille Bidrag til Kundskaben om den geographiske Fordeling af Fuglefaunaen indenfor Brasiliens vidtstrakte Grændser, kan der spörges, om en slig Fortegnelse virkelig kan behöves, eller om der ikke allerede foreligger tilstrækkelige Oplysninger særligt for de Egnes Vedkommende, hvorom Talen er her, og om ikke en Optælling af de der forekommende Arter er gjort overflödig ved Burmeisters „Systematische Uebersicht der Thiere Brasiliens", da denne udmærkede Naturforsker jo dog netop har udstrakt sin Reise til de Landstrækninger, hvis Fuglefauna er Gjenstand for nærværende Arbeide. Jeg troer dog, at det ikke er Tilfældet. Det nysnævnte Værk er ganske vist en fortræffelig Veiledning for Alle, der beskjæftige sig med Brasiliens Ornithologi, og, skjöndt det i det Fölgende vil sees, at jeg, hvad mange Enkeltheder i det angaaer, maa være af en anden Mening end Forfatteren og maa betvivle, at han i alle Tilfælde har været nöieseende nok med sine Angivelser, kan Ingen være villigere end jeg til at anerkjende dets store Nytte og Værd i det Hele taget. Men den sörgelige Ulykke, der ramte Burmeister i Lagoa Santa*), har naturligviis bevirket, at hans Iagttagelser netop med Hensyn til Campos-Faunaen ere blevne temmelig ufuldstændige, og at det kun er et ringere Antal af de i disse Egne forekommende Arter, som det er lykkedes ham at forskaffe sig eller at iagttage paa selve sin Reise, medens han med Hensyn til det langt större Antal har maattet ladet sig nöie med at stole paa Andres Angivelser.

---

*) Han brak Laaret omtrent fire Uger efter sin Ankomst og var dernæst i hele den övrige Tid af sit Ophold i det Indre af Brasilien fængslet til Sygeleiet og til sit Værelse.

Paa et Par Stykker nær er det lutter velbekjendte og tidt beskrevne Arter, der ville blive opregnede i mit Arbeide. Jeg har derfor anseet det for overflödigt at give udförlige Beskrivelser eller endog blot Diagnoser af dem, og ligesaa lidt har jeg villet tilföie Synonymer undtagen i de sjeldne Tilfælde, hvor jeg har troet at have fundet Feil i Synonymien, som det kunde have Interesse at faae rettede.

Efter disse Bemærkninger om Beskaffenheden af og Hensigten med det lille Bidrag til Brasiliens Ornithologie, som her fremlægges, skal jeg, inden jeg vender mig til den specielle Deel af mit Arbeide, endnu i al Korthed omtale de Egnes naturlige Beskaffenhed, med hvis Fuglefauna vi i det Fölgende skulle beskjæftige os, og fremhæve de större Træk af denne Faunas Physiognomie og Eiendommelighed.

Bjergkjeden Serra do Espinhaço deler Provindsen Minas Geraes i to Dele, som ere meget forskjellige indbyrdes i deres geognostiske Beskaffenhed, i deres Clima og i deres Vegetation. I den mindre, Öst for Bjergkjeden liggende Deel er Gneis-Granit den saagodtsom eneherskende faststaaende Steenart, og overalt, hvor ikke det nögne Fjeld kommer tilsyne, dannes Jordskorpen af et ved dennes Forvittring fremkommet Lag röd Leer. Steile, men i Reglen lave Bjerge og dybe, snevre Dale vexle uophörligt med hinanden og have oprindeligt allevegne været bevoxede med tæt og sammenhængende Urskov, Brasilianernes Mato virgem. Befolkningen gav derfor ogsaa denne Deel af Provindsen Navnet Mato dentro, og den bærer det tildeels endnu, uanseet at Jordbunden allerede paa mange Steder er bleven saa aldeles udpiint ved en uforstandig Dyrkningsmaade, at Skovene forlængst ere forsvundne fra store Strækninger og have maattet give Plads for værdilöse, med Bregner eller med Sida-Arter bevoxede Heder. Climaet endelig er aldeles tropisk og meget fugtigt, Varmen overalt tilstrækkelig til Dyrkning i det Store af alle ægte tropiske Væxter. Baade i sin physiske Beskaffenhed og i sin Faunas Præg ligner denne Deel af Minas de tilgrænd-

sende Kystprovindser; den kan saaledes passende betragtes som udgjörende Eet med disse i naturhistorisk Henseende, og det hele Landströg mellem Serra do Espinhaço og Havet vil for Kortheds Skyld her blive omtalt under Eet som Urskovlandet eller Kystlandets Urskove, eller paa lignende Maade.

I den meget större, Vest for Serra do Espinhaço liggende Deel af Provindsen, som er den, hvormed vi her nærmest skulle beskjæftige os, er Landets geognostiske Bygning langt mere sammensat. Allerede selve den ovennævnte Bjergkjede bestaaer kun af lutter skifrede Masser af meget forskjellig Slags; men det Samme gjælder fremdeles ogsaa alle de Vest for den liggende Landstrækninger; möre, forvittrende Talk- og Leerskifere, Sandstene og en ved sine talrige Huler berömt krystallinsk Kalksteen kunne nævnes som de videst udbredte Steenarter. Det er denne Deel af Provindsen Minas, som Befolkningen giver Navn af „Campos"*), en Benævnelse, som dog ikke er i Brug i denne Provinds alene, men ligesaavel anvendes i de os her ikke vedkommende, indre Naboprovindser, der i Hovedsagen ere af samme physiske Beskaffenhed som den vestlige Deel af Minas Geraes. Man vilde imidlertid tage Feil, hvis man af Navnet lod sig forlede til at antage Camposegnene for en udstrakt Slette. Thi skjöndt der rigtignok med Forandringen i Landets geognostiske Bygning fölger en Forandring ogsaa i Overfladens Relief, og skjöndt man ikke i Camposegnene finder saa steile Affald og snevre Dalströg som Öst for Serra do Espinhaço, er Landet dog langtfra fladt; ikke blot gjennemstryges det hist og her af lave Bjergrygge, men selv bortseet fra disse bölger Overfladen overalt Bakke op og Bakke ned. Hvad Brasilianerne have villet udtrykke med Ordet Campo er det Eiendommelige i disse Egnes Vegetationsforhold, og navnlig da Græsvæxtens og de i denne spredt voxende lave Træers og Buskes afgjorte Overvægt over de virkelige sluttede Skove. Disse

---

*) I Enkelttallet »Campo«; Benævnelsen »terra dos campos«, som Burmeister bruger, hörer man ikke i Landet selv.

sidste mangle nemlig vel ikke ganske; de ledsage tvertimod som en smal Bræmme Bredderne af de större Floder, de vise sig fremdeles overalt i Ly af Kalksteensklipperne, og endelig fremtræde de navnlig i Form af skarpt begrændsede Smaaskove, som Brasilianerne give Navn af „Capões"*), eller „Ilhas do mato", Skovöer. Men alle disse Skovpartier udgjöre tilsammentagne kun et ringe Fladeindhold i Sammenligning med det övrige mange Gange större, kun med Græsarter og Buske bevoxede Terrain, i hvilket de ere ligesom ströede omkring. Det vil af det Foregaaende let skjönnes, at Campoernes Physiognomie ikke behöver at være ganske det samme overalt, og dette er i Virkeligheden heller ikke Tilfældet. Selv om man kun holder sig til Camposegnene i Minas Geraes, om hvilke der her fortrinsviis er Talen, saa frembyde de et meget forskjelligt Udseende, alt eftersom de lave krogede Træer og större Buske, der voxe spredte blandt Græsset, ere tilstede i större eller mindre Mængde. Hvor de ere talrige nok til at udgjöre den fremherskende Deel af Vegetationen og til at forhindre enhver fjern Udsigt, hvor altsaa Egnen gjör Indtrykket af et Buskads, der faaer Campoen Navnet „Campo cerrado" eller simpelthen „Cerrado". Blive derimod Træerne sparsomme, eller forsvinde de endog ganske, saa at Vegetationen kun sammensættes af törre, blaagrönne Græsarter, perennerende Urter og Smaabuske, og tillader Öiet paa een Gang frit og uhindret at oversee store Strækninger, fremkommer der den Slags „Campo", som Brasilianerne kalde „Campo limpo" eller „Campo descoberto". Men hvor forskjellige disse to Former af Campos end ere, naar de hver især optræde i deres meest udprægede Form, saa udviskes Forskjellen dog ofte ved umærkelige Overgange, og det er ikke muligt skarpt at sondre mellem dem.

*) I Enkelttal »Capão«; Ordet er egentlig en Forvandskning af Caá-puam, det Navn, som Brasiliens oprindelige Tupí-Befolkning gav disse Smaaskove, og som netop betyder Skov-Ö.

Hele denne vestlige Deel af Minas Geraes er et Höiland, hvis Höide over Havet snart er noget under, snart lidt over 2,000 Fod. Climaet er derfor ikke lidt forskjelligt fra det, som hersker i den mere bjergfulde, men lavere liggende östlige Deel af Provindsen. Aarstiderne ere skarpere end der adskilte i en Regntid og en Törtid, i hvilken sidste selv et enkelt Regnskyl er en Sjeldenhed, og Climaet er derfor meget mindre fugtigt end i Urskovlandet. Ogsaa hvad Temperaturen angaaer er der en stor Forskjel paa Aarstiderne; Törtiden, der varer fra Mai til Slutningen af September, udmærker sig navnlig ved sine paafaldende kolde Nætter. Det hænder oftere i Juli, som er Aarets koldeste Maaned, at Thermometret om Natten synker til nogle faa Grader over Frysepunktet, og selv Riimfrost er sine Steder ikke ganske sjelden; ja! en meget enkelt Gang med Aars Mellemrum kan der endog danne sig en tynd Iisskorpe paa Vandet i Skaale eller lignende Kar, som ere blevne staaende ude i det Frie Natten over, og i den lille By Bom Jesus de Matosinhos, omtrent 4 Miil Nordvest for Lagoa Santa, bleve Beboerne en tidlig Morgenstund i Begyndelsen af Juli 1851 overraskede ved at finde smaa Iistappe, som havde dannet sig i Löbet af Natten. Kort sagt, Temperaturen er paa denne Aarstid paafaldende lav i Forhold til den geographiske Brede og synes knap nok at kunne tilfredsstillende forklares alene af disse Egnes ikke betydelige Höide over Havet*).

En saa betydelig Forskjel i de physiske Forhold kan naturligviis ikke undlade at indvirke paa Dyrelivet og navnlig ogsaa paa Fugleverdenen, og Camposegnenes Fuglefauna er derfor ogsaa virkelig i flere Henseender forskjellig fra den, som har

---

*) Tschudi anslaaer Middeltemperaturen i den törre Aarstid til 14°,2 C., i Regntiden til 23—24° C. Aarets Middeltemperatur ved Lagoa Santa ansætter Dr. Lund (maaskee lidt vel höit) til omtrent 20° C., Burmeister til 15° R. Man maa imidlertid ved alle disse Angivelser vel erindre, at de kun stötte sig til meget ufuldstændige Iagttagelser; nöiagtige, gjennem længere Tid anstillede Thermometer- og Barometer-Observationer mangle hidtil ganske.

hjemme i det tilgrændsende Urskovland Öst for de her omtalte Campoer. Forskjellen viser sig allerede i dens ringere Rigdom. Der er nemlig bidtil kun fundet 394 Fuglearter i de Egne, med hvis Fauna vi her skulle beskjæftige os, hvorimod der i det tilgrændsende Skovland forekommer mindst 509 Arter*). Nu er det vel langtfra min Mening, at Camposfaunaen tör antages for allerede nu at være nogenlunde udtömmende undersögt, men paa den anden Side kan det heller ikke betvivles, at der med Tiden ogsaa i Provindserne Minas, Rios og Espirito Santos Urskove vil findes Arter, som bidtil ikke ere iagttagne der, og der er derfor al Rimelighed for, at det nuværende Misforhold mellem de to Faunaers Rigdom i det Höieste kan blive noget formindsket, men ikke udjævnet gjennem fortsatte Forskninger. Derimod stemmer Camposfaunaen i numerisk Henseende temmelig nöie med Paraguays Fuglefauna, thi fra dette Land kjender man kun lidt over 400 Arter**). Fra hele Bra-

*) Saamange Arter ere nemlig samlede deels af Prindsen af Wied paa hans Reise fra Rio de Janeiro til Bahia, deels af Natterer, Bescke, Burmeister og enkelte andre i Omegnen af Rio de Janeiro og Neu Freiburg. Det er muligt, at nogle Arter ere blevne overseete ved denne Optælling, men jeg troer, at den ialfald er nöiagtig nok til det Brug, hvortil den her skal tjene. Prindsen af Wied har i sine fortrinlige »Beiträge zur Naturgeschichte Brasiliens« beskrevet 457 Arter, men en Deel af disse tilhöre ikke Skovlandet. Prindsen reiste nemlig fra Byen Villa dos Ilheos ind i Landet til Campoerne paa Grændsen af Provindserne Bahia og Minas Geraes og fik derved Leilighed til at samle et ikke ringe Antal af de for Camposlandet eiendommelige Fugle; fremdeles har han i sit Værk medtaget et Par Arter, som tilhöre ganske andre Egne af Brasilien, end dem han har besögt; trækker man disse Urskovlandet uvedkommende Arter fra, bliver der 419 tilbage, og til disse maa da lægges 90 Arter, som vare undgaaede Prindsen, men som andre Reisende have truffet i det af ham bereiste Urskovland.

**) I Azaras bekjendte Værk over Paraguays og La Plata-Landenes Fugle ere ialt 448 Fugle beskrevne, men ifölge Hartlaubs systematiske Index til dette Værk ere mindst 26 af disse opförte to Gange, idet Azara har anseet Hunnerne og de unge Fugle for særegne Arter; fremdeles er der 14 Arter, som kun forekomme i La Plata-Landene, men ikke naae op til Paraguay; der bliver saaledes kun 408 virkelig i Paraguay iagttagne Arter tilbage. Jeg skal strax her bemærke, at

siliens vidtstrakte Omraade har man hidtil lært omtrent 1300 Arter at kjende, og de her omhandlede Egnes Fugle udgjöre saaledes omtrent 33 Procent af den hele Fauna.

Af de 394 i det Fölgende opregnede Arter henhöre:

11	til	*Anseres*,
38	—	*Grallæ*,
1	—	*Struthiones*,
13	—	*Gallinæ*,
11	—	*Columbæ*,
35	—	*Accipitres*,
86	—	*Picariæ*,
199	—	*Passeres*.

I et omtrent lignende Forhold fordele de 509 i Skovlandet iagttagne Arter sig til de forskjellige Ordener, idet

26	henhöre	til	*Anseres*,
44	—	—	*Grallæ*,
12	—	—	*Gallinæ*,
10	—	—	*Columbæ*,
45	—	—	*Accipitres*,
110	—	—	*Picariæ*,
262	—	—	*Passeres*.

Fælles for begge disse Faunaer er, som man seer, den store Overvægt, som Ordenen *Passeres* i numerisk Henseende har over en hvilkensomhelst af de andre Ordener, selv over den, som kommer den nærmest i Rigdom paa Former, nemlig *Picariæ*. Saavel i Camposfaunaen som i Skovlandsfaunaen henhöre lidt over Halvdelen af samtlige Arter til den nævnte Orden, og den og *Picariæ* udgjöre tilsammentagne i den förstnævnte af de to Faunaer 69,8 Procent, i den sidste 73,1 Procent af det hele.

jeg ikke har havt Adgang til den spanske Originaludgave af Azaras Værk; jeg har kun kunnet benytte Sonninis Oversættelse, der udgjör det 3die og 4de Bind af »Voyages dans l'Amérique méridionale par Don Felix de Azara, publiés d'après les manuscrits de l'auteur par C. A. Walckenaer. Paris 1809«.

Antal. I begge Fortegnelser finder man dernæst Ordenerne *Grallæ*, *Gallinæ* og *Columbæ* nogenlunde eens repræsenterede; Skovlandsfaunaens större Rigdom skyldes navnlig Ordenerne *Anseres*, *Accipitres*, *Picariæ* og *Passeres*, som alle optræde med et, tildeels endog betydeligt större Antal Arter i Urskovlandet end i Campoerne. I Skovlandsfaunaen mangle *Struthiones* ganske, og i Camposfaunaen stiger den Fattigdom paa Svömmefugle, som er eiendommelig ikke blot for Brasilien, men for hele den Öst for Andesbjergene liggende Deel af det tropiske Sydamerika, saa höit, at der neppe er noget andet Sted paa Jorden, de store Örkener undtagne, hvor der findes et saa ringe Antal af Svömmefugle som her. Tildeels er denne Fattigdom ganske vist en Fölge af, at de til Havet og dets Kyster bundne Söfugle naturligviis mangle i denne Indlandsfauna; det er fremdeles naturligt, at de höitliggende Campoers Mangel paa udstrakte Moradser og store Söer maa være ugunstig for en rig Repræsentation af Svömmefugle. Men om det ogsaa af disse Grunde er let forstaaeligt, at Camposfaunaen maa være endnu fattigere paa disse Fugle end det östlige, til Havet grændsende Skovland, kan man dog saa meget mindre i dem alene söge Forklaringen af den i og for sig overraskende Fattigdom paa Svömmefugle, som Antallet af disse Fugle ikke er synderligt större i andre Egne af Brasilien, der synes at frembyde de allergunstigste Betingelser for dem, saaledes f. Ex. i Amazonflodens uhyre Flodsystem. Ikke blot Camposegnenes, men hele Brasiliens Fattigdom paa Svömmefugle er saameget mere paafaldende, som denne Orden paa ingen Maade er sparsomt repræsenteret i den Syd for Troperne liggende Deel af Sydamerika eller i Landene langs denne Verdensdeels Vestkyst. Saaledes findes der ifölge Azaras Angivelser i Paraguay, som kun med en ringe Deel af sit Fladeindhold naaer ind i det tropiske Bælte, allerede 32 Svömmefugle, og i Chile möder man fuldstændig nordeuropæiske eller skandinaviske Forhold; Svömmefuglene ere ikke færre end 55 i Tallet og udgjöre lidt over Fjerdedelen af alle de Fuglearter, man hidtil

kjender fra dette Land*). Den ubetydelige Rolle, som Svömmefuglene overhovedet spille i Brasilien, er for en ikke ringe Deel en Fölge af, at en af Ordenens Familier, som ellers pleier at være rig paa Arter, nemlig Ænderne, kun er overmaade fattigt repræsenteret, og det er maaskee ikke ganske usandsynligt, at Grunden hertil tildeels kan ligge i de brasilianske Söers og Floders Rigdom paa rovgjerrige Fisk af Characinernes Familie, for hvis Efterstræbelser Ænderne, navnlig som Unger, ere mere udsatte end Fleertallet af de andre Svömmefugle.

De for Camposegnenes Fugleverden særlig betegnende Træk og Forskjellen mellem den og Skovlandsfaunaen kunne först træde tydeligt frem, naar man betragter den noget mere i det Enkelte, naar man altsaa fra Ordenerne vender sig til Familierne og nogle de dem underordnede systematiske Grupper.

En Deel af Arterne udbrede sig uden Forskjel over det hele Landströg og træffes ligesaavel i de derværende större eller mindre Skove som i Cerraderne og de aabne Campos; men Fleertallet holder sig strængt enten til Skov eller til Mark. De ægte Skovfugle ere, ligesom ogsaa de Fugle, der saa at sige tilhöre alle Lokaliteter, for den allerstörste Deel Arter, som Camposegnene have tilfælles med Kystlandets Urskove, og som for en Deel endog udbrede sig tværs over Brasilien heelt ind i Bolivien. Det er derfor de til selve Campoerne bundne Former, som især give Faunaen dens eiendommelige Præg, og man træffer blandt dem adskillige, som henhöre til Slægter eller Familier, hvilke man ellers med Rette anseer for Skovfugle, og hvis övrige i Camposlandet forekommende Arter ogsaa der fortrinsviis eller udelukkende tilhöre Skovene. Som Exempler kunne nævnes den lille Campos-Ugle (*Noctua cunicularia*), Jordspætten (*Colaptes campestris*), Campos-Skjægfuglen (*Bucco chacuru*), Campos-Trælöberen (*Picolaptes bivittatus*) og den lille *Malacurus frontalis*, der er bekjendt ved sine kolossale af Træpinde opbyggede Reder. Men

*) Sclater, Notes on the Birds of Chili, see: the Proc. Z. S. of London f. 1867, S. 337.

medens Faunaen har en Deel til selve Campoerne bundne Fugle forud for Urskovsfaunaen, mangler den paa den anden Side en Mængde af de for denne charakteristiske Former. For den förste Betragtning kan dette maaskee forsaavidt være paafaldende, som de i Campoerne omströede Skove jo kunde antages at byde Skovfuglene de for dem nödvendige Betingelser. Men Camposskovene ere for smaa og for spredte til at kunne afgive Opholdssted for en ligesaa talrig Fugleverden som Östkystens store, sammenhængende Urskove*), og, da de desuden for störste Delen bestaae af andre Træer end disse sidste, er det end ikke givet, at de kunne byde alle de frugt- og fröædende Fugle den samme Föde, som de finde der. Flere Slægter, som man pleier at ansee for uadskillelige fra brasilianske Skove, mangle derfor ogsaa i Camposlandets Capões eller optræde i det Höieste der med en enkelt Repræsentant. For her blot at anföre et Exempel skal jeg nævne Tanagra-Slægten *Calliste*; de fleste Naturskildringer fra Brasilien fremhæve disse pragtfulde, brogede Fugle som nogle af de derværende Skoves talrigste og meest iöinefaldende Beboere. Men i Camposlandet findes kun en eneste Art, og det den mindst pragtfulde af hele Slægten, *Calliste flava*; alle de övrige, over de tilgrændsende östlige Urskove udbredte langt skjönnere Arter, saasom *C. tatao* **), *C. tricolor*, *C. cyanoventris*, *C. festiva*, *C. thoracica* foruden flere andre, söger man

*) Capão-Skovenes ringe Udstrækning er maaskee ogsaa den væsentligste Grund til, at visse Pattedyrslægter, som forekomme i Östkystens store Skovstrækninger, mangle i Camposlandet, saaledes navnlig *Ateles* og *Bradypus*; den sidste synes heller ikke i tidligere Tider at have levet der, idetmindste er der hidtil ikke fundet Levninger af den i Kalkklippernes Huler, i hvilke man jo forresten foruden uddöde Dyreformer ogsaa finder Knogler af alle de nulevende Pattedyr. *Ateles*-Slægten synes derimod rigtignok tidligere at være optraadt i disse Egne, men dog kun med en fra de nulevende forskjellig uddöd Art.

**) Da Burmeister saa bestemt paastaaer, at denne Art ikke forekommer Syd for Bahia og selv der kun undtagelsesviis (Syst. Uebers. III, S. 188), skal jeg minde om, at A. d'Orbigny har truffet den i Omegnen af Rio de Janeiro ved det Keiserlige Lystslot São Christovão (Voy. d. l'Amér. mérid. T. 4me. 3me Partie, Oiseaux, p. 270).

forgjæves i Campoernes Smaaskove. — De forskjellige Fugleordener bidrage i meget forskjellig Grad til at frembringe Forskjellen mellem Campos- og Urskovsfaunaen. Camposlandets Svömmefugle ere saaledes uden Undtagelse Arter, som ligesaavel forekomme i Urskovslandet, og Grunden til at dette sidste er rigere paa Former er kun at söge i, at den optager adskillige egentlig kun til selve Havkysten og Havet bundne Former, som selvfölgelig maae mangle i en Indlandsfauna som Camposegnenes. Af de i Urskovsegnene forekommende Rovfugle mangler et ikke ringe Antal i Camposegnene, dog mangler der neppe nogen der optrædende Slægtstypus, og Campoerne besidde en for dem eiendommelig Art, nemlig den lille, allerede tidligere nævnte Campos-Ugle. Af Urskovens *Grallæ* savnes i Camposegnene, foruden et Par Slægter, der overhovedet ikke fjerne sig langt fra Havets Kyster (*Calidris*, *Hæmatopus* og *Cinclus*), fremdeles ogsaa Slægten *Podoa*; men disse Egne have igjen forud for Urskoven en meget mærkelig og eiendommelig Fugl, Seriemaen (*Cariama cristata*), der i Campoerne repræsenterer de i Sydamerika manglende Traner, ligesom *Psophia*-Slægten gjör det i Amazonflodens skovklædte Gebeet. At Camposegnene fremdeles i den amerikanske Struds have en for dem særegen Form er allerede anfört. Hönsefuglene ere ikke blot relativt, men selv absolut taget lidt talrigere i Camposegnene end i Urskovslandet, skjöndt dog en af de for de sydamerikanske Skove særlig eiendommelige Typer, nemlig Hokkoerne (*Crax*) ganske mangler. Det er en forholdsviis rig Repræsentation af Tinamu-Familien, som giver Camposfaunaen denne Overvægt, og navnlig besidder denne Fauna to herhen hörende Slægter, *Rhynchotus* og *Nothura*, der maae ansees for nogle af de for Campoerne meest charakteristiske Former, af hvilke endog kun den sidste tillige optræder i Urskovslandet, og det tilmed kun med en enkelt Art og kun paa saadanne Steder, hvor Egnen undtagelsesviis for en Deel antager Campoernes Charakteer (f. Ex. i de saakaldte Campos de Goyatacazes i Provindsen Rio de Janeiro). Ogsaa Duerne ere, forsaavidt man tör dömme af de

foreliggende Erfaringer, talrigere i Camposlandet, hvor man kun savner een af Urskovens Arter (*Columba loricata*), men derimod træffer et Par i Cerraderne hjemmehörende Arter, saasom *Columbula campestris* og *C. squamosa*. Der er en saa særdeles stor Forskjel paa den Formrigdom, hvormed Ordenerne *Picariæ* og *Passeres* optræde i Camposlandet og i Östkystens Urskove, at netop disse to Ordener nödvendigviis maae bidrage meget Væsentligt til at foröge Ulighederne mellem de tvende Landströgs Fuglefaunaer; men skjöndt der ialfald i den sidste af disse Ordener ogsaa ere enkelte Grupper, som ere rigere paa Slægter og Arter i Campos- end i Urskovsfaunaen og med Rette kunne siges at være særlig charakteristiske for den förstnævnte, er det dog let forstaaeligt, at det navnlig maa blive en meget fattig Repræsentation eller endog en fuldstændig Mangel af visse Underfamilier og Slægter, som for disse to Ordeners Vedkommende bliver det meest fremtrædende Særkjende for Camposfaunaen i Modsætning til Urskovsfaunaen.

Blandt *Picariæ* ere dog visse af de dertil hörende store Familier omtrent lige rigeligt repræsenterede i begge Faunaer; dette gjælder saaledes om Colibrierne, som ikke ere synderligt mindre talrige i de Egne, med hvilke vi her have at gjöre, end i Urskovslandet. De höitliggende, törre Cerrader med deres Vrimmel af blomstrende Buske og Halvbuske byde aabenbart disse skjönne Smaafugle et idetmindste ligesaa passende Opholdssted som Kystlandets store Skove med deres hedere og fugtigere Clima, og Camposlandet besidder enkelte for det eiendommelige, meget udmærkede Former, saasom *Augastes superbus* og *Heliactin cornuta*. Denne Rigdom paa Trochilider er imidlertid ikke i og for sig paafaldende, da det jo er bekjendt, at disse Smaafugle i Ecuador og Ny Granada ere meget talrige selv paa meget höiere liggende Höisletter med ringe Skovvæxt, medens Amazondalens umaadelige Skove kun huse nogle faa Arter. Men uventet er det, at ogsaa saa ægte Skovfugle som Spætterne tælle omtrent ligemange Arter i Campos og i Skovlandet, og at Skovfaunaen

end ikke har nogen særlig mærkelig Typus forud for Campoerne, hvorimod disse i den allerede forud omtalte *Colaptes campestris* besidde en slig i Levemaade afvigende og for dem eiendommelig Spætteform. Ogsaa Tukanerne ere næsten lige talrige i begge Faunaer, men for de övrige större Familiers Vedkommende er Forskjellen stor. Exempelviis skal jeg nævne Papegöierne; der findes blandt dem neppe flere end to og det end ikke i nogen Henseende særligt udmærkede Arter, som ikke tillige have hjemme i Urskovlandet, og dette besidder et næsten dobbelt saa stort Antal af Arter. Blandt Ordenens övrige Familier træffer man ligeledes vel enkelte for Camposegnene særegne Arter, saasom blandt Skjægfuglene *Bucco chacuru*, men eiendommelige Slægter synes disse Egne ikke at besidde, med mindre det skulde vise sig, at den ved Hannens afvigende Vingeform udmærkede Natteravne-Slægt *Eleothreptus* virkelig kun skulde have hjemme i Camposegne, men ikke forekomme i Urskovslandet.

Hvad endelig *Passeres* angaaer, saa kan man maaskee blandt de talrige til denne Orden henhörende Familier og Underfamilier fremhæve Tyran-Underfamilien *Fluvicolinæ* som en, der synes at naae sin största Udvikling i Camposegnene; den tæller der omtrent tre Gange saamange Arter som i Östkystens Urskove og besidder flere for disse fremmede, tildeels ret mærkelige Slægter, saasom *Alectorurus*, *Cybernetes*, *Muscipipra* og *Cnipolegus*. Som en Modsætning kan Cotinga-Familien nævnes; Camposfaunaen besidder ikke engang halv saamange Arter som Urskovsfaunaen og mangler ikke faa af de meest charakteristiske Slægter, f. Ex. *Cotinga*, *Ampelio*, *Xipholena*, *Phibalura* og *Calyptura*. Omtrent paa samme Maade forholder det sig med de saakaldte Myrefugle (*Formicaridæ*); der kjendes hidtil fra Camposlandet kun nogle og tyve herhenhörende Arter, medens Urskovsfaunaen tæller nogle og fyrgetyve. Af Træl̈öbere (*Dendrocolaptidæ*) er der hidtil fundet 23 Arter i Camposlandet og 29 i Urskovslandet; Arternes Mængde er saaledes ikke meget forskjellig paa begge Steder; men nærmere beseet er Familiens Optræden dog ganske anderledes i

Campoerne end i Urskovslandet. Paa dette sidste Sted höre af de 29 Arter 12 til den med stiv Stöttehale forsynede Afdeling af Familien (*Dendrocolaptinæ*), 17 til de ikke klattrende Afdelinger; af Camposfaunaens 23 Arter höre derimod ikke færre end 20 til Familiens ikke klattrende Grupper og ikkun 3 til *Dendrocolaptinæ*. Denne Faatallighed, hvormed en forresten formrig og for det tropiske Amerika saa eiendommelig Gruppe som Dendrocolaptinerne optræder i Camposegnene, er tilvisse et mærkeligt Træk ved dette Landströgs Fauna, og den staaer i en skarp Modsætning til den ligelige Maade, hvorpaa en anden Familie, der har en ganske lignende Levemaade, nemlig Spætterne, er repræsenteret i begge Faunaer. Af de i Camposegnene optrædende Slægter af Trælöbernes ikke klattrende Grupper synes enkelte, saasom *Geobates* og *Anumbius*, ikke at forekomme i Östkystens Urskove, som derimod har den mærkelige afvigende Slægt *Oxyrhynchus* forud for Camposegnene. Det er ovenfor blevet fremhævet som et af Camposfaunaens særlig betegnende Træk, at Slægten *Calliste* kun optræder med en eneste Art; man vilde imidlertid feile, hvis man deraf vilde slutte, at Tanagra-Familien i det Hele var svagt repræsenteret i Camposegnene, der forekommer tværtimod der paa det Nærmeste ligesaamange Arter, som Urskovsfaunaen besidder, og den næsten fuldstændige Mangel paa Callistearter opveies ved Slægter, der fortrinsviis have hjemme i Cerraderne, og hvoriblandt navnlig skulle fremhæves *Pyranga*, *Lamprotes* og *Cypsnagra*.

Endnu en Bemærkning maa finde Plads her. Sædvanlig benægter man, at der findes Trækfugle i Brasilien*), medens Azara anförer ikke ganske faa for Paraguay. I Camposegnene mangle Trækfugle ikke aldeles, om det end kun er et

---

*) I Goulds Monographie over Trochiliderne skildres mange af de omkring Rio og i Minas forekommende Colibrier som Trækfugle; jeg troer imidlertid, at disse Angivelser trænge til yderligere Bekræftelse. For Minas's Vedkommende troer jeg med Sikkerhed at kunne sige, at ikke en eneste der levende Colibri er Trækfugl.

meget ringe Antal der findes. Med fuldkommen Sikkerhed kan jeg som saadanne nævne *Tyrannus melancholicus*, *T. albogularis* og *Milvulus tyrannus*; den sidste ankommer regelmæssig i de förste Dage af September eller enkelte Aar allerede i de allersidste Dage af August, de tvende förstnævnte nogle Dage senere, men alle tre altsaa ligesom Trækfuglene hos os ved Foraarets og Forplantningstidens Indtrædelse, og forblive indtil henimod Regntidens Slutning. Jeg troer fremdeles, at ogsaa *Tyrannus inca* er en Trækfugl, som ankommer samtidigt med de ovennævnte; idetmindste har jeg aldrig bemærket den i den kolde Tid, men da denne Art er saa langt mindre talrig end de tre andre Fugle, bliver dens Ankomst rigtignok heller ikke saa let bemærket. Endelig antager Lund ogsaa *Chrysomitris macgellanica* for at være en Trækfugl, der ligeledes skal ankomme i September i store Flokke, som strax efter Ankomsten sprede sig; i Aaret 1847 bemærkede jeg den selv den förste Gang den 16de September; men jeg er dog ikke rigtig vis paa, om den ogsaa virkelig tör ansees for en ægte Trækfugl*).

Ordo 1: *Anseres*.

Familia: *Podicipidæ*.

1. **Podiceps dominicus** (L.).

Brasil. Mergulhão**).

Er meget almindelig selv i de mindste Kjær i Camposegnene ligesaavel som i Urskovslandet; Lund og jeg have skudt den saa at sige overalt, hvor vi have været, i alle Aarets Maaneder.

---

*) Hr. Warming har meddeelt mig, at han har skudt et Exemplar ved Lagoa Santa allerede den 14de Juli.

**) Jeg anförer kun Fuglenes brasilianske Benævnelser, forsaavidt jeg selv har hört dem anvendte i Minas Geraes.

Lund har den 23de Januar 1841 ved Lagoa Santa faaet en Duununge, som kun var 2 T. 9 L. lang, og som han i sine Optegnelser beskriver som fölger: „Oven sort med graae Længdestriber, nedenunder hvidagtig med sorte Længdestriber paa Halsen, af hvilke især en er bred og nedentil næsten forener sig til et Slags Brystbælte med den tilsvarende fra den anden Side.“ Fremdeles har jeg selv den 20de August 1847 ved Lagoa dos Pitos skudt 2 Unger, der allerede vare $6^3/_4$ T. lange, men dog endnu svömmede om i Selskab med deres Forældre, af hvilke Hannen blev dræbt i samme Skud som Ungerne. Fuglen maa altsaa yngle mindst to Gange og den sidste Gang rimeligviis lige ved Regntidens Ophör. Hos den nysnævnte Han havde Kjönsredskaberne allerede paany begyndt at udvikle sig. Hos de den 20de Aug. skudte Unger vare de graae Striber paa Ryggen forsvundne, skjöndt de endnu tildeels havde Duundragten.

2. **Podilymbus podiceps** (L.)?

Brasil. Mergulhão caçador.

Foruden *P. dominicus* forekommer der i Composegnene, selv ved ganske smaa Kjær og Damme, endnu en anden, omtrent dobbelt saa stor Silkeand, som jeg anseer for ovennævnte over en stor Deel af Brasilien udbredte Art. Jeg har enkelte Gange selv seet den, men ikke været saa heldig at skyde den; derimod seer jeg af Dr. Lunds Notitser, at han den 12te Jan. 1838 har faaet en Han med middelmaadigt udviklede Kjönsorganer fra et Morads, Vargem comprida kaldet, ikke langt fra Sumidouro. Dette Exemplar er imidlertid ikke blevet opbevaret, og jeg maa derfor lade det henstaae, om Bestemmelsen er rigtig eller om det muligviis kunde være den sydlige *Podilymbus antarcticus* (Less.), som Lund har havt for sig, eller om endelig maaskee baade denne sidstnævnte Art og *Podilymbus podiceps* forekomme i disse Egne.

Familia: *Laridæ*.

3. **Sterna superciliaris** Vieill.

Le Hatis à sourcil blanc, Azara, voy. IV, S. 305, Nr. ccccxv.
Le Hatis tacheté, Azara l. c. S. 306 Nr. ccccxvi.
Sterna maculata, Vieill. Encycl. meth. Ornith. p. 350.
— *argentea*, Pr. Max. Beitr. Nat. Bras. IV Bd. 2. S. 871.

Man seer den ikke sjelden langs med Rio das Velhas og ved Smaasöerne i denne Flods Opland. Lund har skudt en Hun ved Lagoa Santa den 7de Novbr. 1835; sammesteds har ogsaa jeg faaet en Hun den 1ste August 1847; fremdeles har jeg d. 12te Octob. samme Aar erholdt et Exemplar fra Sumidouro-Söen; endelig har Botanikeren Hr. Warming fra Lagoa Santa hjembragt en ganske ung Fugl i dens plettede Dragt.

Iris er sortebruun, Næbet og Benene svovlgule; en sort Spids har Næbet kun saalænge Fuglen endnu ikke er fuldt udvoxen, og dette Særkjende burde derfor ikke være optaget i Prindsen af Wieds Diagnose. Den unge Fugl, som Hr. Warming fik, stemmer ganske med Azaras Beskrivelse af „le Hatis tacheté", kun er dens Næb 14 Linier langt, medens Næbet hos Azaras Fugl skal være 8½ Linie. Men da hans Exemplar iövrigt udtrykkelig siges at være saa stor som „le Hatis à soucil blanc", er der rimeligviis indlöbet en Skriv- eller Trykfeil i Angivelsen af Næbets Længde, og jeg tvivler ikke et Öieblik paa, at Prindsen af Wied har Ret i at henföre denne „Hatis tacheté" som den unge Fugl til *Sterna superciliaris* *).

---

*) Hverken Lund eller jeg har nogensinde iagttaget eller hört tale om nogen Maage (*Larus*) i de indre Campos, og jeg har heller ikke fundet nogen saadan nævnt hos de Forfattere, der have beskjæftiget sig med Brasiliens Fuglefauna. Imidlertid maa en Maageart dog forekomme i disse Egne; thi Burton beretter i sine »Explorations of the Highlands of the Brazil« (Vol. II, 179), at han traf en slig, og det endog i Mængde, paa Sandbankerne og Smaaöerne i Rio das Velhas i den sidste Deel af denne Flods Löb; han beskriver den som rödnæbet, og det ligger derfor nær at gjætte paa *Larus poliocephalus* Pr. Max., men det maa overlades til fremtidige Reisende at afgjöre, om denne Gisning er rigtig.

4. **Sterna magnirostris** Licht.

I den nærmere Omegn af Lagoa Santa har jeg ikke bemærket denne Terne, men den forekommer ret hyppigt langs med São Franciscofloden, hvor allerede Spix har iagttaget den, og fremdeles ogsaa ved Rio das Velhas i den nederste Deel af denne Flods Löb.

Familia: *Dysporidæ.*

5. **Plotus anhinga** L.

Temmelig hyppig saavel langs Floderne som ved Smaasöerne i Camposegnene. Lund har d. 27de Mai 1840 faaet et Exemplar ved Rio Taquaruçu, en af Rio das Velhas's Bifloder; jeg selv har faaet den d. 12te Octob. 1847 fra Söen ved Sumidouro, i October 1850 fra et Morads sammesteds, i September samme Aar fra Omegnen af Lagoa Santa, og endelig atter d. 29de Sept. 1851 ved en lille Flod, Ribeirão do mato, der falder i Rio das Velhas.

6. **Graculus brasiliensis** (Licht.).

Synes at være meget sjeldnere end den foregaaende i de Egne, hvorom Talen er, maaskee endog kun en tilfældig Gjæst; jeg har selv ikke seet den; men Lund har i September 1843 faaet et Exemplar ved den lille Sö Lagoa dos Pitos, og Botanikeren E. Warming har meddeelt mig, at han har skudt et Par paa Söen ved Lagoa Santa den 1ste September 1863. I Amazonflodens Gebeet forekommer den iövrigt i Mængde endnu langt længere inde i Landet; thi Spix og Martius traf den skareviis ved Söen Cuaré, tæt ved det Sted, hvor Floden af samme Navn falder i Amazonfloden.

Familia: *Anatidæ.*

7. **Erismatura dominica** (L.).

Lund har ikke faaet denne Art, og jeg har selv kun erholdt et eneste Exemplar, en ung Han, som endnu bar en Hunnens

lignende Dragt, og som blev skudt svömmende i Lagoa Santa den 18de Aug. 1847. Det er imidlertid derfor ikke sagt, at denne Art er sjelden i Camposegnene, tværtimod har jeg hört fortælle af kyndige Jægere, at den i Regntiden er almindelig navnlig ved Sumidouro-Sö og ved Lagoa dos Pitos, men at den sjelden var at træffe der i den törre Aarstid.

8. **Cairina moschata** (L.).

Bras. Pato.

Forekommer, dog kun sparsomt, i de temmelig skovrige Egne omkring Sumidouro og længere Vest paa i den saakaldte Sertão; i den umiddelbare Omegn af Lagoa Santa synes den ikke at vise sig. Holdes hyppigt tam og spises gjerne.

9. **Anas brasiliensis** Gmel.

Brasil. Mareca.

Er uden Sammenligning den almindeligste And i de Camposegne, som jeg har bereist. I de fleste Söer, som ikke ligge altfor tæt op til beboede Huse, seer man Smaaflokke svömme om eller flyve op, naar de skræmmes.

Hos Hannen er Iris sortebruun, Næbbet smudsigt mönnierödt, Benene levende zinnoberfarvede; hos Hunnen er Næbbet sort, Benene graalige.

10. **Dendrocygna viduata** (L.).

Lund og jeg have ikke iagttaget denne And i Camposegnene, og jeg betvivler, at den forekommer i Nærheden af Lagoa Santa; jeg optager den her paa Spix's Autoritet, som har truffet den i Campoerne omkring Byen Contendas, der ligger i den nordlige Deel af Provindsen Minas omtrent paa 18° N. B.*).

---

*) Spix og Martius, Reise in Brasilien, II, 530.

Familia: *Palamadeidæ.*

11. **Palamadea cornuta** (L.).

Brasil. Anhuma.

Et Exemplar af denne Fugl blev i August 1855 truffet paa den östlige Bred af Rio das Velhas en Miilsvei fra Lagoa Santa. Anhumaen forekommer imidlertid ikke regelmæssigt i disse Egne, dens Besög i det ovennævnte Tilfælde maa tværtimod ansees for aldeles tilfældigt og vakte netop ogsaa derfor de Omboendes Opmærksomhed. Fuglen kom desværre ikke i mine Hænder.

Ordo 2: *Grallæ.*

Familia: *Hemiglottides.*

12 (1). **Platalea ajaja** L.

Brasil. Colhereiro.

Er hyppig i den nedre Deel af Rio das Velhas's Löb og ved Bredderne af Rio de São Francisco; i Nærheden af Lagoa Santa forekommer den kun sjeldnere; imidlertid bleve dog flere Exemplarer seete og eet skudt i Aaret 1851 paa en Fazenda et Par Legoas Nord for Lagoa Santa ved Bredden af Rio das Velhas, og Beboerne fortalte mig, at de af og til ogsaa saae Fuglen ved en lille Sö der i Nærheden.

13 (2). **Ibis infuscata** Licht.

Ifölge Dr. Lunds Optegnelser har han i August 1844 faaet et Exemplar af denne Ibis, som var skudt ved den lille Sö Lagoa dos Pitos faa Legoas fra Sumidouro.

14 (3). **Ibis melanopis** (Gmel).

I den nærmere Omegn af Lagoa Santa veed jeg ikke, at den er skudt, men Lund traf den i September 1834 paa sin Reise gjennem Cerraderne mellem Byen Paracatú og São Fran-

ciscofloden; den var temmelig hyppig ved Bredden af de fleste Smaasöer i disse Egne.

15 (4). **Ibis guarauna** (L.).

I April og Mai 1847 viste der sig i Omegnen af Lagoa Santa og samtidigt ogsaa ved den otte Legoas nordligere liggende lille By Sete Lagoas endeel Exemplarer af en Ibis, som var Beboerne aldeles ubekjendt. Lund fik den 18de April og den 28de Mai tvende Stykker af denne Fugl, som jeg ifölge den af ham givne Beskrivelse ikke tager i Betænkning at antage for ovennævnte Art. Lunds Beskrivelse lyder som fölger:

„17″ 4‴; Næb 3″ 9‴; Tarsus 3″; Mellemtaa 2″ 7‴. Hoved og Hals graabrune, stænkede med Hvidt. Ryg bruun med violet og grön Metalglands. Denne Glands bliver især stærk og smuk paa Gumpen og Halen, der spille i Violet og Grönt uden bruunt Grundlag. Den samme Farve have Vingens smaa övre Dækfjær, undtagen nærmest mod Randen, hvor de i en bred Strækning ere rödbrune uden Glands. Denne sidstnævnte Farve har ogsaa Brystet og Bugen. Undergumpen er mörk violetagtig blaa. Svingfjærene ere broncegrönne; Vingernes Underside ligesaa. Iris röd. Næbet hornbruunt. Benene rödligviolette. Mellemrummet mellem Öie og Næb er nögent.“

Det andet af de to Exemplarer, som Lund fik, var ubetydeligt större end det ovenfor beskrevne.

Familia: *Ciconidæ.*

16 (5). **Tantalus loculator** L.

Hverken Lund eller jeg have truffet denne Fugl i Camposegnene, men den er, som bekjendt, hyppig saavel ved São Franciscofloden, som ved Rio das Velhas og forekommer sine Steder endog i store Skarer paa Öerne og Sandbankerne i disse Floder eller ved Smaasöerne langs den förstes Bredder.

17 (6). **Mycteria americana** (L.).

Jabirú.

Hyppig bliver denne store Stork först ved São Francisco og i den nederste Strækning af Rio das Velhas's Löb; men af og til viser den sig dog ogsaa ved Lagoa Santa og Sete Lagoas; Lund har et Par Gange faaet Fuglen ved den förstnævnte af disse Byer, ogsaa Burmeister beretter at have faaet den tilsendt derfra, og jeg selv har i 1855 erholdt 2 Exemplarer fra Sete Lagoas.

18 (7). **Ciconia maguari** Gmel.

Jeg har seet et Par Stykker af denne Fugl vadende i en lille Sö paa den venstre Bred af São Franciscofloden, men hverken mine Ledsagere eller jeg selv havde dengang Bösser hos os, og vi kunde saaledes ikke skaffe os noget Exemplar. Ved Lagoa Santa har hverken Lund eller jeg truffet den. Derimod har Lund engang erholdt den fra Sumidouro.

Familia: *Ardeidæ.*

19 (8). **Cancroma cochlearia** L.

Brasil. Colhereiro.

Forekommer vistnok kun sparsomt i Camposegnene; dog har Lund den 1ste Juli 1837 faaet en Hun, som blev slaaet vingelam med en Stok ved Bredden af Lagoa Santa. I den med Urskov bevoxede Deel af Provindsen Minas er den hyppigere, og jeg har flere Gange iagttaget den i Rio Doces Opland. Navnlig har jeg den 5te April 1855 ved en Sö, som ligger to til tre Legoas fra en lille Landsby Bicudo*), og som har et Udlöb i Rio da Casca, truffet en heel Koloni af vist et Par hundrede

---

*) Under dette Navn er Landsbyen bedst bekjendt, da den stedse kaldes saaledes i daglig Tale af Befolkningen, men dens Navn er egentlig Arrayal da Conceição da Casca.

Stykker, baade gamle og unge. Fuglene havde her netop valgt den Kanal, der forbandt Söen med Floden til Opholdssted, og i Selskab med en ikke mindre talrig Koloni af *Ardea candidissima* taget Plads i de spinkle Træer, som der voxede langt ud i Vandet. Jeg veed ikke, hvorpaa Burmeister stötter den Angivelse, at denne Fugl stedse lever eensomt eller höist i Parringstiden parviis*), men paa ethvert Tilfælde er Angivelsen urigtig, som den nysanförte Iagttagelse noksom viser.

Hos den levende Fugl ere Öinene meget store, Iris sortebrun; den nögne Hud omkring Öiet og mellem dette og Næbbet brunliggrön; Overnæbbet mörkegraat med guul Rand; Undernæbbet guulagtigt med en brunlig fra Roden udgaaende langstrakt Plet; den nögne Hud mellem dets Grene er blegguul med et grönagtigt Anströg. Benene have en bleg guulgrön Farve.

Ifölge Lunds Optegnelser sögte det Exemplar, han fik, at forsvare sig med Næbbet og gav en grov skjærende Lyd fra sig.

20 (9). **Nycticorax griseus** (L.).

Ardea gardeni Gmel.

Synes ikke at være almindelig i Camposegnene; Lund har slet ikke truffet den, og jeg selv har kun faaet 2 Exemplarer, nemlig en gammel Hun, hos hvilken Æggestokken var ifærd med at svulne, og som blev skudt den 20de August 1847 ved Lagoa dos Pitos, og fremdeles en Han i den unge Fugls Dragt, som jeg skjöd samme Aar den 26de August ved Sumidouro-Sö.

Hos den gamle Fugl er Iris pragtfuld blodröd, og Benene bleggule, hos den unge er Iris mönnieröd, Benene grönliggule.

Jeg troer ikke, at den amerikanske Natheire (*Ardea gardeni* Gmel.) ved nogen paalidelig Charakteer kan skjelnes fra den europæiske, og jeg maa derfor slutte mig til Prindsen af Wied**) og Schlegel***), der ansee den for selv samme Art. Det er vel

*) Syst. Uebers. III. 405.

**) Beiträge z. Naturgesch. v. Bras. IV. 2. S. 646.

***) Museum d'hist. nat. des Pays Bas. 3me Livr. S. 56.

saa, at Næbet sædvanligt er noget sværere hos den saakaldte *Ardea gardeni* end hos den europæiske Form, men Forskjellen er hyppig höist ubetydelig, og hos et Exemplar af *Nycticorax griseus* fra Algeriet finder jeg Næbet ligesaa stort som hos mine to brasilianske Exemplarer. Professor Baird fremhæver en lille Forskjel, hvorved den unge Fugl af *Ardea gardeni* skiller sig fra den unge Fugl af den europæiske Natheire, og som bestaaer i, at Svingfjerene hos den förste lige ude i Spidsen ere forsynede med en hvid Plet, som derimod mangler hos den sidste*). Men hos den unge Han, som jeg har medbragt fra Brasilien, er denne hvide Plet ganske forsvunden paa nogle af Svingfjærene, og svunden ind til en meget ringe Störrelse paa de övrige, og naar man, som jeg troer man nödes til, maa lade de fra Næbets og Föddernes Störrelse hentede Skjelnemærker falde, vil den af Baird fremhævede Charakteer vel neppe alene være tilstrækkelig til at begrunde en Artsforskjel.

21 (10). **Nycticorax pileata** (Lath.).

Brasil. Socó, Garza.

Denne smukke Heire er langtfra sjelden i Camposegnene overalt, hvor der findes Skov i Nærheden af Smaasöer og Kjær; man kan undertiden henimod Aften i Skovene træffe hele Selskaber, som have flokket sig der og sat sig til Hvile i Træerne. Lund har den 9de Mai 1837 faaet en Hun fra Bredden af Lagoa Santa; sammesteds erholdt jeg en Hun den 30 Octob. 1850; den 7de Octob. 1851 bragtes der mig en gammel Han fra en ubetydelig lille Sö, Lagoinha kaldet, en halv Miils Vei fra Lagoa Santa, og fra samme Sted fik jeg i Slutningen af December samme Aar atter en gammel Fugl. Den 31te October 1855 har jeg skudt den ved Landsbyen Andrequecé, og samme Aar har

---

*) Explorations and Surveys to ascertain the most practicable and economical route for a rail-road from the Missisipi River to the Pacific Ocean. Vol. IX, Part II, Birds, S. 679.

jeg ogsaa faaet et Exemplar, som jeg dog ikke kunde opbevare, fra Sete Lagoas.

Prindsen af Wied beskriver denne Heires Iris som „olivengraa eller graalig-olivengrön"*), og Burmeister, som ikke har faaet Fuglen, men kun seet den paa Afstand, omskriver disse Ord til „graagrönlig" uden forövrigt at nævne nogen Kilde**). Mine Erfaringer stemme ikke hermed; hos alle de Exemplarer, som jeg har havt i mine Hænder, har Iris havt en meget smuk og reen citronguul Farve. Den nögne Hud omkring Öiet, Mellemrummet mellem dette og Næbet, saavelsom dette sidste ere lyseblaae, Benene graablaae.

22 (11). **Tigrisoma tigrinum** (L.).

Brasil. Socó.

Burmeister angiver at have faaet et Exemplar ved Lagoa Santa***), men almindelig er denne Art dog neppe förend længere Vest paa. Lund har aldrig truffet den, og jeg har kun faaet den et Par Gange i Omegnen af Byen Sete Lagoas i Aarene 1851 og 1855.

23 (12). **Ardea scapularis** Ill.

Brasil. Socó.

Er utvivlsomt den hyppigst forekommende Heireart i de Egne, hvorom her tales, og som det synes ogsaa overalt ellers i Mellem- og Syd-Brasilien. Lund har faaet mange Exemplarer i Omegnen af Lagoa Santa, og jeg har faaet den baade der og fremdeles ved Saco da França (en Fazenda i Paraopebas Floddal), ved Lagoa dos Pitos og ved Sete Lagoas.

I dens Mave har jeg fundet Guldsmede og forskjellige, i Vandet levende Larver.

---

*) Beitr. IV. 2. S. 619.
**) Uebers. d. Th. Bras. 3. S. 406.
***) l. c. S. 410.

Hos den levende Fugl har Iris en smuk guul Farve, den nögne Hud omkring Öiet og Mellemrummet mellem dette og Næbet er blegt orangeguult (hos den yngre Fugl grönligguult); Benene bleggule, dog er Undersiden af Tæerne levende orangeguul.

24 (13). **Ardea cocoi** L.

Brasil. Socó-boi.

Opholder sig navnlig ved Bredderne af de store Floder, som São Francisco og Rio das Velhas, især i den nederste Deel af dennes Löb. I Omegnen af Lagoa Santa forekommer den kun en Gang imellem; dog har jeg erholdt en Hun, som blev skudt ved Bredden af Rio das Velhas, og Burmeister beretter, ligeledes at have faaet et Exemplar, en ung Fugl, under sit Ophold i den nysnævnte lille By*).

25 (14). **Ardea candidissima** Gmel.

Brasil. Garza, Garza pequena.

Er maaskee ikke saa almindelig i Camposegnene, som i Kystens Urskove, men forekommer dog ret hyppigt. Lund har havt flere Exemplarer fra Bredden af Lagoa Santa, og jeg har selv faaet den ved Sete Lagoas.

Ifölge Lunds Optegnelser er Iris guldguul, den nögne Hud om Öiet grönligguul. Skinnebenene og Löbene ere sorte fortil, men grönagtige paa Bagsiden, Tæerne gule.

---

*) Syst. Uebers. d. Th. Br. 3, S. 416. B. siger fremdeles paa dette Sted, at han »flere Gange« har seet Fuglen ved »Rio St. Francisco«; her maa imidlertid være indlöben en Skrivfeil, thi han naaede paa sin Reise kun til Lagoa Santa og har aldrig været ved den nævnte Flod. Det ligger nær, at formode en Forvexling med Rio das Velhas, men da Burmeister kun har passeret denne Flod paa Steder, hvor den flyder forbi befolkede Byer, er det ikke rimeligt, at han der skulde have truffet denne sky Fugl, og ovenikjöbet flere Gange. Da han i sin Reisebeskrivelse i Reglen anförer de mærkeligere af de Dyr, han mödte paa sin Vei, har jeg gjennembladet denne Bog for muligen der at faae nogen Oplysning om, hvor det kan have været, at han »oftere« har seet denne Heire; men jeg finder den ikke omtalt der.

26 (15). **Ardea leuce Ill.**

Brasil. Garza, Garza branca.

Er maaskee ikke synderlig sjeldnere end den foregaaende Art, men sees ialfald ikke saa ofte, da den er meget mere sky og af den Grund vælger eensomme Egne fjernt fra beboede Steder til Opholdssted. Jeg troer derfor ogsaa, skjöndt der rigtignok blev bragt Burmeister et Exemplar under hans Ophold i Lagoa Santa, at det maa beroe paa en Forvexling med forrige, naar han antager den at være ikke sjelden ved Bredden af Söen der. Derimod er den ikke sjelden allerede et Par Miil derfra, ved de smaa Kjær i den mere eensomme og skovrige Egn ved Sumidouro. Jeg har seet den der, hver Gang jeg har besögt dette Sted, men den er saa vanskelig at komme paa Skud, at det kun een Gang, den 27de Aug. 1847, er lykkedes mig at skyde den. Det Exemplar, jeg fik, var en Hun med stærkt forlængede Fjær paa Underryggen; Iris var guldguul, den nögne Hud om Öiet og mellem dette og Næbet guul med grönligt Anströg; Næbet guult; Benene brunlig-sorte. Lund har ifölge hans Optegnelser den 26de April 1840 faaet et Exemplar fra et Sted, Venda nova kaldet, i Omegnen af Lagoa Santa. Det manglede de forlængede Fjær paa Ryggen, og Næbet var grönligguult ved Roden. Det var derfor rimeligviis en ung Fugl, og Schlegel feiler vist, naar han antager, at Næbet er guult hos den unge og bliver mörkt med Alderen*); det er sikkert netop den modsatte Forandring der foregaaer.

Hos den gamle Hun, som jeg fik, viste Æggestokkens Udseende, at Forplantningstiden endnu ikke var synderlig nær. Maven indeholdt Levningerne af smaa Fisk, navnlig saakaldte „Piabas“ (*Tetragonopterus* sp.).

---

*) Museum d'historie naturelle des Pays-Bas. Livr. 3; Ardea Pag. 17.

Familia: *Gruidæ.*

27 (16). **Cariama cristata** (L.).

Brasil. Seriema.

Er meget almindelig overalt i Camposegnene; det förste Sted, hvor jeg traf Seriemaen paa Veien fra Rio de Janeiro til Lagoa Santa, var paa de næsten nögne Bakker ved en lille Fazenda Garandahy, faa Miil Nord for Byen Barbacena og tæt ved det vestlige Affald af Serra do Espinhaço, den store Skillemuur mellem Urskovs- og Camposegnene. Fra dette Sted af bliver den stedse hyppigere, jo længere man Vest paa kommer ind i de frodige Cerrados; i Omegnen af Lagoa Santa er den meget talrig, og jeg kunde i mit omtrent midt i den lille By liggende Huus jævnlig höre dens gjennemtrængende, men ret behagelige Stemme gjenlyde fra de omliggende Cerrados allerede et Par Timer för Solopgang. I Provindsen São Paulo har Lund truffet Seriemaen i de saakaldte Campos de Araraquara, men ikke i den östligere Deel af Provindsen, hvor Campos kun pletviis vise sig ströede om i Urskovsgebetet. Det hedder sig almindeligt i Brasilien, at denne Fugl fortærer en Mængde Slanger, og der er endog just derfor sat en Mulkt paa at skyde den. Skjöndt jeg nu hverken tör eller vil ganske benægte, at Seriemaen engang iblandt kan fortære et Fiirbeen eller en lille Slange, kan der dog neppe være Tvivl om, at man under alle Omstændigheder i höi Grad har overdrevet den Nytte, den derved skulde stifte, og at Krybdyr i Virkeligheden kun udgjöre en höist ubetydelig Deel af dens Næring. Ialfald har jeg aldrig truffet Levninger af Fiirbeen eller Slanger i dens Mave, endskjöndt jeg dog har efterseet Mavens Indhold hos mindst en halv Snees Individer*). Jeg har stadigt i dens Mave fundet Biller (navnlig Torbister, Pragtbiller, Smeldere

---

*) Heller ikke Prindsen af Wied eller Burmeister have fundet Levninger af Krybdyr i dens Mave, cfr. Beitr. z. Naturg. v. Brasil. IV B. 2, S. 578 og Abh. d. Naturf. Gesellsch. zu Halle 1 Bd. S. 45.

og Snudebiller), mange forskjellige Slags Græshopper og især bladskjærende Myrer og Termiter; et Par Gange indeholdt Maven desuden en stor Deel Gummi, der var udblödt til en geleeagtig Masse, og nogle mig ubekjendte Frö; en enkelt Gang har jeg fundet en betydelig Mængde endnu ganske ufordöiede Maiskorn i den.

Skjöndt Seriemaen er saa almindelig omkring Lagoa Santa, har jeg dog aldrig fundet dens Æg eller Rede, og Dr. Lund har i denne Henseende ikke været heldigere. Derimod har jeg flere Gange faaet Duununger i Maanederne November, December og Januar, og Prindsen af Wied har paa sin Reise endnu i de sidste Dage af Februar truffet en Rede med to duunklædte Unger. Man vil allerede heraf see, at det ikke er rimeligt, at Seriemaens Parringstid skulde falde i Februar, saaledes som Prindsen mener*), og hans Angivelse modsiges fremdeles ogsaa af den Omstændighed, at jeg hos Hunner, skudte i den sidste Halvdeel af Januar og i Begyndelsen af Februar, ikke fandt Spor til en begyndende Udvikling af Æggestokken. Jeg har tilfældigviis ikke erholdt nogen Seriema i Maanederne Marts og April; men jeg har faaet Fuglen i förste Dage af Mai og derpaa i alle de fölgende Maaneder af Aaret, og i hele Tiden til midt i August har jeg stedse fundet Kjönsorganerne saa lidt udviklede, at Forplantningstiden aabenbart endnu ikke var nær forhaanden. Selv hos Individer skudte i Midten af August vare de orangegule Sædstokke endnu kun henved 6 Linier lange og 2 Linier brede, og de störste Æg kun to til tre Linier i Gjennemsnit. Det kan saaledes neppe betvivles, at Seriemaen jo kun yngler een Gang om Aaret, og at Yngletiden begynder ved Regntidens Indtræden i October Maaned; men da, som vi ovenfor have seet, Prindsen af Wied har truffet duunklædte Unger endnu i Slutningen af Februar, og paa den anden Side Botanikeren E. Warming har meddeelt mig, at han i October Maaned har faaet to Æg, der

---

*) Beitr. z. Naturgesch. v. Brasilien, IV Bd. 2, S. 579.

allerede havde været rugede i nogen Tid, og da jeg selv har faaet Unger bragt allerede i November, maae nogle Hunner lægge Æg adskillige Uger senere end andre.

Den spædeste Unge, jeg har seet, bragtes mig den 17de November 1854; den havde imidlertid allerede en Længde af næsten 12 Tommer og var vel altsaa mindst et Par Uger gammel*); Duundragten, der som sædvanligt dannes af de dunede, senere affaldende Spidser af de frembrydende Fjær, er paa Rygsiden rödligguul med mörke Tværbaand; nedenunder er der kun svage Spor til mörke Baand paa Hals og Bryst i Form af meget fine mörke Zigzaglinier, den övrige Deel af Undersiden er eensfarvet rödligguul; paa Hovedet, Halsen og den forreste Deel af Ryggen er hver enkelt Fjær forsynet med flere mörke Tværbaand, paa den bageste Deel af Ryggen og paa Gumpen er derimod hele Fjæren mörk med Undtagelse af en bred rödligguul Bagrand; Pandefjærene danne allerede i Duundragten en meget tydelig opstaaende Kam. Iris er orangefarvet, Næbbet rödbruunt, Benene graabrune.

En Unge, som jeg fik i Januar 1852 havde en Længde af 15 Tommer og var vel omtrent dobbelt saa stor som den forrige, men havde forresten samme Udseende. Derimod havde en Unge, som bragtes den 5te Februar 1851, næsten ganske kastet Duundragten; kun paa den bageste Deel af Ryggen bare de iövrigt heelt fremkomne Fjær endnu alle deres Duunspidser, men paa hele den övrige Deel af Kroppen var kun en enkelt Fjær hist og her endnu forsynet med Duunstraaler.

Hos den eenaarige Fugl er Hovedet, Nakken og Halsen tegnet med meget tydelige mörke Tværbaand, og Fjærene ere tillige paa disse Steder ikke saa lange som hos den gamle Fugl; endelig have med Undtagelse af de to midterste eensfarvede

---

*) Burmeister siger i sin Afhandling om Seriemaen i 1ste Bind af Abhandl. der Naturf. Gesellsch. zu Halle, S. 16, at der i Berliner-Museet opbevares en Seriema-Unge, som neppe er saa stor som en Lærke; mon der ikke er indlöbet en Feil i Angivelsen af Störrelsen?

Halefjær de övrige Styrere mörke Spidser med lysere Stænk og en ganske smal hvid Rand, og Halen ender saaledes med et væsentligt mörkt Baand. Dette Udseende beholder Halen endnu efter den förste Fælding, men senere, hos den gamle Fugl, seer den saaledes ud som paa Temmincks Afbildning (Pl. col. 237), de mörke Spidser ere forsvundne, og med Undtagelse af de to midterste have de övrige Styrefjær et bredt hvidt Endebaand.

Tiltrods for Burmeisters modsatte Angivelse maa jeg efter en nöie Undersögelse af 17 Exemplarer af forskjelligt Kjön og Alder bestemt benægte, at der er nogen ydre Forskjel mellem Kjönnene. Den mere guulgraa Farve, som denne Forfatter anförer som et af Hunnens Særkjender, antage ifölge min Erfaring begge Kjön med Alderen; jeg har gamle Hanner og Hunner liggende for mig, som i denne Henseende ikke vise den ringeste Forskjel. Ligesaa lidt holder det Stik, at Halen har en noget anden Form hos Hannen end hos Hunnen; hos udvoxne Exemplarer af begge Kjön er Halen omtrent 12 Tommer lang, og Yderfjærene halvanden Tomme kortere end de tvende midterste. Endelig er det smalle mörke Tværbaand nær ved Halens Rod, som sees paa Temmincks Figur, og som Burmeister vil gjöre til et Særkjende for Hannen, unægteligt snart stærkere snart svagere udviklet, men det vil neppe nogensinde findes at være sporlöst forsvundet, og det kan hos en Hun være vel saa tydeligt som hos mangen en Han. Den eneste Forskjel, som muligviis kunde findes mellem Kjönnene, skulde da være en noget större Længde af Nakkens og Halsens Fjær hos Hannen, men selv denne er neppe paalidelig; ialfald mindes jeg ikke at have seet nogen Seriema med saa lange Halsfjær som netop en pragtfuld gammel Hun, der blev bragt Burmeister i Slutningen af Juli et Par Dage, förend han forlod Lagoa Santa. Det kan synes besynderligt, at der kan herske modsatte Meninger om et Punkt, som det dog er forholdsviis let at bringe til Afgjörelse, men Grunden turde være den, at Burmeister snarere gjennem en Gisning end ved en virkelig Undersögelse af begge Kjön, er

bragt paa Tanken om en Kjönsforskjel. Ialfald have hans egne Erfaringer i Brasilien ikke kunnet lære ham Noget i denne Henseende, thi han siger selv, at alle de Seriemaer, som han fik der, vare Hunner*). Fremdeles har han heller ikke kunnet udlede noget af de tidligere Beskrivelser. Det eneste Exemplar, som Prindsen af Wied fik paa sin Reise, var en Hun; Azara beskriver en yngre Fugl, hvis Kjön desuden ikke angives; ligesaa lidt veed man Noget om de Exemplarers Kjön, hvilke E. Geoffroy St. Hilaire, Vieillot og Temminck have beskrevet og afbildet. De colorerede Figurer, som de tvende sidstnævnte Ornithologer have givet**), afvige rigtignok lidt fra hinanden og tildeels paa den af Burmeister angivne Maade, og det er nok muligt, at Tanken om en Kjönsforskjel derved er opstaaet hos ham; men ingen af disse Figurer er saa omhyggeligt og nöiagtigt tegnet eller coloreret, at man paa nogen Maade kan være berettiget til at lægge synderlig Vægt paa de Smaaafvigelser, der kunne udpeges mellem dem, og uden videre tyde dem som Kjönsforskjelligheder.

Familia: *Charadriadæ.*

28 (17). **Charadrius virginicus** Borkh.

Synes ikke at være almindelig. Lund har ikke truffet den, og jeg har selv kun faaet to Exemplarer, som i 1851 bleve skudte ved Bredden af Lagoa Santa.

29 (18). **Charadrius collaris** Vieill.

Er til alle Aarets Tider almindelig overalt saavel i Camposegnene som i Urskovsgebetet ved Bredderne af Smaasöerne og Floderne; træffes hyppigt parviis.

Hos de Exemplarer, Lund har undersögt, fandt han Maven

---

*) Abhandl. d. Naturf. Gesellsch. z. Halle, 1ster Bd., S. 15 og 49.

**) Galerie des Oiseaux, Pl. 259 og Pl. col. 237.

fyldt undertiden med forskjellige Slags smaa Biller, undertiden med Sand og smaa Insektlarver.

30 (19). **Hoplopterus cayanus** (Lath.).

Brasil. Mexeriqueira.

Neppe synderlig sjeldnere end forrige. Lund har til forskjellig Tid faaet tre Exemplarer fra Bredderne af Lagoa Santa, og sammestedsfra har jeg selv den 3die Decbr. 1854 faaet to Stykker; endelig har jeg ogsaa et Par Gange erholdt den i Omegnen af Sete Lagoas.

Hos den levende Fugl er Iris sort, den nögne Hudrand omkring Öiet og Benene levende blodröde.

Hos en den 10de Decbr. skudt Hun har Lund fundet Æggestokken uden Spor til begyndende Udvikling.

31 (20). **Vanellus cayennensis** (Gmel.).

Brasil. Mexeriqueira, Quem-Quem, Quer-Quer.

Temmelig hyppig hele Aaret rundt paa sumpige Enge, ved Bredden af Söer og Kjær og lignende Steder. Jeg har erholdt den den 25de November 1850 fra Lagoa Santa, i Begyndelsen af 1851 fra Sete Lagoas, fremdeles igjen i 1855 fra denne Byes Omegn; endelig bragtes der mig den 30 Aug. 1851 et levende Exemplar, der var fanget ved Lagoa Santa; dette sidste Exemplar var en gammel Hun, hvis Æggestok var begyndt at svulne.

Denne over Störstedelen af Sydamerika udbredte Art viser paa de forskjellige Steder en ikke ganske ringe Forskjel i Störrelse og Proportioner. Navnlig er der en iöinefaldende Forskjel mellem den brasilianske Form af denne Art og den Race, der har hjemme paa Vestkysten af Sydamerika, i Chile. Exemplarer af denne sidste, som jeg paa Galatheas Jordomseiling skjöd i Omegnen af Byen Quillota, hvor denne Vibe forekommer i Mængde, ere betydelig större end de Exemplarer, jeg har hjembragt fra Minas Geraes; de ere derhos ikke saa höibenede;

Tarsen er endog absolut kortere end den er hos den mindre, brasilianske Form. Exemplarer, som jeg paa Reisen med Galathea erholdt i Omegnen af Buenos Aires, stemme nærmest med de chilenske; derimod ligne Exemplarer, som Museet har modtaget fra Venezuela, de brasilianske. Til disse Forskjelligheder i Proportionerne kommer fremdeles ogsaa en lille Forskjel i Farven. Hos den brasilianske Form ligesom ogsaa hos de fra Venezuela indsendte Exemplarer har den forreste Deel af Issen lige bag ved den sorte Pande en reen hvid Farve, hvorimod Farven paa dette Sted hos den chilenske Form vel er noget lysere end den övrige Deel af Issen, men dog kun lysegraa, ikke reen hvid. Disse Forskjelligheder ville maaskee af Flere blive anseete for tilstrækkelige til derpaa at begrunde en Artsforskjel; saa stor Betydning troer jeg dog ikke at burde tillægge dem, men de fortjene under alle Omstændigheder at fremhæves.

Til nærmere Oplysning tilföier jeg nogle Maal af Exemplarer fra de forskjellige ovenfor omtalte Lokaliteter.

	Total-længde*).	Den foldede Vinge.	Tarsus.
Nr. 1 fra Venezuela	12″	8″ 8‴	3″ 2‴
— 2 — Lagoa Santa, ♂. . .	11″ 1‴	8″ 5‴	3″ 1‴
— 3 — — , ♀. . .	11″ 1‴	8″ 8‴	3″ 1‴
— 4 — Sete Lagoas.	11″ 5‴	9″ 1‴	3″ 2‴
— 5 — Buenos Aires, av.jun.	12″ 9‴	9″	2″ 9‴
— 6 — Quillota	14″	9″ 8‴	2″ 10½‴
— 7 — —	13″ 4‴	9″ 7‴	2″ 10½‴
— 8 — —	13″ 4‴	9″ 9‴	2″ 9‴

Familia: *Parridæ.*

32 (21). **Parra jaçana** L.

Brasil. Jaçana.

Yderst almindelig. Hos alle de Exemplarer af udvoxne Fugle, som jeg har faaet i Tiden fra August til Slutningen af

*) Det maa erindres, at Maalene ere tagne paa törrede Skind.

December, har jeg stedse fundet Kjönsorganerne stærkt udviklede.

I den meget muskulöse Mave finder man sædvanlig Insekter og Sand eller Gruus, enkelte Gange ogsaa nogle faa Plantedele, som dog maaskee kun tilfældigt ere slugte tilligemed Insekterne.

De Exemplarer af denne Fugls Æg, som jeg har faaet, have alle lignet hinanden særdeles meget; deres lange Axe er 13 til 14 Linier lang, den korte 10 til 11 Linier; de ere guulbrune, marmorerede med talrige, hinanden krydsende, brunligsorte Streger, der undertiden smelte sammen og danne större Pletter. Jaçana-Æg, der blot nogenlunde kunde svare til den Beskrivelse, som Prindsen af Wied giver af dem*), har jeg aldrig seet, og han er vist bleven bedraget med de Æg, der ere blevne ham bragte som denne Fugls.

Familia: *Scolopacidæ.*

33 (22). **Himantopus mexicanus** Briss.

Lund har den 8de Sept. 1836 ved Lagoa Santa faaet en Han, hvis Sædstokke allerede vare stærkt udviklede, og i August 1840 bragtes der ham sex Exemplarer, som vare skudte ved Lagoa de Sumidouro. Ikke destomindre kan den neppe ansees for almindelig; jeg har selv aldrig været saa heldig at træffe den.

34 (23). **Totanus flavipes** (Gmel.).

En yngre Hun, som Lund har skudt den 16de April 1836 ved Lagoa Santa, er det eneste Exemplar af denne Fugl, som jeg har seet fra Camposegnene. Ifölge Lunds Optegnelser var Iris sort, Næbet havde en sort Farve, som henimod Roden gik over i olivengrönt, Benene vare voxgule med et svagt grönligt Anströg. Æggestokken var lille; Maven var tom.

*) Beitr. IV Bd. 2. S. 792: »graugrünlich oder bläulich, leberbraun punctirte Eier.« Burmeister afskriver med en ubetydelig Forandring denne Beskrivelse af Ægene, men uden at nævne sin Kilde; hans Ord ere: »graulichgrüne oder bläuliche, leberbraun punktirte Eier« (Syst. Uebers. III, S. 495).

35 (24). **Totanus macropterus** (Sp.).

Brasil. Masserico, Bico rasteiro.

Er ligesaa almindelig i Camposegnene som ved Rio de Janeiro og i Provindsen São Paulo. Spix's Figur (Sp. Av. Bras. T. II, tab. XCII) er iövrigt god, men fremstiller urigtigt de mellemste Styrefjær af samme Farve som Resten.

Forfatterne ere uenige om, hvorvidt Wilsons *Totanus solitarius* falder sammen med Spix's *Tringa macroptera* eller ikke. Da jeg ikke har noget Exemplar af den nordamerikanske Fugl ved Haanden, og altsaa ikke kan danne mig nogen paa selvstændig Sammenligning begrundet Mening om dette Punkt, men derimod ikke betvivler, at den her omtalte Fugl fra Camposegnene er Spix's Art, foretrække jeg at opföre den under det af ham givne Navn. Lund har den 8de April 1836 skudt den ved et lille Kjær, Lagoinha kaldet, ikke langt fra Lagoa Santa, og atter sammesteds den 14de April 1837; fremdeles har han faaet den den 27de Oct. 1828 ved Taipú*) i Provindsen Rio de Janeiro og den 5te Nov. 1833 ved Taubaté i São Paulo.

36 (25). **Actiturus bartramius** (Wils.).

Den 26de October 1855 skjöd jeg et Exemplar i en med Bority-Palmer bevoxet Sump ikke langt fra Landsbyen Andrequecé, der ligger mellem Byen Curvelo og São Franciscofloden. Det er det eneste, jeg har seet, og da Lund ikke har truffet denne Fugl, forekommer den rimeligviis kun sparsomt i de Egne, med hvis Fuglefauna vi beskjæftige os**).

---

*) En lille Flække ved Kysten lidt udenfor Bugten ved Rio de Janeiro; kaldes ogsaa Itaipú.

**) *Rhynchæa semicollaris* Vieill. udbreder sig fra Platalandene heelt op i Provindsen São Paulo, hvorfra Dr. Lund har sendt Exemplarer til Museet; men i Camposegnene i Minas veed jeg ikke, at den er truffet.

37 (26). **Gallinago gigantea** (Natt.).

Hverken Lund eller jeg har nogensinde seet denne Art; den optages her efter Burmeister, som beretter een Gang at have truffet den ved Congonhas de Sabará*).

38 (27). **Scolopax brasiliensis** Swains.

Scolopax frenata, Pr. Max., Beitr. z. Naturg. Bras. IV. 712.
An *Scolopax frenata* Ill., Licht., Doublettenverz. S. 75, Nr. 770, Note?

Brasil. Agachado, Bico rasteiro.

En, som det synes, til enhver Aarstid almindelig Fugl.

Jeg har valgt at opföre denne Fugl under ovenstaaende Artsnavn, fordi jeg paa den ene Side anseer det for vist, at Camposegnenes Bekasin er den af Swainson beskrevne Fugl, og paa den anden Side finder det vanskeligt at afgjöre, hvad der skal forstaaes ved *Scolopax paraguayæ* Vieill. og *Scolopax frenata* Ill., de to Arter, med hvilke Swainsons Art sædvanlig ansees for identisk. Vieillots Art og Artsnavn forekommer mig endog kun at kunne opretholdes under den mindre rimelige Forudsætning, at de to Bekasiner, som Azara beskriver fra Paraguay, nemlig hans „Nr. CCCLXXXVII, Bécasine, première espèce" og „Nr. CCCLXXXVIII, Bécasine, seconde espèce", ere een og samme Art. Thi skjöndt Vieillot rigtignok kun citerer Azaras Nr. CCCLXXXVII til sin *Scolopax paraguayæ*, er hans Beskrivelse dog en Sammenblanding af hvad Azara siger om begge sine Bekasiner; han beskriver nemlig Farven efter Azaras „première espèce" (og navnlig efter Sonninis Bearbeidelse af Azaras Text), men giver dog sin Art de 16 Styrefjær, som ifölge Azara netop skal udmærke „la seconde espèce". Hvad *Scolopax frenata* Ill. angaaer, da har Illiger som bekjendt ikke givet nogen Beskrivelse af den; det förste Sted, dette Navn nævnes, er i Lichtensteins „Verzeichniss der Doubletten des

*) Syst. Uebers. III, S. 376.

zool. Mus. zu Berlin", hvor det i en Note til *Scolopax gallinago* hedder: „*Sc. frenata* Ill. *e Brasilia* (Bécasine Azar. 387) *vix a Gallinagine distinguenda*". Arten er her altsaa begrundet paa Azaras förste Art; men allerede den förste Forfatter, der gav en detailleret Beskrivelse af den brasilianske Bekasin, Prindsen af Wied, foretog en Forandring og identificerede den, det være sig nu forsætlig eller af Uopmærksomhed, men ialfald uden at gjöre opmærksom paa Forandringen, med Azaras Nr. CCCLXXXVIII*), og heri har senere Hartlaub**) og Burmeister***) fulgt ham. En Undersögelse af den Bekasin i Berlinermuseet, som Illiger selv har kaldet *frenata* (hvis denne endnu er til), og et gjentaget Studium af de i Paraguay levende Bekasiner er under disse Omstændigheder vistnok det eneste Middel til at fjerne de her fremhævede Vanskeligheder.

Familia: *Rallidæ.*

39 (28). **Gallinula galeata** (Licht.).

Brasil. Frango d'agoa de capim, eller blot Frango d'agoa.

Er overmaade hyppig hele Aaret rundt ved alle stillestaaende Vande i Camposegnene ligesaavel som i Urskovsgebetet.

En tildeels endnu med Duun beklædt Unge, som jeg skjöd den 7de Novbr. 1855 ved en lille Sö, Lagoa de defunto kaldet, faa Legoas Syd for Curvelo, var temmelig forskjellig fra den gamle Fugl. Pandepladen var netop kun antydet og havde en lys olivenbruun Farve ligesom Næbet, og dette sidste var forsynet med et mörkt Tværbaand lige foran Næseborene. Siderne af Hovedet og Struben vare hvide med sorte Stænk, Midten af Brystet og Bugen hvide. Benene vare olivengrönne med et

---

*) Beitr. z. Naturg. Bras. IV Bd. 2, S. 712.

**) Systematischer Index zu Don Felix de Azaras Apuntamientos etc. Bremen 1847. S. 24.

***) Syst. Uebers. III, S. 377, og Reise durch die La Plata-Staaten, 2ter Bd. S. 503.

smudsigt guult Baand over Skinnebenene der, hvor Fjærbeklædningen hörte op.

Naar Prindsen af Wied*) og Burmeister**) og i den nyeste Tid selv Sclater***) sige, at Midten af Bugen hos denne Art er hvid eller hvidplettet paa Grund af, at Fjærene her have brede hvide Rande og Spidser, da viser dette kun, at ingen af dem har havt fuldkommen udfarvede Exemplarer for sig; thi hos den ret gamle Fugl, og det ligesaavel hos Hunnen som hos Hannen, er Bugen ganske eensfarvet sortegraa.

40 (29). **Porphyrio martinicus** (L.).

Brasil. Frango d'agoa de sambambaia.

Er fuldkommen ligesaa almindelig i Camposegnene som i Urskovsgebetet; den vælger navnlig Moradser, bevoxede med Bregner, eller stillestaaende Vande, tæt omgivne af Rör, Siv og andre Vandplanter, til Opholdssted, og skjuler sig, naar den forfölges, i denne tætte Vegetation; ogsaa sætter den sig ofte til Hvile i Træerne.

Hos den gamle Fugl er Iris rödbruun; Næbspidsen svovlguul, den övrige Deel af Næbet levende blodröd, Pandepladen graaagtig blaa, Födderne voxgule. Hos den meget unge Fugl er Iris kastaniebruun; Næbet viser ikke mindste Spor til de smukke Farver, der senere pryde det, men Overnæbet er bruunt med en lysere olivengrön Spids, Undernæbet olivengrönt med Undtagelse af et lille lysebruunt Stykke nærmest Roden, og Pandepladen har samme brune Farve som Overnæbet. Födderne ere lyst olivengrönne.

Den meget muskulöse Mave finder man sædvanlig fyldt med Frö, eller deels med Frö, deels med Insekter.

---

*) Beiträge zur Naturgesch. von Brasilien. 4ter Th., 2te Abth., S. 809.

**) Syst. Uebers. 3ter Th., S. 389.

***) Proc. Z. S. of London 1868, S. 462.

41 (30). **Porphyrio parvus** (Bodd.).

Brasil. Frango d'agoa.

L'Yahana blanc et bleu de ciel, Azara, Voy. IIII, Nr. CCCLXXXI.
Porphyrio cyanoleucus, Vieill. Nouv. Dict. d'hist. nat. T. XXVIII, P. 27*).

Sædvanlig anföres ikkun Cayenne og Surinam samt en Deel af Amazongebetet som de Egne, hvor denne af flere Forfattere reent overseete eller med den foregaaende forvexlede Art har hjemme; den gaaer imidlertid i Virkeligheden meget længere Syd paa og forekommer endnu i Camposegnene omkring Lagoa Santa; ja den udbreder sig endog til Paraguay, idetmindste tager jeg ikke i Betænkning at ansee Azaras „l'Yahana blanc et bleu de ciel", paa hvilken Vieillot har grundet sin *Porphyrio cyanoleucus*, for netop at være denne Dværgform blandt Sultanshönsene.

Ifölge Lunds Optegnelser er hos den levende Fugl Iris orangefarvet, Næbet og Pandepladen levende græsgrönne og Föd-derne voxgule.

Den meget muskulöse Mave har Lund fundet fyldt med Frö.

Hos en Han, som han skjöd ved Lagoa Santa den 23de Febr. 1836, saavelsom hos en Hun, skudt sammesteds den 13de Marts 1837, fandt han Kjönsorganerne temmelig udviklede, og det er derfor rimeligt, at denne lille Porphyrio yngler for anden (eller maaskee tredie) Gang henimod Regntidens Slutning.

Ogsaa Botanikeren Hr. E. Warming har under sit Ophold i Lagoa Santa den 15de April 1866 skudt et Exemplar af denne Fugl, som han velvilligt har skjænket til Universitetets zoologiske Museum.

---

*) Jeg citerer paa anden Haand, da Dettervilles Dictionnaire ikke haves paa vore Bibliotheker.

42 (31). **Porzana flaviventris** (Bodd.).

Lund har den 6te April 1836 ved Bredden af Söen ved Lagoa Santa skudt en Han, som er det eneste Exemplar, jeg har seet fra disse Egne. Naar Burmeister lader denne Art udbrede sig fra Guyana af gjennem hele det indre Brasilien til Paraguay, saa kan denne Angivelse maaskee være rigtig, men den er dog snarere begrundet paa en Slutning end paa en virkelig Iagttagelse, thi han har selv aabenbart ikke seet den (ligesaalidt som den følgende) i Brasilien, men beskriver den efter Museumsexemplarer.

Ifölge Lunds Optegnelser er Iris smal og koralröd, Næbet mörkt olivenbruunt og Födderne graagule.

I Maven paa sit eneste Exemplar fandt han Insekter.

43 (32). **Porzana melanophæa** (Vieill.).

Brasil. Frango d'agoa.

Er maaskee ikke saa sjelden i Camposegnene paa Steder, hvor der findes Söer eller Floder med moradsige og med tæt Sump-Vegetation bevoxede Bredder, men den er ialfald meget vanskelig at faae fat paa.

Lund har faaet et enkelt Exemplar, som er det eneste jeg har seet, og om hvilket der ikke foreligger nærmere Oplysninger.

44 (33). **Porzana albicollis** (Vieill.).

Brasil. Serracura, Sanã de Sambambaia.

Burmeister angiver Syd-Brasilien fra São Paulo af ned til Montevideo som denne Fugls Hjem; den udbreder sig dog endeel videre; Lund har erholdt Exemplarer fra Omegnen af Neu Freiburg i Provindsen Rio, og jeg har selv gjentagne Gange i Maanederne Juli og August faaet den i Omegnen af Lagoa Santa.

Hos den levende Fugl er Iris röd; Næbet grönt med mörkere Ryg; Benene brune.

45 (34). **Aramides cayennensis** (Gmel.).

Brasil. Serracura; tres potes*).

En almindelig Fugl i Camposegnene overalt, hvor der findes stillestaaende Vande omgivne med Skovvæxt; ligesom de övrige Arter af denne Slægt opholder den sig ved Bredderne af Vandene, men svömmer aldrig og fjerner sig ofte endog langt fra Vandet for at vanke om og söge Föde inde i de omgivende Skove. Det er ogsaa paa dette sidste Sted, at man har lettest ved at skaffe sig baade denne og de övrige Arter, idet de ikke sjeldent falde i Snarer og Fælder, som man der udstiller og forsyner med Maiskorn som Lokkemiddel. Dr. Lund har den 16de og den 23de August 1843 faaet tre paa denne Maade fangede Exemplarer ved en lille Sö Lagoa dos Pitos, et Par Miil fra Sumidouro, og jeg har selv fanget den paa samme Maade i Skovene omkring den nysnævnte lille Flække i Juli 1855 og paa en Fazenda i Nærheden af Lagoa Santa, Engenho kaldet, den 23de Juli 1851.

Det synes at være om Natten eller ialfald förend Daggry, at disse Fugle især gaae omkring og söge Föde, idetmindste er det især paa den Tid, man hörer deres Stemme, og man finder dem endnu för Solopgang i de den foregaaende Aften ved Solnedgang udstillede Snarer.

Hos den levende Fugl er den nögne Hudrand omkring Öiet saavelsom Iris levende blodröde; Næbet grönt ved Roden, voxguult mod Spidsen. Benene have en smuk koralröd Farve.

Der er ingen Forskjel mellem Kjönnene i Dragten.

46 (35). **Aramides saracura** (Spix).

Brasil. Serracura.

Er neppe synderlig sjeldnere i de indre Camposegne end foregaaende Art, skjöndt Burmeister mener, at den fortrinsviis skulde have hjemme i Östkystens Skovregion. Lund har den

*) Efter dens Skrig.

14de Juni 1840 faaet et Exemplar, som var fanget i en Snare inde i en Skov i Nærheden af Lagoa Santa, og jeg har selv faaet et Exemplar, som desværre senere gik tabt, ved Sumidouro i Juli 1855.

Hos den levende Fugl er ifölge Lunds Optegnelser Öielaags-Randen blodröd, Iris ligeledes blodröd, men forsynet med en smal hvid Rand nærmest om Pupillen, Næbet grönt, Benene karminröde.

Den meget muskulöse Mave indeholdt hos det Exemplar, Lund fik, Insekter og Smaastene foruden endeel af de Maiskorn, som havde været ströede om Snaren.

47 (36). **Aramides Ypacaha** (Vieill.).

Hverken Dr. Lund eller jeg selv har truffet denne Art; jeg optager den, fordi Spix beretter, at han har iagttaget den i Camposegnene omkring Byen Contendas, et Stykke Nord for det Sted, hvor Rio das Velhas falder i São Francisco.

48 (37). **Rallus nigricans** Vieill.

Brasil. Serracura sanã.

Almindelig baade i Camposegnene og i Urskovsregionen, overalt, hvor der findes rörbevoxede Moradser. Dr. Lund har skudt den ved Neu Freiburg i Provindsen Rio, fremdeles den 25de Octbr. 1833 i Nærheden af Byen Pertininga (Parahitinga) i Provindsen São Paulo; endelig har han i Camposegnene i Minas Geraes erholdt den den 22de April 1836 paa den tidligere omtalte Fazenda Engenho og den 1ste August 1840 ved Sumidouro. Jeg selv har den 9de August 1847 skudt en Han ved Bredden af Lagoa Santa.

Der er aldeles ingen ydre Forskjel paa Kjönnene; hos den levende Fugl er Iris koralröd, Næbet guulgrönt ved Roden, blaagrönt ud imod Spidsen. Benene ere lyst karminröde.

49 (38). **Aramus scolopaceus** (Gmel.).

Hverken Lund eller jeg selv har nogensinde seet denne Fugl i de af os bereiste Camposegne, og jeg har heller ikke der truffet nogen Jæger, som lod til at kjende den. Men da den ialfald er iagttaget af Spix ved den ovenfor omtalte By Contendas, vil jeg dog ikke udelade den her.

Ordo 3: *Brevipennes.*

Familia: *Struthionidæ.*

50 (1). **Rhea americana** Briss.

Brasil. Ema*), Nhandú.

Emaen er endnu den Dag i Dag ikke ganske sjelden, selv i den umiddelbare Nærhed af Lagoa Santa, hvor jeg til forskjellig Tid har faaet flere Exemplarer. Almindelig kan den imidlertid först siges at være længere Vest paa i den saakaldte Sertão hinsides Curvelo, mellem denne By og São Franciscofloden. Jeg har paa en Reise til denne Flod i Midten af October fundet enkelte friske Æg af den liggende spredte i Gruus-Campos i Omegnen af den lille By Taboleiro grande, og paa den samme Reise fik jeg den 31te October i Cerraderne mellem Flækken Andrequecé og São Franciscofloden en lille Unge, som blev opjaget og grebet af en Hund, netop medens jeg kom forbi. Den havde en Höide af fjorten til femten Tommer og kunde vel neppe være mere end höist tre til fire Uger gammel. Da man nu veed, at der (ialfald i Rugemaskiner) behöves 35 Dage til at udruge Emaens Æg**), kan man vel deraf slutte, at Æglægningen i denne Deel af Brasilien foregaaer i Slutningen af den törre Aarstid, i August og i Begyndelsen af September***), og hermed stemmer ogsaa ret

*) Ikke Emu, saaledes som Burmeister skriver.

**) The Proc. of the Zool. Soc. of London f. 1859, P. 205.

***) Hr. E. Warming har meddeelt mig, at han i 1864 under sit Ophold i Lagoa Santa fik et Æg, som var funden nær ved Bredden af Söen, allerede den 28de Juli.

godt den Underretning, som Prindsen af Wied indhentede desangaaende under sit Ophold i Februar 1817 i Valo, en daværende Militærstation paa Grændsen af Minas Novas og Provindsen Bahia *).

Hos eet af de Exemplarer, jeg har faaet, har jeg fundet Maven ganske fyldt med Græs og forskjellige Slags Blade, hos et andet indeholdt den, foruden en stor Deel ukjendeligt Stof, mange Græshopper, Biller, Frugter af den lille Campospalme (*Cocos flexuosa*) samt en enkelt Frugt af den saakaldte „Angelim“ (*Geoffroya vermifuga*).

Jeg har gjentagne Gange spiist Emaens Kjöd og fundet det baade mört og velsmagende; naar det i Spix's og Martius's Reise (2det Bd. S. 539) erklæres for uspiseligt, maa jeg derfor formode, at disse Reisende ikke selv have smagt det, men holdt sig til den gængse Fordom hos Brasilianerne, der forkaste næsten alle vildtlevende Dyrs Kjöd.

Ordo 4: *Gallinæ*.

Familia: *Tinamidæ*.

51 (1). **Crypturus noctivagus** (Pr. Max.).

Brasil. Zabelé **).

Er en Skovfugl, som i Camposegnene opholder sig inde i Smaaskovene, men som man aldrig möder i Cerraderne. Lund synes ikke at have truffet den, og i den nærmere Omegn af Lagoa Santa har jeg heller ikke seet den; derimod har jeg den 22de August 1847 skudt to Hanner i Skovene i Nærheden af Lagoa dos Pitos, 6 til 7 Miil Nord for Lagoa Santa, og man hörer jævnlig dens Stemme lyde fra Smaaskovene, naar Solen er gaaet ned, og atter nogle Timer för Daggry.

---

*) Beitr. zur Naturgesch. von Brasilien. 4 Bd. 2te Abth. S. 566.

**) I Kystgebetet kaldes denne Fugl ifölge Prindsen af Wied Juó, men i Camposegnene i Minas höres dette Navn sjeldent eller aldrig.

Iris mönnieröd, Födderne have en noget ureen guul Farve; hos begge de to Hanner, jeg fik, vare Sædstokkene allerede temmelig store.

52 (2). **Crypturus vermiculatus** (Temm.).

Jeg har selv aldrig truffet denne Art og veed end ikke med Vished, om den overhovedet forekommer i de af mig bereiste Egne Öst for São Francisco, men i Campoerne Vest for denne Flod forekommer den ialfald, og Lund har den 20de Sept. 1834 skudt en gammel Han i Omegnen af Landsbyen Sta Anna dos Alegres.

Ifölge hans Optegnelser er Iris kastaniebruun, Næbet sort, Benene lyst olivengrönne.

Efter Udviklingen af Sædstokkene at dömme var det ovennævnte Exemplar skudt i Forplantningstiden. Den særdeles muskulöse Mave indeholdt aromatiske Frö og Smaasteen.

53 (3). **Crypturus obsoletus** (Temm.).

Brasil. Nhambú açú.

Er ganske almindelig i Camposegnene saavel i Cerraderne som i Smaaskovene og tilhörer ikke, som Burmeister troer, fortrinsviis Urskovene i Sydbrasilien. Lund har den 15de Mai 1834 faaet den ved Sao Bento de Araraquara i São Paulo og gjentagne Gange skudt den ved Lagoa Santa i Marts og Mai Maaned. Den er ofte bleven budt mig tilsalgs af Jægerne i Lagoa Santa, og selv har jeg skudt en Han ved Lagoa dos Pitos den 22de Aug. 1847 og faa Dage senere (den 28de Aug.) en gammel Hun og en ung Han ved Sumidouro; fremdeles har jeg faaet en Han i Omegnen af Lagoa Santa den 7de Febrnar 1851, og sammesteds en Hun den 18de Aug. 1855. Hos denne sidstnævnte Hun begyndte Ægene i Æggestokken at svulne, de störste vare omtrent 4 Millimetre i Gjennemsnit; hos den Hun, som blev skudt ved Sumidouro den 28de Aug., havde Ægene næsten naaet deres fulde Störrelse. Hos alle de Exemplarer, jeg har undersögt, har jeg stedse fundet Kroen og den meget muskulöse Mave fyldt

med forskjellige Slags Frö og med Gruus, men aldrig truffet Levninger af Insekter.

Iris er mönnieröd, Næbet graalig sort, Benene graae med et svagt leverbruunt Anströg. Wagler angiver (Syst. Av. Crypturus Nr. 11) Næbets Farve hos den levende Fugl at være koralröd; hvis der ikke er indlöbet en Feil i denne Angivelse, kan den af ham beskrevne Fugl neppe være den her omtalte, skjöndt Beskrivelsen forresten passer.

54 (4). **Crypturus tataupa** (Temm.).

Brasil. Nhambú*).

Er overmaade hyppig overalt i Camposegnene. Hos Exemplarer, der vare skudte i de allerförste Dage af September, vare Sædstokkene allerede overordentlig store, og hos Hunner, skudte i Begyndelsen af December, tydede Æggestokkens Udseende paa, at Forplantningstiden endnu ikke kunde være forbi. I dens Mave har jeg sædvanlig fundet Frö og Gruus, enkelte Gange dog ogsaa Levninger af Insekter. Iris er lys kastaniebruun, Næbet koralrödt, og Benene have en smudsig rödligviolet Farve.

Den unge Fugl har en plettet Dragt. Ryggens og Gumpens Fjær og navnlig Vingens smaa og store Dækfjær ere nemlig henimod Spidsen forsynede med en temmelig stor sortebruun Plet, der atter bagtil i et kortere eller længere Stykke er kantet med Hvidt, eller der forsynet med en mindre hvid eller hvidguul Plet.

55 (5). **Crypturus parvirostris** Wglr.

Brasil. Nhambú.

Jeg kan ikke dele Burmeisters Mening, at denne Art kun er den unge Hun af forrige Art; deels finder man nemlig ligesaavel Hanner og Hunner blandt de smaa Nhambú'er, som svare til Waglers Beskrivelse af hans *C. parvirostris*, og deels har den unge *C. tataupa* jo en plettet Dragt. Jeg holder tvært-

*) Ordet Nhambú udtales, ligesom ogsaa Ordet Nhandú, saaledes, at der höres en svag I-Lyd mellem N og h, og tildeels ogsaa foran N.

imod *C. parvirostris* for en vel begrundet Art, hvis Særkjender i det Hele ere rigtigt og fyldestgjörende fremhævede af Wagler. Fuglen er i det Hele betydelig mindre end *C. tataupa*, Fodroden kortere og Næbet spinklere og kortere, saa at endog den unge Fugl af sidstnævnte Art i sin plettede Dragt har et kjendeligt större og sværere Næb end den gamle Fugl af den her omtalte Art. Endvidere har ikke blot Næbet, men ogsaa Födderne en smuk koralröd eller dueröd Farve. Endelig er Oversiden af Hovedet vel undertiden mörkere end Halsen og Ryggen, men jeg har aldrig seet Farven paa dette Sted at være mörk skifergraa eller sortegraa, saaledes som det er Tilfældet hos *C. tataupa*.

Jeg tilföier nogle faa Maal af Individer af begge Kjön:

	1. ♂	2. ♂	3.	4. ♀
Totallængde	8″ 8‴	8″ 6‴	8″ 2‴	8″ 6‴
Den foldede Vinge	4″ 1‴	4″ 2‴	4″	4″ 2‴
Næbet maalt til Pandefjærene	8‴	7¾‴	7½‴	8‴
Fodroden	1″	11‴	11‴	11½‴

Iris er lys guulbruun eller rödligbruun.

Denne Art er ikke mindre hyppig i Camposegnene end den forrige, og baade Lund og jeg have faaet en Mængde Individer; den udbreder sig Vest paa ialfald til hinsides São Francisco, og det forekommer mig rimeligt, at den ogsaa forekommer i Paraguay, thi Azaras Beskrivelse af hans Tataupá synes at være grundet deels paa den virkelige *Crypturus tataupa*, deels paa nærværende Art. Jeg har ikke seet unge Fugle, som jeg med Sikkerhed turde henföre til denne Art, men der er ialfald al Sandsynlighed for, at Ungen er plettet ligesom den unge *C. tataupa*.

56 (6). **Tinamus major** (Gmel.).

Brasil. Macúca.

Skal forekomme hist og her i Skovene i Camposegnene, men da det er en Fugl, som Jægerne meget ivrigt efterstræbe, og da

den er let at lokke ved at efterligne dens Skrig, er den paa mange Steder allerede meget sjelden eller ganske bortskudt, og det er ikke lykkedes mig at skaffe mig noget Exemplar.

57 (7). **Rhynchotus rufescens** (Temm.).

Brasil. Perdiz.

Er udbredt over alle Cerraderne, men da dens Kjöd skattes meget, og da den derfor stadig efterstræbes, begynder den at blive mindre hyppig i den nærmeste Omegn af Smaabyerne, og er desuden meget vanskelig at opjage uden Hund. Jeg har dog nogle Gange faaet og spiist den, men tilfældigt ikke hjembragt noget Skind af den.

58 (8). **Nothura boraquira** (Sp.).

Brasil. Cadorna.

Hverken Lund eller jeg har truffet denne Art paa de Steder, hvor vi have været, og jeg betvivler, at den forekommer der; den findes imidlertid allerede i Diamantdistriktet og bör derfor ikke forbigaaes i denne Fortegnelse. I Camposegnene længere Nord paa henad mod Provindsen Bahias Grændse er den almindelig.

59 (9). **Nothura maculosa** (Temm.).

Brasil. Cadorna*).

Til alle Aarets Tider almindelig i de her omtalte Egne og ligesom *Rhynchotus rufescens* höit skattet som Gjenstand for Jagt.

Iris er isabelleguul, Benene hvidagtig-gule.

---

*) Ifölge Prindsen af Wied er det i de af ham bereiste Egne denne Fugl, som bærer Navn af Perdiz (Agerhöne); i Minas Geraes har jeg aldrig hört den kalde saaledes; under alle Omstændigheder bör Navnet ikke skrives Perdiza, saaledes som Prindsen bogstaverer det.

Burmeister, som ikke sjelden, naar han ikke kan stötte sig til Prindsen af Wied, gjengiver de brasilianske Benævnelser forkeert, skriver mindre rigtigt »Codornix«.

Lund har faaet en halvvoxen Unge ved Lagoa Santa den 24de Dec. 1835 og en gammel Fugl ved Curvelo den 21de Juni samme Aar. Jeg har selv skudt en Hun i den umiddelbare Omegn af Lagoa Santa den 21de Juli 1847 og atter den 3die Febr. 1851, og fremdeles erholdt den ved en Fazenda i Nærheden af Curvelo ved Navn Pindaibas den 6te Nov. 1855. De Exemplarer, jeg har faaet, havde forskjellige Slags Frö i Maven.

60 (10). **Nothura minor** (Sp.).

Brasil. Cadorna.

Denne af Spix i Diamantdistriktet opdagede Art synes længere Vest paa at være sjeldnere end den foregaaende. Idetmindste har Lund ikke truffet den, og jeg selv har kun faaet to Exemplarer, en gammel Hun den 28de Nov. 1851 og en halvvoxen Kylling den 4de Jan. 1852.

Det er en meget udmærket Art, aldeles forskjellig saavel fra forrige som fra *N. nana*, til hvilken sidste Temminck har villet henföre den som den unge Fugl. Waglers Beskrivelse (Systema Av. Noth. Nr. 4) er meget god, kun fremhæver han ikke tilstrækkeligt det Særkjende, ved Hjælp af hvilket det er allerlettest at adskille denne Art fra den foregaaende, nemlig dens meget korte Tæer. Hos en voxen Hun af *N. minor* er Mellemtaaen med sin Klo kun 9½ Linie lang, medens den samme Taa er 12 Linier hos en ikke meget mere end halvvoxen *N. maculosa*.

Familia: *Tetraonidæ*.

61 (11). **Odontophorus dentatus** (Licht.).

Brasil. Capoeira.

Er ligesaa almindelig i Camposegnene som i Urskovsgebetet og forekommer saa godt som i enhver, ikke altfor lille Capão. Jeg har faaet mange Exemplarer fra Smaaskovene i Lagoa Santas

nærmeste Omegn, og fremdeles skudt den i Skovene ved Sumidouro og Lagoa dos Pitos. Lund har erholdt den ved Curvelo.

Den lever parviis eller familieviis, söger sin Föde paa Jorden, men sætter sig om Aftenen til Hvile i Træerne paa de lavere Grene; i dens Mave har jeg fundet Frö, Bær og Gruus. Hos Hunner skudte i de sidste Dage af Juli har jeg allerede fundet Æggestokken i begyndende Udvikling.

Hos den levende Fugl er Iris bruun, den nögne Hud omkring Öiet orangeguul, Næbet sortegraat, Benene bruungraae.

Dens Kjöd afgiver en velsmagende Spise.

Familia: *Cracidæ.*

62 (12). **Penelope superciliaris** Ill.

Brasil. Jacú (i São Paulo Jacucaca).

Forekommer hyppigt i Smaaskovene i Camposgebetet ligesaa vel som i Urskovene i Provindserne Minas, Rio de Janeiro og Espirito Santo; ogsaa i São Paulo har Lund iagttaget den. Jeg har faaet mange Exemplarer deels fra Skovene paa en Fazenda, Olhos d'agoa, tæt ved Lagoa Santa, deels fra Sumidouro og Lagoa dos Pitos; endvidere har Lund skudt den ved Curvelo. Den færdes som oftest i Træerne, dog kan man ogsaa træffe den gaaende omkring paa Jorden enkeltviis eller 5 til 6 Stykker i Selskab.

Hos den levende Fugl er Iris blodröd, Næbet sort, den rynkede nögne Hud omkring Öiet og paa Hagen sortegraa; den (ligesom Hagen) sparsomt med spredte Fjærbörster besatte Strube er levende zinnoberröd. Benene have en bruungraa Farve.

I dens Mave har jeg fundet Frö, en enkelt Myre og den gule Blomst af det saakaldte „pao d'arco“ (en Bignonia); Gruus eller Smaastene har jeg ikke bemærket.

I Slutningen af April har jeg skudt Exemplarer, der endnu ikke vare udvoxne. Hannen er noget större end Hunnen, men anden Forskjel er der ikke mellem Kjönnene.

Dens Kjöd er velsmagende.

63 (13). **Ortalida araucuan** (Spix).

I den Deel af Camposegnene, som **Lund** og jeg have bereist, troer jeg ikke, at der findes nogen anden Repræsentant for denne Familie end den foregaaende Art. Men ifölge **Spix** og Prindsen af **Wied** forekommer den her anförte i Minas Novas, og det kan saaledes maaskee nok forsvares at give den en Plads her, især da Prindsen af **Wied** beretter, at den fortrinsviis vælger de aabne Egne med deres Cerrader og Carrascos til Opholdssted fremfor de sluttede Urskove.

Ordo 5: *Columbæ.*

Familia: *Columbidæ.*

64 (1). **Columbula campestris** (Spix).

Denne af **Spix** i Campoerne i Provindsen Bahia opdagede Art har jeg ikke havt Leilighed til selv at iagttage i Provindsen Minas, men **Lund** har i Midten af September 1834 skudt den i Omegnen af Byen Paracatú, og dens Udbredningsbelte berörer altsaa ialfald den nordligste Deel af de Egne, med hvis Fauna vi beskjæftige os. **Lund** traf en lille Flok i Cerraderne ved en udtörret Bæk, hvor den snart opholdt sig paa Jorden, snart flöi op i de lave Træer; han skjöd 4 Exemplarer, hvoraf dog kun et, en Han, blev opbevaret. Ifölge hans Optegnelser var Iris blaasort*), den nögne Hud omkring Öiet guul, Næbet sort og Benene voxgule. Skjöndt den var skudt saa langt henimod Regntidens Begyndelse, vare Kjönsredskaberne dog endnu kun lidt udviklede.

Spix's Afbildning af denne lille Due (Av. Bras. Sp. nov. tab. 75 f. 2) er i det Hele bedre end **Temmincks** (Pl. col. 341 fig. 2), men Benene ere urigtigt colorerede röde; **Temmincks** Figur er ikke ganske rigtig hvad Vingepletterne angaaer, og Benene og den nögne Hud omkring Öiet ere ogsaa paa den urigtigt colorerede.

---

*) **Spix** kalder Öinene »*albidi*«.

65 (2). **Columbula squamosa** (Temm.).

Denne nydelige lille Due er udbredt over den nordvestlige Deel af São Paulo, hvor Dr. Lund har truffet den i Juli Maaned ved Byen Franca; fremdeles over Goyaz og over Camposregionen i Minas, hvor han har iagttaget den i September ved Paracatú, i October ved Rio de São Francisco og i Mai ved Curvelo; endelig udbreder den sig til Minas novas og Camposegnene i Provindsen Bahia, hvor Prindsen af Wied har truffet den. Den synes imidlertid at forekomme noget pletviis; ved Lagoa Santa synes den til Exempel aldrig at vise sig, idetmindste har hverken Lund eller jeg nogensinde seet den der, eller kunnet skaffe os den der; men allerede et Par Miil derfra i sydvestlig Retning paa en Fazenda ved Navn Carrancas er den regelmæssigt at finde; ogsaa ved et Sted, som kaldes Lagoa dos coxes, to til tre Legoas Nordvest for Lagoa Santa, har jeg jævnligt truffet den, og derpaa fremdeles pletviis længere Vest paa, f. Ex. ved Sete Lagoas, ved Taboleira grande og fl. Steder.

Den træffes som oftest i smaa Selskaber, der bestaae af flere Par, som fölges ad; det er en meget tillidsfuld og fortrolig lille Fugl, som gjerne holder sig til beboede Steder og Menneskets Nærhed, og det er meget med Urette at Burmeister beskylder den for at være sky*); jeg har flere Gange seet den spadsere omkring ganske nær ved Mennesker og söge sin Föde i Fazendaernes indhegnede Gaarde midt imellem de forskjellige Slags Huusdyr, som opholdt sig der. Dens Stemme er ret melodisk og bestaaer af fire Lyde, af hvilke den förste trækkes ud, medens de övrige fölge hurtigere paa hinanden. Ifölge Lunds Optegnelser mene Brasilianerne i dens Stemme at höre Ordene: „o fogo apagou", Ilden er gaaet ud.

66 (3). **Zenaida maculata** (Vieill.).

Brasil. Pomba de sertão.

Synes ikke at være hyppig i de her omtalte Egne; selv har jeg ikke truffet den, men Lund har den 14de April 1836 skudt

*) Syst. Uebers. III, p. 298.

ét Par ved Lagoa Santa, og sammesteds har ogsaa Burmeister faaet et Exemplar i Juni 1851.

Ifölge Lunds Optegnelser er Iris og Næbet sorte, den nögne Hud omkring Öiet graablaa, Benene dueröde.

Hunnen skiller sig fra Hannen navnlig derved, at Farven paa Undersiden er mere graalig, og de sorte Pletter paa Hovedet samt de iriserende, metalglindsende paa Siderne af Halsen mindre og mindre glindsende.

67 (4). **Chamæpelia talpacoti** (Temm.).

Brasil. Pomba-rola.

Overmaade almindelig i Camposegnene ligesom overalt ellers i hele Brasilien; opholder sig gjerne i Nærheden af Huse, selv inde i Smaabyerne, og sees ofte navnlig henad Aften at gaae omkring paa Veiene i smaa Selskaber, der bestaae af 5 til 6 Individer.

Synes at yngle adskillige Gange aarlig; thi endnu i Begyndelsen af Mai har jeg i Lagoa Santa faaet Exemplarer, hos hvilke jeg fandt næsten modne Æg eller meget store Sædstokke. Hos den levende Fugl er Iris graaguul, Öielaagets Rand blegguul, den övrige Öiet omgivende nögne Hud violet, Næbet sort og Benene af en lys karminröd Farve.

68 (5). **Chamæpelia griseola** (Spix).

Hverken Dr. Lund eller jeg har truffet denne Art, og jeg betvivler höiligt, at den forekommer i den nærmeste Omegn af Lagoa Santa, men da den forekommer i Paraguay og af Spix er iagttaget i Amazonflodens Gebeet, er det rimeligt nok, at den ogsaa tilhörer ialfald den vestligste Deel af det Gebeet, som Talen er om her. Burmeister anförer den som en Beboer „af Camposgebetet i det Indre af Brasilien“*), og dette er den nærmeste Grund, hvorfor den optages her; men selv har han

*) Syst. Uebers. III, S. 296.

ikke truffet den der, og jeg veed ikke, om hans Angivelse stötter sig til noget Mere end en Formodning, der iövrigt som sagt har Sandsynligheden for sig.

69 (6). **Peristera cinerea** (Temm.).

En Han, som Lund har faaet i Omegnen af Lagoa Santa den 19de Febr. 1837, afgiver det eneste mig bekjendte Beviis for denne Arts Forekomst.

Ifölge hans Optegnelser er Iris orangefarvet, Næbet lyst grönligt, Benene blegröde.

70 (7). **Peristera geoffroyi** (Temm.).

Er ikke hyppig i Camposegnene; dog har Lund den 7de August 1837 skudt en Han i en Capão tæt ved Lagoa Santa, og jeg har selv den 8de August 1847 faaet tre Hanner, alle skudte paa een Gang i en lille Skov i Omegnen af den nysnævnte By.

Den meget smalle Iris er höiröd, Næbet sort, Födderne due- eller karminröde.

71 (8). **Peristera rufaxilla** (Rich. & Bern.).

Brasil. Pomba jurití.

Denne Art er ligesaa almindelig i Camposegnene i Minas som i Urskovlandet. Den udbreder sig fremdeles over Provindserne Rio de Janeiro og Espirito Santo; Lund har endvidere truffet den i São Paulo ved Mugý, Hytú og Campinos, og i Minas har jeg selv iagttaget den ved Lagoa Santa, Sete Lagoas og Curvelo, kortsagt i det hele mellem Floderne Rio das Velhas og São Francisco liggende Landströg.

Den er Standfugl. Hos Hunner, skudte i de förste Dage i October, har jeg truffet Ægene i Æggestokken temmelig udviklede, derimod have Hunner skudte i Begyndelsen af December frembudt lidet udviklede Kjönsredskaber; endelig har jeg den

23de Juli 1847, altsaa i Midten af den kolde Tid skudt en Hun i en lille Skov ved Lagoa Santa, hos hvilken Æggestokken allerede var ifærd med at svulne.

Hos den levende Fugl er Iris orangeguul, den nögne Hud om Öiet blaalig, for og bag forsynet med en röd Plet, Næbet sort og Benene levende karminröde.

 72 (9). **Geotrygon montana** (L.).

Er neppe nogen almindelig Fugl i de indre Camposegne; jeg kjender kun tre Tilfælde, i hvilke den er truffet der. Lund har nemlig den 10de August 1837 faaet en Han, som flöi imod et Træ i en Gaard i Lagoa Santa og slog sig ihjel paa Stedet; fremdeles skjöd han den 15de Juni samme Aar en Han, som gik paa Jorden i en lille Capão i Omegnen af den samme By, og endelig har jeg selv sammesteds skudt en Hun den 30te Juli 1847.

Iris er guulbruun, den nögne Hud omkring Öiet og Benene karminröde; Næbet bruunligt.

73 (10). **Columba plumbea** Vieill.

Brasil. Pomba margosa.

Meget almindelig i Capões overalt i Camposegnene til enhver Tid af Aaret; Vest paa udbreder den sig idetmindste til Provindsen Minas's Grændse, thi Lund har truffet den ved Landsbyen Santa Anna dos Alegres og ved Paracatú.

Hos den levende Fugl er Iris orangeröd, Næbet sort og Födderne karminröde.

Hos Hanner skudte i den nærmeste Omegn af Lagoa Santa i Juli (1847) har jeg fundet Sædstokkene allerede at være betydelig store.

Denne Dues Kjöd har i Modsætning til de övrige Arters en meget ubehagelig bitter Smag, der har foranlediget dens brasilianske Navn.

74 (11). **Columba rufina** Temm.

Pigeon sauvage, Azara, Voy. T. IV, p. 129, Nr. CCCXIX.
Columba sylvestris, Vieill. Nouv. Dict. Hist. Nat. T. XXVI, p. 366.
— —, Wagler, Syst. Av. Columba, Nr. 54.
Chloroenas sylvestris, Bonaparte, Consp. Gen. Av. II, 52.
Columba rufina, Max. Pr. zu Wied, Beitr. Nat. Bras. IV Bd. 2, S. 453.
— —, Burmeister, Syst. Uebers. d. Thier. Bras. III Bd., S. 291.

Brasil. Pomba verdadeira*).

Denne store og smukke Due er almindelig i de her omtalte Campoers Smaaskove, og navnlig ogsaa i Skovpartierne i Omegnen af Lagoa Santa. Jeg har deels selv skudt den, deels faaet den bragt i Mængde af Beboerne i Maanederne April, Juni, Juli, August, September og Januar, og der kan altsaa neppe være Tvivl om, at den jo forekommer der til enhver Aarstid. Men den er, ligesom flere af Skovduerne, en Strögfugl, der pletviis til sine Tider forekommer i betydelig större Mængde end til andre; og ved Lagoa Santa synes den navnlig at være hyppig i Aarets förste Maaneder; paa de to förste Dage af Januar bragtes der mig i 1855 en halv Snees Stykker, medens jeg ingen havde bemærket i den sidste Halvdeel af November og hele December Maaned. Dens Omstreifen synes at betinges af Modningen af visse Frugter, og blandt disse fremhæver Befolkningen i Omegnen af Lagoa Santa navnlig Frugten af de Træer, som kaldes „Pao da Pomba“, „Angelica“ og „Capoeira branca“; ogsaa vilde Figener og Loranthus-Bær har jeg hyppig fundet i dens Mave.

Wagler har rigtigt fremhævet Forskjellen mellem de to Kjön; Hunnen er lidt mindre end Hannen og har mattere og

---

*) I andre Egne af Brasilien bruges dette Navn om andre Arter, saasom *C. speciosa* og *C. gymnophthalmos*, og *C. rufina* kaldes der »Pomba caçaroba« eller »Pucaçú«, Navne, som jeg ikke mindes at have hört i Camposegnene.

mindre rene Farver; men anden Forskjel er der ikke, og det er ganske med Urette, at Burmeister fraskriver Hunnen den glindsende, iriserende Nakkeplet; denne Plet er maaskee ikke fuldt saa skinnende og stor som hos Hannen, men den mangler aldrig.

Hos den levende Fugl er Næbet sort; Iris bestaaer af to concentriske Ringe, en ydre og smallere graa og en indre, bredere, hvis Farve er levende rosenröd hos den gamle Fugl, orangefarvet hos den yngre; Benene ere karminröde.

Museet besidder ikke Exemplarer af *Columba rufina* Temm. fra Antillerne eller fra Guiana, men saavidt jeg kan dömme efter Beskrivelsen er Camposegnenes „Pomba verdadeira“ ikke forskjellig fra den nordlige Form, og den er under alle Omstændigheder identisk med den, som Prindsen af Wied traf i Urskovene langs Östkysten, og som han har beskrevet under dette Navn. Men jeg troer, at den fremdeles er den samme som Azaras „pigeon sauvage“, paa hvilken Vieillot har grundet sin *Columba sylvestris*, uagtet denne ganske almindeligt ansees for en særegen, fra *C. rufina* forskjellig Art. Beskrivelsen af „pigeon sauvage“ i Azaras Værk, den eneste selvstændige, som foreligger, og den, hvortil alle de senere stötte sig, passer, saavidt jeg kan skjönne, godt paa den her omtalte Due; kun kan man ikke af den see, om Hagen og Struben ogsaa hos Azaras Fugl er graaagtig hvid ligesom hos vor „Pomba verdadeira“*). Men derfor er man dog neppe berettiget til uden videre at antage, at det ikke er Tilfældet, saaledes som Wagler**) og Bonaparte***) gjöre, og man bör være saameget varsommere med at slutte paa denne Maade, som den Omstændighed, at Temmincks egen Beskrivelse af *C. rufina* heller ikke omtaler Hagens Farve, viser, hvor let dette Punkt kan

*) Det hedder nemlig i Nosedas Beskrivelse kun: »un rouge tirant sur le violet colore . . . . . le cou entier« etc.

**) Syst. Avium, Columba Nr. 54.

***) Consp. Gen. Av. II, 52.

blive forbigaaet selv af en meget övet Beskriver*). I det foreliggende Tilfælde forekommer det mig saa meget mindre rigtigt at lægge stor Vægt paa denne formeentlige Forskjel, som Beskrivelsen af „Pigeon sauvage“ i Azaras Værk er udkastet efter et eneste Individ og end ikke af Azara selv, men af hans Ven, Præsten Noseda, som neppe kan siges at have været saa övet en Beskriver som hiin. At Halefjærene siges at have hvide Spidser kan efter min Mening ligesaa lidt være nogen afgjörende Indvending mod at ansee *C. sylvestris* og *C. rufina* for samme Art, naar man erindrer, at Styrerne ogsaa hos den brasilianske Fugl blive lysere, smudsig bleggraae ud imod Spidsen.

Ordo 6: *Accipitres.*

Familia: *Vulturidæ.*

75 (1). **Cathartes aura** (L.).

Brasil. Urubú-caçador.

Den er i Camposegnene langt mindre hyppig end den fölgende Art; jeg har kun faaet et eneste Exemplar, som blev fanget paa Fazendaen Engenho den 12de August 1851 og blev bragt mig levende.

Nakkens nögne, i Tværfolder lagte Hud er graaagtig hvid, den övrige Deel af det nögne Hoved er kjödfarvet, lysest mellem Öinene. Næbet guulagtigt hvidt; Iris graa med en smal guul Ring nærmest om Pupillen; Fodroden blegröd, hvilken Farve paa Tæerne gaaer over til graalighvid.

I Lunds Optegnelser finder jeg anfört, at han flere Gange har fundet denne Aadselfulgs Æg og Unger i Indgangene til de Huler, paa hvilke Kalksteensklipperne i Lagoa Santas Omegn ere saa rige. Ægene skulle ifölge ham være hvide og ligge, 2 i

*) »La Colombe rousette a la partie inférieure du cou . . . . d'un roux foncé«, Temminck Hist. Nat. Gen. d. Pigeons & d. Gallinacés. Amsterdam 1813, T. I, p. 245.

Tallet, paa den blotte Jord; Ungerne have en tæt hvid Duundragt, og Lund har truffet dem nyligt udklækkede i September. Denne Lunds Beskrivelse af Ægene og Ungerne stemmer ret godt med den, som Azara har givet efter Oplysninger, han havde faaet af sin Ven Noseda. Derimod beskrives og afbildes dens Æg i d'Orbignys store Reiseværk som blaalig hvide, med store iöinefaldende rödbrune, paa Afstand stillede Pletter og andre mindre tydelige Pletter af violet Farve. Æget synes altsaa at maatte variere temmelig meget; thi det er dog vel neppe rimeligt, at nogen af de nævnte Forfattere kan have forvexlet Æget med det af en anden Rovfugl.

76 (2). **Cathartes foetens** Ill.

Brasil. Urubú.

Er ligesaa hyppig i de indre Campos som i Urskovsegnene.

Den 27de Juli 1851, altsaa midt i den törre og kolde Aarstid, fik jeg i Lagoa Santa en Duununge, der næsten havde en lille Hönes Störrelse, men paa hvilken dog hverken Svingfjærene eller Styrerne vare begyndte at voxe frem, og som altsaa for ikke længe siden maatte være kröbet ud af Æget; der kan saaledes ingen Tvivl være om, at Urubúen yngler mindst to Gange aarligt; thi som bekjendt finder man den ogsaa ynglende i Begyndelsen af Regntiden, i November og December. Den ovennævnte Unge havde en meget tæt og rigelig Duundragt, der paa Vingerne var eensfarvet rödliggraa, men paa den övrige Deel af Kroppen mörkegraa i Bunden, rödlig i Spidsen af Dunene, saa at den mörke Farve kun skinnede svagt igjennem. Det nögne Hoved, Næbet og Födderne vare sorte.

77 (3). **Sarcoramphus papa** (L.).

Brasil. Urubú-rei.

Kongegribben er ikke hyppig ved Lagoa Santa og vel overhovedet ikke i Provindsen Minas's Camposegne. Jeg har selv

under mine forskjellige Ophold der ialt kun seet 4 Stykker, en ung og tre gamle, udfarvede Fugle. En af de sidste, som Dr. Lund havde levende i et Par Aar, var fanget paa en ret mærkelig Maade paa en Fazenda ved Navn Engenho et Par Miil fra Lagoa Santa. Efter en voldsom og meget langvarig Skylregn traf en af Fazendaens Negere den nemlig siddende i et höit Træ i Skoven; ganske mod Sædvane lod Fuglen ham nærme sig paa nært Hold og blev endog rolig siddende efter at han havde skudt til den og forfeilet den. Forundret satte han sin Bösse fra sig, gav sig til at klattre op i Træet, greb Fuglen og steg atter ned med den uden at den gjorde mindste Modstand. Han bragte den derpaa til sin Herre, som beholdt den nogen Tid og derefter forærede den til Dr. Lund, hos hvem jeg længe daglig havde Leilighed til at see den. Den foretrak Rotter og Muus og friskt Kjöd af Pattedyr for Aadsler, og spiste særdeles reenligt og pænt uden nogensinde at tilsmudse sig; naar den var færdig med sit Maaltid sleb den sit Næb og pudsede sine Fjær med megen Omhu — kort sagt, den adskilte sig i sin Holdning og Levemaade fordeelagtigt fra de skidne og modbydelige Aadselfugle (*Cathartes*). Af de tvende Exemplarer, jeg selv fik, er det ene, den unge Fugl, skudt i Efteraaret 1850 i Skovene paa Fazendaen Jaguara omtrent tre Miil Nord for Lagoa Santa, det andet, en udfarvet Han, blev skudt sammesteds i Begyndelsen af 1851. Et fjerde Exemplar saae jeg i 1847 hos en reisende Naturaliehandler, som jeg traf sammen med i Lagoa Santa; det var skudt ved den lille By Sete Lagoas i den kolde og törre Aarstid, og Kongegribben er saaledes Aaret rundt at finde, om end i ringe Mængde, udbredt over Camposegnene; dog maa man ogsaa der söge den i de smaa Skovstrækninger, der pletviis ere ligesom ströede over dem; de egentlige aabne Campos besöger den kun, naar et Aadsel lokker den derhen.

Familia: *Falconidæ.*

78 (4). **Milvago chimachima** (Vieill.).

Brasil. Caracará.

Hyppig hele Aaret rundt overalt i Campos.

Dens Næring bestaaer fornemlig i de saakaldte „Carapatos“ (Ixoder), som den piller af Hestene, Muuldyrene og Hornkvæget, der i höi Grad plages af disse Blodsugere, fremdeles i Insekter, navnlig Termiter og Hvepser, samt Insektlarver. Dog har jeg ogsaa oftere fundet Haar af smaa Pattedyr i dens Mave, ligesom Lund engang har fundet Ungen af en *Porzana albicollis.* Endelig har baade Lund og jeg selv et Par Gange i April Maaned fundet dens Mave ganske fuldproppet med den sure og snerpende Frugt af Muricí-Træet (en *Byrsonima*).

79 (5). **Polyborus cheriway** (Jacq.).

Brasil. Caracará das vargems, Caracará.

Standfugl og almindelig, stinker næsten ligesaa hæsligt som en Urubú. I dens Mave har jeg fundet deels Insekter, især Græshopper, deels Levninger af Fiirbeen.

Allerede Lichtenstein har i sine Forklaringer til Marcgraves og Pisos Værker over Brasiliens Naturhistorie gjort opmærksom paa, at den af Marcgrave under Navn af Caracará beskrevne og afbildede Fugl er en aldeles gaadefuld Art, som synes meest at ligne den europæiske *Falco rufus**); og sikkert nok er det, at Marcgraves Beskrivelse ialfald ikke i nogen Henseende passer paa *Polyborus cheriway*, og at han maa have anvendt Navnet Caracará urigtigt, eller beskrevet en urigtig Fugl. Men da det jo alene er paa Marcgraves Beskrivelse, at först Brisson har grundet sin *Circus brasiliensis*, og derefter Gmelin

---

*) Lichtenstein, H.: Die Werke von Marcgrave und Piso über die Naturgeschichte Brasiliens erläutert aus den wieder aufgefundenen Original-Abbildungen. II Vögel. S. 28. (Separ. Aftr. af Abh. d. Ak. d. Wiss. z. Berlin for 1816—1817).

sin *Falco brasiliensis*, synes det mindre rigtigt, naar man endnu meget almindeligt opförer „Caracará das vargems“ under Navn af *Polyborus brasiliensis* Briss. eller Gm.

80 (6). **Elanus leucurus** (Vieill.).

Dr. Lund har den 18de Februar 1836 i Omegnen af Lagoa Santa skudt en ung Han i Overgangsdragt med fine sorte Skaftstreger paa Brystet og nogle rödgraa Fjær blandede ind mellem de blaaliggraa paa Ryggen, og fremdeles den 1ste October samme Aar en lidt ældre, men dog ikke ganske udfarvet Han. Hver af dem havde en lille *Hesperomys* i Maven.

81 (7). **Nauclerus furcatus** (L.)

er mindre hyppig i Campos end i den Öst for Serra do Espinhaço liggende Deel af Minas, den saakaldte Mato dentro. Imidlertid har jeg dog skudt Fuglen i Omegnen af Sete Lagoas i October 1851, og den 14de November 1851 saae jeg paa een Gang tre Exemplarer flyve omkring i Cerraderne ved den lille Flekke Ribeirão de Rapoza paa den östlige Bred af Rio das Velhas, 3 til 4 Leguas fra Lagoa Santa.

82 (8). **Ictinia plumbea** (Lath.).

Brasil. Gavião pomba.

Burmeister har kun truffet denne Art i Urskovegnene; den har imidlertid ligesaavel hjemme i Campoernes Smaaskove og er paa ingen Maade sjelden der. Jeg har i 1847 faaet et Par fra en lille Skov tæt ved Lagoa Santa, Hannen den 30te September og Hunnen den 2den October, og fremdeles skudt en Hun sammesteds 1851; endelig har Dr. Lund den 8de Januar 1836 i Omegnen af Lagoa Santa skudt en rimeligviis kun et Par Maaneder gammel Hun i sin förste fra den gamle Fugls ikke lidet forskjellige Dragt.

Rygsiden er nemlig sort med Spor af Metalglands; alle Hovedets og Halsens Fjær have brede, Ryggens derimod meget

smalle hvidagtige Rande; Vingens Dækfjær og alle Svingfjærene ere i Spidsen kantede med en smal, paa de förste rustfarvet, paa de sidste hvid Rand. Paa Undersiden ere Struben og Halsen hvidagtige med smalle graae Skaftstreger, Brystet lyst isabellefarvet med sortegraae Pletter; paa Bugen blive Pletterne större, og den lyse Farve viser sig kun som en smal Bræmme omkring Fjærene. Laarene ere graae med hvidagtige Fjærrande; Vingens underste Dækfjær sortegraae med brede hvidgule Rande; Iris smudsig orangeguul; Voxhuden voxguul; Födderne levende citrongule.

I Maven paa de undersögte Exemplarer har jeg kun fundet Insekter.

83 (9). **Rostrhamus hamatus** (Ill.)

hörer i Camposegnene i Minas til de temmelig sjeldne Fugle; Dr. Lund har ikke truffet den der; den eneste Gang, han overhovedet har seet den, var i São Paulo ved en lille Indsö i Nærheden af Ibicaba, og jeg selv har kun hjembragt et enkelt Exemplar, en gammel Han, skudt ved Söen Sumidouro, tæt ved Flækken af samme Navn, den 11te November 1847. Imidlertid er den ikke ubekjendt for de mere erfarne Jægere, og den, som bragte mig mit Exemplar, fortalte mig, at den alene nærede sig af de Ampullarier, som i Mængde fandtes i Söen, og som den forstod at trække ud af deres Skal ved Hjælp af sit tynde og krumme Næb. Og virkelig! da jeg undersögte Mavens Indhold, bestod dette ganske rigtigt af 6 eller 7 endnu ganske ufordöiede Ampullarier uden at der var mindste Spor til deres Skaller. Den selskabelige Levemaade, som man andre Steder har iagttaget hos denne Rovfugl, lod til at være ganske ubekjendt for Jægerne i Minas; rimeligviis fordi Fuglen der kun forekommer i ringe Antal.

84 (10). **Cymindis cayanensis** (Gm.).

Denne Art hörer vel ikke til Camposfaunaens almindelige Rovfugle, imidlertid forekommer den langtfra saa sparsomt, som

det sædvanligt antages; jeg har gjentagne Gange deels selv skudt den i Smaaskovene i Omegnen af Lagoa Santa, deels faaet den bragt af andre Jægere saavel i den udfarvede som i den unge Fugls Dragt; ogsaa Dr. Lund har engang faaet en ung Fugl. Af de fire Exemplarer, som jeg selv har erholdt, fik jeg det förste (en ung Hun) den 6te September 1847; de tre andre (en gammel Fugl, hvis Kjön ikke blev efterseet, en gammel og en ung Han) ere skudte henholdsviis den 7de, 9de og 14de August 1851; det Exemplar, som Dr. Lund fik, blev skudt den 28de Mai 1842. Den er saaledes iagttaget gjennem hele den kolde og törre Aarstid og tör vistnok antages for at være en Standfugl.

Uden dermed at ville antyde, at Prinds Max's *Falco palliatus* skulde være andet end den unge Fugl af *Falco cayanensis* Gm., hvad den jo almindelig antages for, vil jeg dog anföre, at Voxhud, Födder og Iris imod den almindelige Regel have mere levende Farver hos den unge end hos den gamle Fugl af denne Art. Det er nemlig ikke rigtigt, at denne Art i enhver Alder har gule Födder og guul Voxhud, Töiler og Iris, saaledes som Burmeister siger i sin „Syst. Uebersicht" (II, S. 107), formodentlig forledet af den Figur af den gamle Fugl, som Spix har givet i Sp. nov. Av. Bras. T. I, tab. VIII c; det er kun hos den unge Fugl (*Falco palliatus* Pr. Max.), at disse Dele ere saaledes farvede; hos den gamle (*Falco cayanensis* Gm.) er Iris graabruun, Födderne blaagraae, Voxhuden og Töilerne sortegraae. At Fuglen i den Dragt, i hvilken den er bleven kaldt *Falco palliatus*, virkelig er ung, derfor taler til Overflod ogsaa den Omstændighed, at Æggestokken var overordentlig lille paa den Hun, som jeg fik i denne Dragt den 6te September 1847, skjöndt den jo var skudt paa en Aarstid, da Kjönsorganerne pleie at være i stærk Udvikling hos Fuglene i Brasilien.

85 (11). **Harpagus diodon** (Temm.).

Hverken Dr. Lund eller jeg selv har nogensinde truffet denne Fugl; men da Spix har faaet Fuglen i Provindsen

Minas Geraes*), og da Natterer har truffet den i São Paulo ved Jernværket Ypanema**), synes der at være Grund til ikke her at udelade den.

86 (12). **Micrastur brachypterus** (Temm.).

Det eneste Exemplar af denne Art, som jeg veed er blevet truffet i disse Egne, er en gammel udfarvet Hun, som den 8de Juli 1855 blev skudt i Skoven ved Sumidouro, og som Jægeren bragte mig.

Den nögne Hud omkring Öiet var smudsig grön, Voxhuden grönliggraa, Iris bruunguul og Födderne blegt straagule. Æggestokken var lille, de störste Æg en Linie i Gjennemsnit. Maven indeholdt en Deel Bugskinner af en fortæret og fordöiet Slange.

87 (13). **Micrastur xanthothorax** (Temm.).

Er ikke fuldt saa sjelden som forrige Art, men forekommer dog kun meget sparsomt. Lund har den 25de September 1843 faaet den ved Lapa do Bahu, og jeg selv har skudt en ung Han ved Lagoa Santa den 25de Januar 1852. I Maven af de undersögte Exemplarer have vi begge fundet Slanger og Insekter.

88 (14). **Accipiter erythrocnemis** G. Gray.

Falco nisus Pr. Max., Beitr. Naturg. v. Bras. III, 1 S. 111.

Naar Professor Burmeister kalder denne lille Hög hyppig i den af ham bereiste Deel af Brasilien i Nærheden af Huse og beboede Steder***), saa skal jeg lade det staae hen, om denne

---

*) Sp. nov. Av. Bras. I. 15, tab. 8.

**) Pelzeln, A. v.: Zur Ornithologie Brasiliens. 1ste Abth. Wien 1868. S. 5.

***) Syst. Uebers. d. Thiere Brasiliens, 2ter Theil, S. 73.

Angivelse er rigtig med Hensyn til Skovegnen omkring Neu Freiburg; men den gjælder under alle Omstændigheder ikke for de indre Camposegnes Vedkommende. Den gamle Hun, som han fortæller at have faaet i Lagoa Santa, er sikkert det eneste Individ, som kan bevise dens Forekomst der; Dr. Lund har en eneste Gang faaet den i Provindsen São Paulo, men aldrig i Minas Geraes, og jeg selv har aldrig seet den end sige erholdt den under noget af mine Ophold i Brasilien.

89 (15). **Astur Nattereri** Scl. & Salv.

Proc. Zool. Soc. of London, 1869, S. 132.
Falco magnirostris Pr. Max., Beitr. z. Naturgesch. v. Brasil. III, 1. S. 102 (excl. syn.).

Næst efter Urubúen og *Falco sparverius* er denne Art vistnok Camposegnenes almindeligste Rovfugl; den sees hele Aaret rundt. Dens Næring synes fortrinsviis at bestaae i Insekter, især Græshopper og Gryller, dog har Dr. Lund og jeg selv enkelte Gange fundet Muus, Fiirbeen og Slanger i dens Mave; derimod have vi aldrig iagttaget Levninger af Fugle.

90 (16). **Geranospiza gracilis** (Temm.).

En sjelden Fugl i Camposegnene. Dr. Lund har aldrig faaet den, og jeg veed overhovedet ikke, at der er truffet flere Exemplarer end et eneste, som jeg den 10de Juli 1851 skjöd i Skoven, der omgiver Lapa vermelha, en Kalkklippe med en stor Hule, omtrent tre Fjerdingvei fra Lagoa Santa. Det var en Hun i den af Temminck (Pl. col. 91) afbildede Dragt; dens Æggestok var endnu meget lille; de störste Æg knap 1 Millimeter i Gjennemsnit. Iris var citronguul, Födderne levende orangeröde. Maven indeholdt de næsten fordöiede Levninger af et lille Fiirbeen.

91 (17). **Herpetotheres cachinnans** (L.)

anföres kun, fordi Spix har truffet den i den nordlige Deel af Minas Geraes, og fordi den paa den anden Side forekommer i Paraguay. Det er derfor rimeligt, at den heller ikke kan være ganske fremmed for de Egne, med hvis Fauna vi her nærmest beskjæftige os; noget bestemt Tilfælde, i hvilket den skulde være iagttaget, kjender jeg imidlertid ikke.

92 (18). **Falco femoralis** Temm.

Skjöndt Burmeister ikke har iagttaget denne Art paa sin Reise, kan den dog paa ingen Maade kaldes ualmindelig i Omegnen af Lagoa Santa, hvor den kan træffes til enhver Aarstid. Lund har saaledes skudt en yngre Hun den 8de Juni 1836, jeg selv har faaet en næsten udfarvet Han den 5te August og en ung Hun den 11te November 1851. Lund har fremdeles den 15de Mai faaet en Hun ved Byen São Bento de Araquará i Provindsen São Paulo og den 31te August 1834 en Han ved Capãosinho i Provindsen Goyaz tæt ved Grændsen af Minas.

I Maven af de Exemplarer, som Lund og jeg have erholdt, have vi fundet deels Fugle, deels större Insekter, især Biller, og det er mindre rigtigt, naar Burmeister siger om den: „er stösst, wie alle Edelfalken, nur auf Geflügel“ (System. Uebers. d. Thiere Brasiliens, 2ter Theil, S. 98).

93 (19). **Falco rufigularis** Daud.

Denne Art er ifölge min Erfaring sjeldnere end den forrige i Camposegnene; det er ikke lykkedes mig selv at forskaffe mig den, og ligesaalidt har Burmeister faaet den. Derimod har Dr. Lund skudt et udfarvet Exemplar ved Lagoa Santa den 15de Mai 1837, og samme Aar den 25de Februar skudt en lille Falk, som desværre ikke synes at være bleven præpareret og opbevaret, men som efter den Beskrivelse at dömme, der findes

i Lunds haandskrevne ornithologiske Notitser, rimeligviis har været en ung Hun af denne Art.

94 (20). **Tinnunculus sparverius** (L.).

Brasil. Kirirí, Gavião de rapina.

Overmaade almindelig Standfugl. Sædvanlig finder man Insekter, især Græshopper, i dens Mave, men Lund har selv seet den fange Smaafugle og Flagermuus i Luften; ogsaa Insekterne tager den ligesaagodt i Flugten, som den flyver ned og pikker dem op fra Jorden.

95 (21). **Urubitinga brasiliensis** (Briss.).

Brasil. Cauã.

Er ikke hyppig; Lund har aldrig faaet den, og jeg har kun erholdt et eneste Exemplar, en ung Hun, som jeg skjöd i Skoven ved Sumidouro-Hulen den 25de August 1847. Dens Mave var aldeles fuldproppet med Levninger af Vandinsekter og Larver samt Jorddele, der vare slugte tilfældigt tilligemed Föden. Faa Dage senere hörte jeg et andet Exemplar skrige længe og vedholdende ved en Kalkklippe, Pedra dos Indios, i Nærheden af Sumidouro uden at det lykkedes mig at skyde den; det Navn, som Fuglen bærer i Minas, og som udtales Kauang, gjengiver nöiagtigt dens Skrig.

96 (22). **Urubitinga meridionalis** (Licht.).

Brasil. Casaca de couro.

Er hele Aaret rundt at finde i Camposegnene og neppe sjelden der, navnlig findes nogle faa Par sædvanlig omkring Söen Lagoa Santa, ved hvilken den lille By af samme Navn ligger. Dr. Lund har der skudt en Han den 28de Januar 1837 og en Hun den 27de Marts samme Aar; jeg selv har faaet en ung Hun i en meget afslidt og afbleget Fjærdragt den 5te October

1851; denne sidste havde en *Ameiva* i Kroen; af Lunds tvende Exemplarer havde Hannen fyldt sin Mave med Insekter, Hunnen havde Græshopper og en lille Vadefugl i Maven.

97 (23). **Buteo pterocles** (Temm.).

Det er ikke lykkedes mig selv at erholde denne smukke Musevaage; derimod har Lund flere Gange truffet den. Foruden en gammel Hun, som han den 1ste September 1834 skjöd ved Capãosinho i Provindsen Goyaz, har han fremdeles den 5te October samme Aar faaet en gammel Han ved Ribeirão da Tolda, en lille Aa, som falder i Rio de São Francisco, og endelig i Februar 1845 en ung Fugl fra Omegnen af Lagoa Santa. Den kan neppe ansees for sjelden. Lund beskriver Voxhuden som lyseblaa, Næbet skal ved Roden have samme Farve, mod Spidsen bliver det mörkegraat. Iris er bruun, Födderne lysegule. Skjöndt de to gamle Fugle og navnlig Hannen var skudt saa nær ved den Aarstid, i hvilken Parringen begynder i de her omtalte Egne, vare deres Kjönsorganer dog endnu langt tilbage i Udvikling.

I Maven fandt Lund Græshopper og Fiirbeen.

98 (24). **Spizaetus ornatus** (Daud.).

Brasil. Gavião de rapina.

Professor Burmeister indskrænker denne smukke Rovfugls Hjem altfor meget, naar han siger, at den kun tilhörer den Nord for 16° S. B. liggende Deel af Brasilien*); den forekommer ogsaa i den af ham selv bereiste Deel af Provindsen Minas Geraes, og fremdeles i São Paulo, hvor Natterer gjentagne Gange har skudt den ved Jernværket Ypanema**). End ikke Fuglens regelmæssige Forekomst i Paraguay seer jeg nogen Grund

*) System. Uebers. d. Thiere Brasiliens. 2ter Th., S. 64.

**) Pelzeln, A. v.: Zur Ornithologie Brasiliens. 1ste Abth. Wien 1868. S. 4.

til at drage i Tvivl, og Burmeisters Paastand, at Azaras Angivelse om dens Forekomst i dette Land kun stötter sig til et forvildet Individs tilfældige Besög, forekommer mig ubegrundet. Azara har rigtignok selv kun havt et eneste Exemplar i sine Hænder, men Burmeister overseer, at han udtrykkelig tilföier, at ogsaa hans Ven Noseda havde skudt en slig Fugl, og at han omtaler den i Udtryk, der synes at vise, at dens Levemaade maa have været hans Hjemmelsmænd vel bekjendt*).

Imidlertid er Fuglen unægtelig sjelden i Camposegnene i Minas Geraes; Lund har ikkun faaet den en enkelt Gang, og jeg selv har heller ikke faaet mere end et eneste Exemplar, som blev bragt mig den 20de September 1851, og som var skudt i en lille Capão tre Fjerdingvei fra Lagoa Santa. Det var en aldeles udfarvet Han, som fornylig havde fuldendt sin Fælding, og hvis Kjönsorganer netop vare begyndte at svulne. Iris havde en smuk og reen citronguul Farve; de nögne Öielaag vare guulgrönne, Voxhuden guul og Födderne levende gule. I Kroen og Maven fandtes Levningerne af en Due, *Peristera rufaxilla.*

99 (25). **Morphnus harpyia** (L.).

Brasil. Gavião real, Gavião real grande.

Denne stolte Rovfugl er yderst sjelden i Provindsen Minas's Camposegne, men den viser sig dog fra Tid til anden og kan derfor ikke udelukkes af Faunaen. Tre Tilfælde, i hvilke den med Vished vides at være skudt i de af mig bereiste Egne, ere komne til min Kundskab. Et Exemplar var nemlig nogen Tid förend jeg förste Gang kom til Brasilien i 1847 blevet skudt paa en Fazenda, Bebida kaldet, omtrent 3 Miil Nord for Lagoa Santa, netop som den flöi bort med en Griis, som den havde rövet. Et andet Exemplar var blevet skudt ved Curvelo i Begyndelsen af October 1834, ganske kort forinden Dr. Lund

---

*) Voyages dans l'Amérique méridionale par Don Felix de Azara. Publiés par C. A. Walckenaër. T. 3. S. 69.

passerede denne lille By paa sin Reise med den senere afdöde Botaniker Dr. Riedel. Den heldige Jæger havde gjemt en af Fuglens Födder og forærede den til Dr. Lund, som atter sendte den til det herværende zoologiske Museum, hvor den endnu opbevares, saa at der altsaa i dette Tilfælde haves et uforkasteligt Beviis for, at Fuglen virkelig var den, som den antoges at være. Det tredie Exemplar endelig var nogle Aar forud ligeledes skudt ved Curvelo i en lille Skov, just som det var slaaet ned paa en lille Hjort, den saakaldte Catingueiro (*Cervus simplicicornis*), og var ifærd med at overvælde den.

Jeg har ikke hört nogen særegen Benævnelse for denne Örnehög i Minas, og den er vel ogsaa for sjelden der til at have et Navn blandt Befolkningen; de ovenfor angivne brasilianske Navne ere de, som den ifölge Natterer bærer i andre Egne af Brasilien, hvor den ikke er fuldt saa sjelden.

Familia: *Strigidæ.*

100 (26). **Strix perlata** Licht.

Brasil. Curuje.

En Standfugl og næst efter den lille *Athene cunicularia* vistnok Camposegnenes almindeligste Ugle. Den tager gjerne Ophold i Byerne i Kirker og forladte Huse eller paa Landet i Fazendaernes Udhuse; men i den Deel af Campos, hvor Kalksteensklipper optræde, ere dog disses Huler og Klöfter dens Yndlingssteder, hvor den sjeldent savnes, og hvor dens Færd snart röbes af de ufordöiede Levninger af dens Maaltider. Man finder nemlig hyppigt der de runde Boller, som den opkaster, og som bestaae af de ufordöiede Knogler af smaa Gnavere, Pungrotter og Fugle eller vel endog af Vingedække af större Insekter, altsammen filtet sammen med Haar og Fjær til Kugler af 1½ Tommes Gjennemsnit. Efterhaanden falde Kuglerne fra hinanden og oplöses, og man finder da Knoglerne liggende adspredte paa og i Jorden ofte i aldeles utrolig Mængde.

Lund har fundet store Æg i Æggestokken hos en Hun, som han skjöd den 7de April; Fuglen maa derfor rimeligviis yngle for anden, eller maaskee endog for tredie Gang ved Regntidens Slutning.

101 (27). **Otus stygius** (Wglr.).

Lund har skudt en Hun i Fælding i Omegnen af Lagoa Santa den 16de September 1836; jeg selv har sammesteds faaet et Exemplar i lignende Tilstand den 8de August 1851, og fremdeles den 21de September 1855 skudt en gammel Han i meget frisk og smuk Fjærdragt i Skoven ved Sumidouro; endelig blev der noget senere samme Aar bragt mig et tredie Exemplar, som dog var blevet saa beskadiget ved Skudet, at det ikke kunde bruges. Arten er saaledes neppe sjelden i Camposegnene.

Iris er levende guul, hos den gamle Han endog orangefarvet, Næb, Voxhud og Tæer ere lyst blaagraae.

Jeg har sammenlignet mine brasilianske Exemplarer med et Exemplar af d'Orbignys *Otus siguapa*, som vort Museum har faaet directe fra Cuba, og jeg finder ingen Grund til at betvivle, at denne jo er identisk med Waglers *O. stygius*.

102 (28). **Otus mexicanus** (Gmel.).

En almindelig Standfugl saavel i den nærmere Omegn af Lagoa Santa, som i alle de Camposegne, jeg har bereist. Lund har havt ikke faa Exemplarer fra Lagoa Santa, og jeg selv har faaet den baade der og i Sumidouro, Sete Lagoas og Curvelo. I de Tilfælde, i hvilke jeg har efterseet hvad der fandtes i Maven, har den indeholdt Levninger af *Hesperomys*-Arter.

103 (29). **Scops brasilianus** (Lath.)

er en almindelig Fugl saavel i Campos som i Urskovgebetet, hvor den dog, ligesom i Campos, skyer den tætte Skov og holder sig til de mere aabne Egne og dyrkede Pletter. Jeg har i

Lagoa Santa fundet Æggestokken stærkt udviklet hos den allerede i Midten af Juli Maaned. I dens Mave har jeg kun fundet Insekter, navnlig Biller.

104 (30). **Syrnium suinda** (Vieill.).

Er ikke hyppig i Camposegnene, og jeg har selv ikke truffet den der; imidlertid forekommer den ikke blot engang imellem, men yngler i Omegnen af Lagoa Santa; thi Lund har den 15de October 1836 faaet en levende Unge, der endnu bar sin eensfarvede, rustgule Duundragt; Burmeister har fremdeles ogsaa faaet en gammel Han i August Maaned i Congonhas de Sabará*).

Lund bemærker i sine Notitser om den Unge, som han fik, at den med Lethed tæmmedes; den opholdt sig omkring Huset, og kom hver Aften af sig selv for at hente sin Föde, som den tog af hans Haand. I December og Januar gjennemgik den sin Fælding. Den viste just ikke megen Intelligens, dog skjelnede den mellem Personer og gjenkjendte ham i en hvilkensomhelst Dragt. Da den var bleven flyg, flöi den ind i et Nabohuus og blev greben og mishandlet af nogle Drenge, indtil Lund tilfældigviis kom til og frelste den; siden den Tid vogtede den sig paa sine Udflugter nöie for dette Huus. Engang havde Lund været en 14 Dages Tid borte fra sit Hjem; da han kom tilbage flöi Uglen, der sad i et Banantræ, strax skrigende hen til ham og viste de umiskjendeligste Tegn til Glæde. Om Dagen sad den sædvanlig skjult i en Gruppe af Banantræer, men om Aftenen og om Natten flöi den omkring efter Föde; den flöi da jævnlig ind i Stuen til ham, lod sig gjerne klö og klappe af ham, medens den viste sig meget sky mod Fremmede. Lund forede den med smaa Pattedyr og Fugle, men betvivler, at den selv fangede andet end Insekter paa sine Jagttoure. Han besad den indtil den 17de Mai 1837, da den blev dræbt af overtroiske Folk, i hvis Huus den var flöiet ind; thi i Brasilien hersker samme

*) Syst. Uebers. d. Thiere Bras. 2ter Th. S. 136.

Overtro som i Europa, at Uglerne spaa Ulykke og Död, og de ere derfor ganske almindeligt Gjenstand for Almuens Frygt og Had.

105 (31). **Athene hulula** (Daud.).

Denne let kjendelige Art synes at være udbredt over en meget stor Deel af Sydamerika, men tillige overalt kun at forekomme i ringe Mængde. At den ogsaa findes i Camposegnene, beviser et Exemplar, en gammel Han, som Dr. Lund erholdt i Lagoa Santa den 4de Februar 1837. Han bemærker, at den sad i Haven ved et Huus inde i Byen, og at den ikke var synderlig sky. Da man forfulgte den for at gribe den, flöi den ind i Huset og fangedes der.

106 (32). **Athene cunicularia** (Mol.).

Brasil. Curuje, Curuje buraqueiro, Caburé do campo.

Standfugl og uden Sammenligning den hyppigste Ugle i Camposegnene, hvor den lever ikke i Smaaskovene eller de saakaldte Capões, men i selve Cerraderne og de aabne Campos, og boer i de Huller, som Bæltedyrene der grave eller i Termitboliger, som disse Dyr eller Myreslugerne have kradset Hul paa. Jeg skulde troe, at den yngler mindst to Gange om Aaret, thi foruden at jeg har truffet Kjönsorganerne stærkt udviklede henimod Begyndelsen af Regntiden i September og October, har jeg fremdeles skudt Hunner i April, hos hvilke Ægene i Æggestokken allerede havde begyndt at voxe betydeligt. Ifölge min Erfaring udgjöre Insekter, navnlig Græshopper og Gryller, dog ogsaa Biller, dens Hovednæring; imidlertid finder man undertiden ogsaa en Muus i dens Mave.

107 (33). **Athene torquata** (Daud.).

Denne store Ugle synes at være sjelden i Camposegnene; Dr. Lund har ikke faaet den der, og ligesaalidt har jeg nogen-

sinde truffet den; derimod beretter Burmeister, at han under sit Ophold i Lagoa Santa erholdt et der i Omegnen skudt Exemplar*).

108 (34). **Athene ferruginea** (Pr. Max.).

Brasil. Caburé.

Efter Burmeisters Sigende skal denne Art tilhöre Urskovgebetet, hvorimod den fölgende, *A. passerinoides*, kun skal forekomme i Camposegnene**); dette er imidlertid ikke rigtigt; Lund har skudt denne Art ved Lagoa Santa den 20de April 1837, og jeg selv ved Lagoa dos Pitos, en lille Sö nogle Miil længere inde i Landet, den 22de August 1847. Paa den anden Side har baade Lund og jeg selv iagttaget *A. passerinoides* ogsaa i Urskovegnene i Minas, og Museet besidder et Exemplar, som Lund i 1827 har skudt ved Morro Queimado i Provindsen Rio de Janeiro, hvor den fremdeles ogsaa er funden af Hr. C. Euler baade ved Neu-Freiburg og i Hovedstadens umiddelbare Omgivelser paa Bjerget Corcovado***). Sædvanlig siges i Beskrivelserne af *A. ferruginea* Halen at være forsynet med fem til sex mörkere Tværbaand, som vel ere tydeligst hos Hunnen, men hvoraf der dog ogsaa ere Spor at see hos Hannen; hos den ret gamle Han er imidlertid Halen aldeles eensfarvet rusträd uden mindste Spor til Tværbaand.

Denne lille Ugles Föde bestaaer i Insekter, navnlig Græshopper.

109 (35). **Athene passerinoides** (Temm.).

Brasil. Caburé.

Nærer sig ligesom den foregaaende af Insekter, dog har Lund ogsaa fundet Fiirbeen i dens Mave. Synes at forekomme Aaret rundt ved Lagoa Santa, men den er just ikke hyppig der.

---

*) System. Uebers. 2ter Th. S. 131.

**) System. Uebers. 2ter Th. S. 142 og 144.

***) Journal für Ornithologie. XVII Jahrgang (1869). S. 243.

Ordo 7: *Picariæ.*

Familia: *Psittacidæ.*

110 (1). **Ara ararauna** (L.).

Brasil. Canindé.

Denne pragtfulde Fugl optræder först i længere Afstand fra Lagoa Santa i Campossirækningerne Nord for det Sted, hvor São Franciscofloden optager Rio das Velhas. Her traf saavel A. de St. Hilaire som Spix og Martius Smaaflokke af den ved Byen Contendas i de der almindelige, med Borilý-Palmer bevoxede Sumpe (de saakaldte Borityraes). Den forekommer der sammen med den fölgende, sjeldnere og kun parviis levende Art, der ligeledes har sin Sydgrændse i disse Egne*).

I Skovgebetet langs Östkysten er den sjelden; den gaaer neppe længere Syd paa end til den 18de Grad, og navnlig har jeg, skjöndt jeg har opholdt mig ikke faa Maaneder i Rio de Janeiro, aldrig hört sige, at den skulde forekomme der i Nærheden; det har derfor overrasket mig i Hr. Finsch's fortrinlige Monographi at læse, at Natterer skal have truffet den i Marts Maaned i Omegnen af denne By**); man fristes til at spörge, om denne Angivelse ikke skulde beroe paa en Misforstaaelse; denne pragtfulde Ara bringes nemlig jævnlig andetstedsfra tilsalgs til Rio, og skulde det ikke være saadanne paa Torvet der kjöbte Individer, som Natterer har hjemsendt?

111 (2). **Ara hyacinthina** (Lath.).

Brasil. Ararauna.

At det er denne Art og ikke den forrige, som Tupí-Befolkningen gav Navnet Ararauna (den sorte Ara), og som endnu stedse kaldes saaledes i Brasilien, har A. de St. Hilaire allerede forlængst oplyst***).

---

*) St. Hilaire, A. de, Voyage dans les provinces de Rio de Janeiro et de Minas Geraes. Tome second, p. 376.
Spix u. Martius, Reise in Brasilien. II. S. 528.

**) Die Papageien monographisch bearbeitet. 1ster Bd. S. 412.

***) St. Hilaire, A. de, l. c.

112 (3). **Ara maracana** (Vieill.).

Brasil. Maracaná, Ararauna.

Forekommer, men kun sparsomt, i Camposegnene; Lund har kun en eneste Gang faaet den der, den 22de Mai 1842, og jeg selv har heller ikke hjembragt flere end et Exemplar, en udfarvet Han, som jeg den 10de August 1851 sköd i en Capão nær ved Lagoa Santa.

113 (4). **Conurus pavua** (Bodd.).

Brasil. Maracaná.

Er almindelig i Camposegnenes Smaaskove, navnlig træffer man stadig larmende Smaaflokke af den i Skovene ved Fazendaen Mocambo og ved Pedra dos Indios et Par Legoas Nord for Lagoa Santa. Jeg har der faaet begge Kjön i Juli og August Maaned med lidet udviklede Kjönsorganer. I Slutningen af Februar har Lund skudt en Han med temmelig store Sædstokke*).

114 (5). **Conurus jendaya** (Gmel.).

Er just ikke almindelig, dog har jeg et Par Gange erholdt den fra Smaaskovene ved Lagoa Santa; langt hyppigere er den i Urskovegnene i Provindserne Minas Geraes og Rio de Janeiro, og jeg har der seet den mange Gange, men dog har jeg aldrig truffet noget Exemplar, hos hvilket den gule Farve havde udbredt sig blot tilnærmelsesviis saameget, som det er Tilfældet paa Spix's Figur af denne Art, som hos ham bærer Navnet *Aratinga chrysocephalus* **), og jeg deler ganske Burmeisters Mening,

---

*) Hverken Lund eller jeg selv har nogensinde truffet *Conurus hæmorrhous* (Spix) i de Camposegne, vi have besögt. Burmeister lader rigtignok denne Art udbrede sig over hele Camposlandet i Almindelighed; men han har ikke selv truffet den, og da han rimeligviis kun tillægger den en saa stor Udbredning, fordi han sammenblander den med Vieillots *Conurus acuticaudatus* fra Paraguay, kan man neppe tillægge hans Angivelse nogen stor Vægt i dette Tilfælde; jeg foretrækker derfor ikke at optage denne Art her i Fortegnelsen.

**) Sp. nov. Av. Bras. I. tab. 14.

at selv de gamle Fugle aldrig blive saa gule i de Egne, hvorom Talen er her, som ved Bahia og endnu længere Nord paa.

Iris er hos den levende Fugl graaligguul, Næb og Födder sortegraae.

115 (6). **Conurus cactorum** (Pr. Max.).

Hverken Lund eller jeg har truffet denne Art i Camposegnene, men da Spix, der beskriver den under Navn af *Aratinga flaviventris*, har iagttaget den i Campoerne omkring Contendas i São Franciscos Floddal, vil jeg ikke undlade at opföre den her.

116 (7). **Conurus aureus** (Gmel.).

Er maaskee noget almindeligere i Camposegnenes Smaaskove end den næstforrige Art. Dr. Lund har iagttaget den ved Curvelo og den 20de September 1834 skudt en Hun, hos hvilke Æggestokken var i begyndende Udvikling, endnu længere Vest paa, hinsides São Franciscofloden ved Lagoa Doirada, nogle Miil fra Landsbyen Santa Anna dos Alegres. Jeg har selv faaet den ved Lagoa Santa og i Omegnen af Sete Lagoas.

Iris har jeg hos den nylig skudte Fugl fundet at være kastaniebruun og den nögne Hud om Öiet mörkebruun. Næbet er sort, Födderne graae.

Lund har den 31te Decbr. 1838 skudt en mærkelig citronguul Varietet ved Lagoa Santa; kun Spidserne af Vingens store Dækfjær ere grönne, og der er svage Spor af den orangegule Pandeplet og dens blaa Indfatning bagtil.

117 (8). **Conurus vittatus** (Shaw).

Brasil. Tiribá.

Lund har skudt en Han, hvis Kjönsdele viste, at Parringstiden endnu var fjern, ved Fazendaen Mocambo den 9de Mai 1836, og fremdeles faaet den ved Sumidouro den 27de Juli

1840. Jeg selv har endelig den 30te September 1847 erholdt en Han, hvis Sædstokke allerede vare temmelig store, i Skoven ved Fazendaen Capão, en Miils Vei fra Lagoa Santa.

I Provindsen Rio de Janeiro og navnlig i Orgelbjergenes Skove og i Omegnen af Morro Queimado er den meget hyppigere end i Campos, og Lund har i sine Optegnelser anført, at han der har seet den trække om i smaa Flokke i Juli og August Maaned og paa den Aarstid navnlig nære sig af Fröene af en *Vernonia*, hvis sammensatte Blomster den sluger hele. Den var ikke meget sky; naar en Flok mærkede Fare, begyndte den saa smaat at skrige, derpaa tiltoge Skrigene hurtigt, og Flokken forlod derpaa under stærk Larm Træet, hvorpaa den havde sit Stade; naar en af Skaren blev skudt, blev Resten ved at flyve omkring under höie Skrig. I October, November og December saae Lund sjeldnere denne Papegöie, men i Januar kom den atter tilsyne i Mængde og flöi nu om ledsaget af Ungerne.

Ogsaa i Provindsen São Paulo har Lund truffet den, navnlig var den under hans Ophold i Byen São Carlos (Campinas) i Maanederne Februar og Marts almindelig i Skovene der i Nærheden.

Burmeister synes ikke selv at have truffet denne Art i Brasilien, ialfald siger han det ikke, hvad han ellers ikke forsömmer at bemærke end ikke med Hensyn til de Fugle, der bleve bragt ham i præpareret Tilstand, eller som han blot saae i Afstand. Ikke destomindre angiver han Fuglens Iris at være orangefarvet. Da imidlertid heller ikke Prindsen af Wied fik den paa sin Reise, og Burmeister altsaa i dette Tilfælde ikke, som ellers saa hyppigt, har kunnet hjælpe sig med denne paalidelige Iagttagers nöiagtige Angivelser, og da endelig Spix ikke berörer dette Punkt i sin Beskrivelse af Fuglen, frygter jeg for, at Burmeister alene har stöttet sig til Spix's Figur*).

---

*) Sp. nov. Av. Bras. I. tab. XXI.

Hvorledes dette nu end forholder sig, saa stemmer hans Angivelse ikke med Lunds og mine Erfaringer. Vi have fundet Iris meget mörk, saa at den kun svagt skiller sig fra Öiestenen; den nögne Hud om Öiet er hvidagtig, Voxhuden guul, selve Næbet sortagtigt og Födderne graae.

118 (9). **Conurus xanthopterus** (Spix).

Brasil. Periquito.

Er en meget almindelig Fugl i Camposegnene og holder sig mere til Cerraderne end til Skovene. Lund har skudt den ved Byen Uberaba i det sydvestlige Hjörne af Minas Geraes den 2den August 1834; faa Dage senere saae han den i Mængde paa en Fazenda ved Navn Tejuco, hvor den gjorde mærkelig Skade paa Riismarkerne. Han har fremdeles fundet den almindelig ved Byen Paracatú, og jeg har selv mange Gange skudt den og faaet den bragt af Andre i Lagoa Santa, Sete Lagoas, Curvelo og Andrequecé, kort sagt overalt i Camposegnene, hvor jeg har været. I São Paulo synes den ikke at forekomme, ialfald er Lund reist gjennem hele denne Provinds uden at see den, og Natterer synes heller ikke at have truffet den der. Heller ikke ved Neu Freiburg eller ved Morro Queimado bemærkede Lund den; ligesaa lidt har jeg seet den nogetsteds i Provindsen Rio de Janeiro, og endelig har heller ikke Prindsen af Wied faaet den paa sin Reise. Kun Burmeister anförer den fra Neu Freiburg og siger, mærkeligt nok, at den er hyppig der, og at han daglig saae Smaaflokke af den. Han oplyser imidlertid ikke, om han ogsaa har skudt Fuglen der; har han blot seet den (og efter hans Ord at dömme er dette det sandsynligste), er en Forvexling let forklarlig; jeg tilstaaer, at jeg nærer nogen Tvivl om, at Burmeister har seet ret, og det forekommer mig, at man trænger til at faae dens Forekomst der yderligere bekræftet, förend man ubetinget tör ansee den for sikker.

Ikke langt fra Curvelo fik jeg den 22de October 1855 to

flygge, men endnu temmelig korthalede Unger, som bleve fundne i et huult Træ; Fuglen maa vel altsaa der yngle sidst i August eller först i September*). Fire eller fem Unger ere iövrigt det sædvanlige Tal i et Kuld.

? 119 (10). **Pionus cyanogaster** (Pr. Max.).

Jeg tör ikke forbigaae denne Art her, da Burmeister ikke blot angiver den at være ligesaa hyppig i det Indre af Minas Geraes som i Urskovlandet langs Kysten, men endog siger, at han selv har faaet flere Exemplarer saavel i Neu Freiburg som i Lagoa Santa; jeg kan imidlertid ikke fordölge, at jeg troer, at der ligger en Feiltagelse til Grund for disse Angivelser. Den er nemlig ikke truffet af nogen anden Reisende i de indre Camposstrækninger; hverken Lund eller jeg selv har nogensinde der hört Tale om den end sige faaet den, og endelig tör jeg med Bestemthed sige, at jeg heller ikke har bemærket den blandt de Fugle, som Burmeister fik i Lagoa Santa, og som jeg, da vi boede i Huus sammen, stadigt fik at see, og dog kunde en saa udmærket og for den mig velbekjendte Fauna fremmed Form vanskelig være undgaaet min Opmærksomhed, hvis den virkelig var bleven bragt. Jeg troer derfor, at nogle af de Exemplarer, han erholdt i Neu Freiburg, ved en Forvexling eller Hukommelsesfeil ere blevne urigtigt antagne at være fra Lagoa Santa.

120 (11). **Pionus Maximiliani** (Kuhl).

Brasil. Maitaca.

Forekommer kun sparsomt; Lund har ikke truffet den i Camposegnene, men Burmeister angiver at have faaet den i Lagoa Santa, og sammesteds har jeg den 9de September 1847 skudt en ung Han.

---

*) *Conurus tirica* (Gm.), som er saa almindelig i Östkystens Urskovegne, har jeg aldrig seet i Camposegnene i Minas Geraes; det synes som om den og *C. xanthopterus* træde istedenfor hinanden i de forskjellige Egne.

121 (12). **Chrysotis aestiva** (Lath.).

Brasil. Papagaio verdadeiro.

En *Chrysotis*-Art er meget almindelig i Camposegnene; vel forekommer den neppe i den umiddelbare Omegn af Lagoa Santa, ja neppe engang ved Sete Lagoas; derimod træffer man den i Mængde længere Vest paa i Cerraderne mellem Curvelo og Rio de Francisco. Da jeg i Slutningen af October 1855 kom igjennem disse Egne, traf jeg de gamle Fugle flyvende om med deres Unger, som endnu boede sammen med Forældrene i de Træhuller, i hvilke de vare blevne udklækkede, og ifölge Lunds Iagttagelser komme Ungerne i August ud af Ægene. Beboerne holde den gjerne tam, og den fanges derfor i Mængde levende; det var et ikke sjeldent Syn i den omtalte Egn, naar jeg mödte en belæsset Muuldyrtrop, da ovenpaa Dyrenes Ladninger at see een eller to fastlænkede Papegöier, som Driverne förte med sig for at sælge dem paa Steder, hvor Fuglen er sjelden. Desværre forsömte jeg dengang at skyde nogle Exemplarer, og efterat jeg havde forladt denne Egn, fik jeg ikke senere Leilighed til at skaffe mig denne Papegöie; da jeg saaledes ikke har kunnet undersöge den nærmere, og da flere brasilianske *Chrysotis*-Arter staae hinanden meget nær, vover jeg ikke selv ud af Hukommelsen at afgjöre, hvad Art det har været. Naar jeg derfor opförer den under Navn af *C. æstiva* (Lath.), fölger jeg kun ældre Angivelser, ifölge hvilke det er denne Art og ikke *C. amazonicus*, som er udbredt over de indre Campoer*).

---

*) *Chrysotis vinacea* (Pr. Max.) har hverken Lund eller jeg truffet i Camposegnene; heller ikke Burmeister har faaet den der, og jeg veed ikke, hvorpaa han stötter sin Angivelse, at den skal være hyppigere i de indre Camposegne end i Brasiliens Kystregion. Jeg troer, at den slet ikke forekommer i Camposegnene i Minas Geraes, hvorimod jeg af Lunds Optegnelser seer, at han i 1828 har truffet den yderst almindelig i Neu Freiburg, hvor den lever i Flokke og kaldes »Papagaio Crau-Crau«; den 20de November traf Lund der tre flygge Unger i et Hul i et saakaldt Cedertræ (*Cedrela odorata*). Den blev dengang stærkt efterstræbt, deels fordi den skattedes som en behagelig Spise, deels

122 (13). **Psittacula passerina** (L.).

Brasil. Periquito.

Uden al Sammenligning den hyppigste Papegöie i Camposegnene; lever flokkeviis i Cerraderne og holder sig gjerne nær til dyrkede og beboede Steder.

Familia: *Picidæ.*

123 (14). **Campephilus albirostris** (Vieill.).

Brasil. Pica pao*).

Er temmelig udbredt i Camposlandet, men forekommer kun i de derværende Skove. Lund har den 22de Mai 1837 skudt en Hun lige i Omegnen af Lagoa Santa. Iris citronguul, Benene grönliggraae, Klöerne graae.

124 (15). **Campephilus robustus** (Freyr.).

En Han blev skudt i en Skov ikke langt fra Lagoa Santa den 21de Marts 1852; men det er ogsaa den eneste Gang, jeg har seet denne Spætte i Camposgebetet; heller ikke Lund har nogensinde truffet den der, og da en saa anseelig og iöinefaldende Art ikke let vilde kunne oversees, hvis den forekom nogenlunde hyppigt, maa den sikkert være sjelden. Iris er citronguul, Næb og Been graae.

125 (16). **Dryocopus lineatus** (L.).

Viser sig hyppigere end nogen af de to foregaaende; jeg har faaet en Hun i Slutningen af Juni 1851 i Skovene ved Sumi-

---

fordi dens Fjær i Rio brugtes til Fjærblomster; skulde disse Efterstræbelser maaskee have gjort den til en sjelden Fugl i Omegnen af Neu Freiburg, og dette være Grunden til, at Burmeister ikke har seet den der?

*) Dette Navn bruges iflæng om alle Arter, kun for ganske enkeltes Vedkommende tilföies nogle Ord til nærmere Bestemmelse.

douro og fremdeles ogsaa truffet den ved Sete Lagoas. En udvoxen Han, som jeg har skudt i Omegnen af den sidstnævnte lille By, besidder kun svage Spor af den for denne Art charakteristiske hvide Stribe paa Skulderfjærene, idet kun enkelte af disse Fjær hist og her have en ganske smal hvid Rand eller hvid Spidse; dette Exemplar gjör saaledes en Overgang til *D. melanotis* Natt., der som bekjendt ganske mangler denne Stribe, og det forekommer mig ikke usandsynligt, at denne sidste, naar alt kommer til alt, ikke er andet end en Varietet af *D. lineatus*. Vel veed jeg, at *D. melanotis* siges fremdeles at være noget större end *D. lineatus*, og at den graa Stribe bagved Öiet skal være mörkere hos den; men jeg betvivler, at disse Særkjender altid holde Stik; Lund har i Nærheden af Neu Freiburg i Provindsen Rio de Janeiro skudt en Spætte, der paa Grund af, at den mangler hvert Spor af Skulderstriben, maa ansees for den Nattererske Art, men som slet ikke er större end mangen en *D. lineatus**), og hos hvilken den graa Stribe paa Kinderne heller ikke er mörkere end hos den sidstnævnte Art. Disse to Kjendetegn synes altsaa ikke at have stor Betydning, og naar nu tillige det hvide Baand langs med Skulderfjærene hos den ægte *D. lineatus* kan forsvinde paa höist ubetydelige Spor nær, synes unægtelig Grændsen mellem denne Art og *D. melanotis* at blive i en betænkelig Grad usikker.

126 (17). **Picus cancellatus** Wglr.

Er neppe meget sjelden i Camposegnene i Minas Geraes, skjöndt Lund og Burmeister ikke have truffet den, og skjöndt den overhovedet hidtil ikke er anfört som forekommende der. Jeg har den 17de September 1847 faaet en Hun i Omegnen af Lagoa Santa og i 1851 skudt to Exemplarer ved Sete Lagoas. Iris er bruun, Næbet horngraat, Benene bruungraae.

---

*) Den foldede Vinges Længde er 198mm, og netop ligesaa lang er Vingen hos den ovennævnte Han af *D. lineatus* fra Sete Lagoas, faa Millimetre kortere finder jeg den hos en normal Hun af samme Art.

127 (18). **Celeus flavescens** (Gmel.).

Brasil. Pica pao de cabeça amarella.

Er en meget almindelig Standfugl i de fleste Smaaskove i Camposegnene ligesaavel som i Urskovlandet og udbredt over hele det sydlige og mellemste Brasilien. Lever parviis i Parringstiden, men forresten eensomt. Iris er kaneelbruun, Næb og Födder sortegraae.

I Maven af en Hun, som Lund skjöd den 2den Juni, fandt han, foruden Levninger af Termiter, endeel Frö.

128 (19). **Chloronerpes erythropis** (Vieill.).

Denne smukke Art synes tidligere ikke at have været iagttaget i Camposegnene og er vistnok ogsaa mindre hyppig der; idetmindste har jeg kun erholdt et eneste Exemplar, en Han, som er skudt ved Sete Lagoas i 1851.

129 (20). **Chloronerpes auruleutus** (Licht.).

Hverken Lund eller jeg selv har nogensinde truffet denne Art, det være sig i Camposegnene eller udenfor disse; jeg optager den paa Burmeisters Autoritet, som siger, at den ikke forekommer i Urskovlandet, og at de Exemplarer, som han har benyttet til sin Beskrivelse, ere fra den sydlige Deel af Minas Geraes.

130 (21). **Chloronerpes maculifrons** (Spix)*).

Jeg seer mig ikke istand til at afgjöre, om denne Art er hyppig eller ikke i Camposegnene; men at den forekommer, selv i den nærmeste Omegn af Lagoa Santa, beviser en ung Hun,

---

*) Jeg optager denne Art under ovenstaaende Benævnelse, fordi jeg ikke tvivler paa, at den Fugl, jeg har for mig, er Spix's *P. maculifrons*, men ikke er ligesaa vis paa, at denne ogsaa virkelig er den samme som den tidligere af Swainson beskrevne *P. affinis*, saaledes som det i Almindelighed antages.

som Lund har skudt i en nærliggende Skov den 29de November 1835 og indsendt til Museet.

131 (22). **Chrypsoptilus melanochlorus** (Gmel.).

Uden Tvivl den almindeligste Spætte overalt i Camposegnene, hvor den er at finde Aaret rundt i enhver Capão; imidlertid er den ikke indskrænket til disse Egne, men er ligesaa hyppig i Urskovlandet.

132 (23). **Melanerpes flavifrons** (Vieill.).

Er just ikke hyppig, men temmelig vidt udbredt i Camposegnene. Dr. Lund har i Aaret 1837 skudt Han og Hun i Omegnen af Lagoa Santa, jeg har selv i 1851 faaet to Hanner ved Sete Lagoas og fremdeles truffet den i Nærheden af Curvelo. Endelig har ogsaa Burmeister faaet den fra Sete Lagoas.

133 (24). **Leuconerpes candidus** (Otto).

Er meget almindelig i Camposegnene; Lund traf den allerede ved Byen Campinas i São Paulo og har dernæst iagttaget den flere Steder i denne Provinds; jeg selv har truffet den ved Lagoa Santa og derfra saa langt Vest paa, som jeg har været, det vil sige til São Franciscofloden. Den er sjelden at finde i Skovene, men holder sig navnlig til Cerraderne, hvor den flyver om i smaa Flokke; Spix gaaer for vidt, naar han siger, at den ikke klattrer; thi det gjör den hyppigt, og den kan ligesom de bedst klattrende Spætter flyve fra Træstamme til Træstamme, klamre sig fast og strax give sig til at löbe op ad den; men det er dog paa den anden Side rigtigt, at den klattrer mindre end Skovspætterne, at den hyppigt hopper om paa Jorden for at pikke Insekter op der, og at den ofte sidder paatværs paa Grenene. Ifölge Lunds Optegnelser har han endog, ligesom Azara, seet den hoppe om paa Straataget af et Huus (paa en Fazenda i São Paulo). Hos Exemplarer, skudte i Tiden fra

Slutningen af Februar til August, har Lund og jeg stedse fundet Kjönsorganerne saa lidet udviklede, at det var klart, at de vare skudte udenfor Forplantningstiden. Desværre har jeg ingen Exemplarer fra andre Tider af Aaret.

134 (25). **Colaptes campestris** (Licht.).

Ligesom den forrige en meget almindelig Standfugl i Camposegnene, hvor den udelukkende opholder sig i Cerraderne og ikke i Skovene. Den lever i smaa Flokke paa fem til sex Stykker, træffes hyppigt siddende eller hoppende om paa Jorden, men kan dog ogsaa klattre op ad Træstammer og Termithöie. Foruden i Minas Geraes har Lund ogsaa truffet den i Camposegnene i São Paulo og Goyaz.

Iris er mörkebruun, Næbet mörkegraat, Benene lyst grönliggraae.

135 (26). **Picumnus cirratus** Temm.

er ikke sjelden i Camposegnene; jeg har gjentagne Gange truffet den ved Sete Lagoas i Krat og Skov. Skjöndt den mangler Spætternes stive Hale, er dens Levemaade dog i det Væsentlige den samme som deres; den hakker ligesom de, löber med Lethed op ad Træernes Stammer, ja langs henad Grenenes Underside. I dens Mave finder man Insekter, især smaa Myrer. Lund anförer i sine Optegnelser, at han har fundet Kjönsorganerne meget tilbage i Udvikling hos Exemplarer skudte i Slutningen af Januar samt i Februar og Mai; selv hos en Hun, skudt den 4de August, var Æggestokken endnu kun lille.

136 (27). **Picumnus pygmæus** (Licht.).

Lund har i Omegnen af Lagoa Santa skudt en Hun af denne Art, som er det eneste Exemplar, jeg har seet fra disse Egne.

Familia: *Ramphastidæ.*

137 (28). **Ramphastos toco** L.

Ramphastos toco & *R. albicollis* Cab. Journ. f. Ornith. 1862, S. 334.

Brasil. Tucanussú.

Camposegnene ere denne Tukans rette Hjem; den forekommer selv i den umiddelbare Nærhed af Lagoa Santa; jeg har faaet adskillige Exemplarer fra et Par tæt ved Byen liggende Smaaskove og deriblandt tre den 6te Juli 1855. Jeg har fremdeles skudt den i 1855 i Omegnen af Sete Lagoas og vel ialt seet en halv Snees Exemplarer fra disse Egne. Ogsaa Lund har faaet Fuglen ved Lagoa Santa; jeg seer af hans Optegnelser, at han der har skudt en Han den 2den Juni 1837. Man kan imidlertid ikke regne paa stedse at finde den der; den er en Strögfugl, som ofte paa længere Tid uden synlig Grund kan forlade en vis Egn og senere paany viser sig der. I stort Antal finder man den dog aldrig; man seer den höist i Smaaflokke paa 5 til 6 Stykker.

Hos de Exemplarer, som jeg har undersögt, har jeg kun fundet Bær og deres Frö i Maven, eller ogsaa en grödagtig Masse, der aabenbart hidrörte fra halvfordöiede Frugter, og det Samme gjælder ogsaa om de fölgende Arter af denne Familie.

Som bekjendt skiller Hr. Cabanis den i det sydlige Brasilien forekommende Form som en egen Art under Navn af *R. albicollis* fra den ægte *R. toco* L., der navnlig skal forekomme i den nordlige Deel af Sydamerika. At slutte fra Lokaliteten skulde den Tucanussú, som forekommer i de Egne, hvorom der her tales, vel snarest være *R. albicollis*, og den Omstændighed, at den, saavidt min Erfaring gaaer, aldrig har noget Spor til den smalle röde Bræmme, hvormed det hvide Bryst i Reglen nedentil er kantet hos *R. toco*, taler yderligere for at ansee den for Cabanis's nye Art. Men allerede Hr. Cassin har, tiltrods for

at han har bestræbt sig for at udpege yderligere Skjelnemærker mellem *R. albicollis* og *R. toco* foruden dem, som Cabanis anförer, tillige udtalt en stærk Tvivl om den nye Arts Berettigelse*), og jeg troer rigtignok, at den ikke kan taale nogen nærmere Prövelse.

De Kjendemærker, som Cabanis har tillagt sin nye Art, ere 1) dens mindre Störrelse, 2) Brystets rene hvide Farve uden guult Anströg og 3) Mangelen af en smal röd Kantning langs Brystets nederste eller bageste Rand; foruden disse Kjendemærker har Hr. Cassin fremdeles meent at kunne fremhæve, at Næbet er meget kortere, den sorte Plet ved Enden af Overnæbet mindre og det sorte Baand ved Næbets Rod meget smallere end hos *R. toco*. Undersöger man nu, hvorvidt disse Kjendemærker holde Stik hos den i Camposegnene i Minas forekommende Form, saa er det allerede omtalt, at denne stedse mangler den smalle röde Kantning af Brystet, fremdeles er dette sædvanligt reent hvidt, og hyppigt er ogsaa Pletten paa Overnæbet lille og Baandet ved Roden af Næbet smalt. Saadanne Exemplarer svare altsaa godt til *R. albicollis*, men man vil tillige finde, at de ere deels yngre Fugle, deels Hunner; navnlig er det utvivlsomt, at baade Overnæbets Plet bliver större og det sorte Baand bredere med Alderen. Jeg har hjembragt et Exemplar af en ved Sete Lagoas skudt gammel Fugl, som er fuldkommen ligesaa stor som den saakaldte ægte *R. toco***). Pletten paa dens Næb er ligesaa stor og Baandet ved Næbets Rod ligesaa bredt, som paa Goulds Figur af *R. toco*; endelig er der et meget kjendeligt svovlguult Anströg paa Midten af

---

*) The Proced. of the Acad. of Nat. Sciences of Philadelphia 1867, p. 101.

**) Jeg hensætter her fölgende Maal af dette Exemplar:

Totallængde	$24\frac{1}{3}$	Tomme.
Den foldede Vinge	9	—
Halen	7	—
Næbet fra Mundvigen til Spidsen i lige Linie	$7\frac{2}{12}$	—

Brystet*), kort sagt den svarer ganske til den typiske *R. toco* paa det nær, at Brystet ikke har Spor af den röde Kantning, og dog er dette Exemplar skudt ud af en lille Flok, hvori der ogsaa var Individer, der svarede til Beskrivelsen af *R. albicollis*, og det kan vistnok ikke betvivles, at jo alle Individer i Flokken vare samme Art.

Man kommer saaledes til det Resultat, at den nordlige og sydlige Form ikke frembyde nogen constant Forskjel i Störrelse, men at den nordlige rigtignok stedse har et guult Skjær paa Brystet og i Reglen en smal röd Kantning langs dettes Bagrand, medens den sydlige stedse mangler denne röde Kantning og som oftest har et reent hvidt Bryst. Men da det tillige maa erkjendes, at den röde Kantning undertiden kan mangle ogsaa hos den nordlige Form, og da vi ovenfor have seet, at Brystet undertiden kan have et guligt Anströg ogsaa hos den sydlige Race, gaae begge Former over i hinanden og kunne i mine Tanker umulig opstilles som forskjellige Arter.

138 (29). **Ramphastos dicolorus** L.

Brasil. Tucano.

Er meget almindeligere end den forrige Art og tillige stadigere i Valget af sit Opholdssted; den er Standfugl ved Lagoa Santa, men er iövrigt ikke, saaledes som Burmeister synes at troe**), indskrænket til Camposegnene og fremmed for Östkystens Urskove. Lund har navnlig truffet den ved Morro Queimado, hvor den lever flokkeviis, ofte i Selskab med *Cassicus hæmorrhous* og *C. icteronotus*. Han bemærker imidlertid, at det kun er i

---

*) Naar Cabanis erklærer det reent hvide Bryst for et paalideligt Kjendemærke for *R. albicollis* og dog samtidigt bemærker, at det er denne Art, som Azara beskriver under Navn af »le Toucan proprement dit«, saa har han formodentlig overseet, at den nysnævnte Forfatter udtrykkelig har bemærket, at der hos nogle Individer er et lyseguult Anströg udbredt over Midten af Brystet; see: Azara, Voy. III, p. 144, Nr. L.

**) Syst. Uebers. II, S. 205.

Bjergskovene, at han har seet den, og derved forklares det, at Prindsen af **Wied**, hvis Reiseroute fordetmeste fulgte den flade Kyst, ikke har truffet denne almindelige Fugl.

Iris har en lys straaguul Farve, den Öiet omgivende nögne Hud er levende orangeröd med Undtagelse af en ganske smal Ring nærmest Öiet, som har en grönligblaa Farve. Födderne ere lysebłaae med et svagt grönagtigt Anströg.

Undertiden er Roden af Næbet indfattet eller omgivet af en ganske smal Bræmme af hvide Fjær. Jeg har i Slutningen af Mai faaet Fuglen i en særdeles frisk og smuk Fjærdragt, som syntes at maatte være nyligt anlagt.

139 (30). **Pteroglossus wiedii** Sturm.

Brasil. Araçari.

Er meget almindelig overalt i Camposegnene saavelsom i Skovegnene, men dog intetsteds saa hyppig, at den kan kaldes skadelig, skjöndt den besöger Kaffeplantningerne og Haverne paa Fazendaerne for at fortære de modne Bær og Frugter.

Burmeister mener, at det ikke er *P. wiedii*, men derimod den ægte *P. araçari*, som forekommer ved Lagoa Santa*); heri tager han dog Feil. Den i Minas Geraes forekommende Fugl er ikke i nogensomhelst Henseende forskjellig fra den, som forekommer i São Paulo og i Rio de Janeiro; de Exemplarer, som jeg har hjembragt fra Lagoa Santa og Lagoa dos Pitos, have ligesaa fuldt som de, hvilke Lund har samlet ved Campinas i São Paulo og i Campos dos Goyatacazes i Rio de Janeiro, den smalle sorte Stribe langs Næbets Ryg og de graagrönne Skinnebeen („Laar"), som netop ere Særkjender for *P. wiedii* i Modsætning til den nordligere *P. araçari*, hos hvilken Næbstriben er næsten dobbelt saa bred som hos hiin, og hvis Skinnebeen have et rödliggrönt Anströg. Det kan maaskee være tvivlsomt, hvorvidt Afvigelserne mellem *P. wiedii* og *P. araçari* ere vigtige

---

*) Syst. Ueber. II, S. 208.

nok til derpaa at begrunde en Artsforskjel, men der kan ikke være den ringeste Tvivl om, at den ved Lagoa Santa forekommende Form netop er den, man har givet Navnet *P. wiedii*, og Burmeister har formodentlig ikke havt Exemplarer fra Surinam eller Cayenne ved Haanden til Sammenligning, han vilde ellers selv let bemærket sin Feiltagelse*).

140 (31). **Pteroglossus castanotis** Gould.

I Nærheden af Lagoa Santa er denne Art aldrig bleven iagttaget, og den forekommer overhovedet maaskee slet ikke paa den höire Side af São Franciscofloden, men den har dog ialfald hjemme i Campoerne i Minas Geraes, og Lund har i de förste Dage af August 1834 skudt et Par ved Uberaba i det sydvestlige Hjörne af denne Provinds.

141 (32). **Pteroglossus maculirostris** Licht.

Er mindre hyppig i Camposegnene, dog har Lund faaet en Han ved Lagoa Santa den 27de Marts 1837 og en Hun ved Lagoa dos Pitos i September 1843, og jeg selv skudt to Hanner ved Lagoa Santa, den ene den 14de September 1847, den anden den 9de August 1851.

Det er mindre rigtigt, naar Burmeister siger, at denne Art ikke forekommer i Provindsen Rio de Janeiro; Lund har skudt den der paa Fazendaen Rozario i Nærheden af Morro Queimado.

---

*) Maaskee har det ogsaa bidraget til at lede Burmeister i Vildfarelse, at han tildeels har forvexlet de Særkjender, hvorved *P. araçari* og *P. wiedii* skulle adskille sig fra hinanden; han tillægger nemlig urigtigt den sidstnævnte det rödlige Anströg paa Skinnebenenes Fjær, hvilket tværtimod udmærker den förste, uagtet han rigtigt tilskriver den den smalle Næbstribe.

Familia: *Cuculidæ.*

142 (33). **Crotophaga ani** L.

Brasil. Anú.

Meget almindelig i alle Camposegnenes Cerrader, hvor den er at finde i Smaaflokke hele Aaret rundt og hyppig i Selskab med den saakaldte „Anú branco“ (*Guira piririgua*). Derimod har hverken Lund eller jeg nogensinde truffet eller endog blot hört tale om den anden brasilianske Anú, *Crotophaga major*, i Camposegnene; denne Art synes at være indskrænket til Urskovlandet, hvor den ifölge Lunds Iagttagelser er hyppig t. Ex. langs Parahybafloden, og det er neppe rigtigt, naar Burmeister siger, at den udbreder sig over „hele det varmere Sydamerika“*).

Hverken Lund eller jeg har fundet Anúens Rede, og jeg seer mig ikke istand til at give nogen Oplysning om, hvorvidt den samme selskabelige Redebygning, Æglægning og Rugemaade, som man andetsteds vil have iagttaget hos denne Fugl, ogsaa udmærker den i Brasilien. Befolkningen i de Egne, hvor jeg har været, synes ikke at vide noget om et sligt Instinkt hos Anúen, men denne Omstændighed beviser ikke synderligt, da de Adspurgte overhovedet ikke havde lagt Mærke til dens Reder. Hr. C. Euler, som i den nyeste Tid har meddeelt saa fortrinlige og saa længe savnede Oplysninger om mange brasilianske Fugles Forplantningsforhold, har heller ikke formaaet afgjörende at besvare Spörgsmaalet, skjöndt han dog selv har fundet tre Anú-Reder**). Den selskabelige Rugemaade bliver imidlertid dog gjort meget sandsynlig ved hans Iagttagelser, og saameget fremgaaer ialfald af dem, at jeg har været fuldkommen berettiget til den Formodning, som jeg et andet Sted har fremsat***), at den Rede, som Burmeister har beskrevet og tillagt Anúen†), i

*) Syst. Uebers. II, S. 254.
**) Journal für Ornithologie, 15ter Jahrgang, 1867, S. 220.
***) Oversigt over det Kgl. D. Vid. Selsk. Forh. o. s. v. 1860, Jan., S. 20.
†) Journal für Ornithologie, 1ster Jahrgang, 1853, S. 174 og Syst. Uebers. II, S. 155.

Virkeligheden neppe kunde tilhöre denne Fugl, uagtet den sagdes at have indeholdt utvivlsomme Anú-Æg.

143 (34). **Guira piririgua** (Vieill.).

Brasil. Anú branco.

Er meget hyppig i Cerraderne, hvor man seer smaa Flokke af den hoppe om, snart paa Jorden, snart i de lave Træer; den er kun lidet sky og derfor meget let at skyde.

I dens ikke synderlig tykvæggede Mave har jeg fundet forskjellige Slags Biller og Græshopper samt Sommerfuglelarver. Undertiden er Mavens indvendige Overflade glat, men vel saa hyppig finder man den (ligesom hos Gjögen) indvendigt mere eller mindre tæt besat med fine Haar, der sidde uden Orden, ligge tæt op til Mavens indre Overflade og ere af forskjellig Tykkelse samt sjelden mere end et Par Linier lange. De lade sig let trække ud med en Pincette, og man seer da, at de ikke ere fortykkede til nogen Bulbus i den Ende, med hvilken de sad fast; der kan ingen Tvivl være om, at de hidröre fra de Larver, Fuglen har fortæret.

Man har enkelte Gange i Lagoa Santa bragt mig dens mærkelige Æg, som have en blaaliggrön Farve og ere forsynede med et netformigt fordeelt Overtræk af en hvid, kridtagtig Materie; dens Rede maa jeg beklage ikke at have fundet.

144 (35). **Dromococcyx phasianellus** (Spix).

Brasil. Peixe frita.

Skjöndt denne Fugl hidtil ikke er anfört fra Camposegnene, er den dog almindelig i de derværende Skovstrækninger; imidlertid er den ikke saa hyppig i den umiddelbare Omegn af Lagoa Santa som i den noget skovrigere Egn ved Sumidouro, og navnlig længere Vest paa henad mod São Franciscofloden; paa en Reise til denne Flods Bredder i October og November 1855 hörte jeg stadig ikke blot om Dagen, men ogsaa i de maaneklare Nætter

dens Stemme lyde fra Smaaskovene; dens Sang bestaaer i et Par ret behagelige, klagende Toner, der gjentages uden Forandring, og som meget passende gjengives ved de to portugisiske Ord, hvormed Fuglen kaldes i Brasilien. I Cerraderne findes den aldrig.

Den nögne Hud omkring Öiet er grön, Iris lysebruun, Overnæbet bruunligt, Undernæbet guulagtigt hvidt, Födderne bruungraae.

Fældingen synes at foregaae noget uregelmæssigt; en Han, som jeg skjöd den 4de October 1850 ved Cerca grande i Nærheden af Sumidouro, havde endnu lutter gamle, afblegede og stærkt slidte Fjær, hvorimod et andet Exemplar, som jeg fik sammesteds to Dage senere, havde fuldendt Fældingen og var iført en særdeles smuk og ganske frisk Dragt.

Hos Exemplarer, skudte i Tiden fra Marts til langt ind i August Maaned, har jeg stedse fundet Kjönsorganerne langt tilbage i Udvikling; hos de tvende i Begyndelsen af October skudte Exemplarer forsömte jeg desværre at eftersee Kjönsorganerne, og i Aarets övrige Maaneder har jeg tilfældigviis ingen Exemplarer erholdt.

Dens Næring bestaaer i Insekter, og man finder hyppigt Maven indvendigt besat med Haar, paa samme Maade som hos „Anú branco“.

145 (36). **Diplopterus galeritus** (Ill.).

Brasil. Sassi.

Forekommer temmelig hyppigt.

Iris bruunguul, Næbet guligt hvidt med sortebruun Spids, Benene lyst violetagtig graae.

Dens Föde er hovedsagelig Insekter (især Græshopper), men tildeels ogsaa Frö. Jeg har aldrig hos denne Gjög fundet Maven besat med Haar indvendigt. Sit brasilianske Navn har den faaet af sin Sang, der omtrent lyder som Sa—si; i Omegnen af Lagoa Santa hedder det, at man kan vente Regn, naar den synger.

146 (37). **Piaya cayana** (L.).

Brasil. Alma de gato, Alma de caboclo, Rabo longo.

Er ligesaa almindelig i Camposegnene som i Urskovlandet. I Parringstiden seer man den parviis, udenfor Parringstiden hopper den eensomt om i Træer og Buske og piller Insekter og Larver af Bladene, eller udstöder sit Skrig, idet den samtidigt vipper med sin lange Hale.

Ikke blot Iris, men ogsaa de nögne Öielaag ere blodröde; Næbet lysegrönt, Benene graablaae. I dens Mave finder man deels haarede Larver, deels fuldkomne Insekter, især aarevingede og Tæger af *Lygæus*-Gruppen. Mavens indvendige Overflade kan undertiden være glat, men som oftest finder man den besat med Haar i endnu höiere Grad end det er Tilfældet hos „Anú branco“ og „Peixe frita“, ja saa tæt, at den uden Overdrivelse kan kaldes aldeles laadden.

Hos Exemplarer, skudte i September, har jeg fundet Kjönsorganerne i begyndende Udvikling.

Familia: *Trochilidæ*.

147 (38). **Phaethornis pretrei** (Delatt.).

Syn. *Trochilus superciliosus*, Pr. Max., Beitr. IV Bd., I, S. 116.

Brasil. Beja-flor, Chupa-flor*).

Denne Art er almindelig i Camposegnene i Minas Geraes og den nordvestlige Deel af São Paulo og udbreder sig derfra endnu langt længere Vest paa over Provindserne Goyaz og Mato Grosso. Prindsen af Wied har fremdeles truffet den i Campoerne i den til Minas novas grændsende Deel af Provindsen Bahia. Derimod tvivler jeg paa, at Goulds Angivelse, at den skulde forekomme i Urskovene fra Udlöbet af Amazonfloden til

*) Med disse Navne kaldes uden Forskjel alle Colibrier i Minas Geraes; de betyde Blomsterkysser, Blomstersuger.

Bahia, er ganske rigtig; *Phaethornis pretrei* er sikkert en ægte Campos-Art. Burmeister forbigaaer ganske denne Art i sin „Systematische Uebersicht", men anförer derimod *P. eurynomus* Less. som en i Minas Geraes ikke sjelden Fugl; men hvis han, som man maa troe, hermed mener Camposegnene, beroer Angivelsen sikkert paa en Forvexling med nærværende Art; hverken Lund eller jeg har nogensinde truffet *P. eurynomus* i Campoerne; jeg betvivler, at den overhovedet forekommer der, og under alle Omstændigheder er den ikke regelmæssig Beboer af disse Egne.

P. pretrei er en tillidsfuld lille Fugl, som hyppigt uden Sky söger sin Föde i Haver lige i Nærheden af Mennesker; i Haven ved det Huus, jeg beboede i Lagoa Santa, saae jeg den i October 1851 næsten daglig indfinde sig ved nogle blomstrende Slyngplanter neppe et Par Fod fra en Plads, hvor jeg pleiede at sidde, og frygtlös at stikke sit Næb ned i Blomsterne for at söge efter Insekter. Dr. Lund har engang seet den bygge Rede inde i et Værelse i hans eget Huus; ifölge hans Optegnelser former den först Reden som en lille Bold og danner derpaa Huulheden i den ved at trampe med Födderne og dreie sig rundt til alle Sider; saavidt han kunde mærke var kun eet Individ beskjæftiget med dette Arbeide. Da Reden var færdig, og Colibrien allerede havde lagt eet Æg, blev Reden tilfældigt revet ned, og Æget knustes; skjöndt den atter blev sat op paa sin Plads, vilde Fuglen dog ikke mere benytte den, men begyndte at bygge en ny i et Værelse ved Siden af, men inden denne anden Rede var ganske færdig, forsvandt Fuglen.

Hos den levende Fugl er Undernæbet brændende lakrödt med sortebruun Spids; Födderne rödliggraae; Iris sort.

Jeg har faaet den baade i Lagoa Santa og ved Sete Lagoas til alle Aarets Tider og finder ingen Forskjel i Dragten mellem Exemplarer, der ere skudte i Slutningen af Mai, altsaa i den törre Aarstid, og andre, der ere skudte i Regntiden (Januar).

148 (39). **Phaethornis eremita** Gould.

Denne lille Colibri har en meget stor Udbredning, idet den forekommer i hele det indre Höiland langt ind i Mato Grosso, hvor Natterer endnu traf den*). I Campoerne i Minas er den imidlertid ikke synderlig hyppig; Lund har ikke truffet den der, og jeg har kun faaet tre Exemplarer, alle skudte i Omegnen af Sete Lagoas.

? 149 (40). **Phaethornis pygmæus** (Spix).

Lund har i Aaret 1829 indsendt denne Art fra Omegnen af Neu Freiburg i Provindsen Rio de Janeiro; i Camposegnene i Minas har hverken han eller jeg truffet den, og det er maaskee tvivlsomt, om den overhovedet forekommer der. Burmeister, som iövrigt ikke har havt Leilighed til at lære Fuglen at kjende af egen Undersögelse, mener rigtignok, at Spix har truffet den i Camposegnene i Minas Geraes; men det er et Spörgsmaal, om den baierske Reisendes Ord virkelig skulle forstaaes paa denne Maade. Han siger nemlig ikke, hvor hans *Trochilus pygmæus* har hjemme; det er kun den tilligemed Fuglen afbildede Rede, der bestemt siges at være funden i Campoerne i Minas Geraes, og hans Ord om Reden lade det være meget tvivsomt, om den ogsaa virkelig tilhörer den her omtalte Art, eller om det maaskee kun er en eller anden ubestemt Colibri-Rede, som Spix har benyttet Leiligheden til at lade afbilde**).

Da det imidlertid er muligt, at Burmeisters Opfattelse af Spix's Ord er den rigtige, og da det kan have sin Nytte, at henlede Opmærksomheden paa denne Arts Udbredning, har jeg ikke villet ganske forbigaae den her.

---

*) Pelzeln, A. von: zur Ornith. Bras. 1ste Abth. S. 27.

**) Nov. Sp. Av. Bras. I. S. 78, tab. LXXX, fig. 1: »Figura 1, nidum colibrinum e lana gossypii fabricatum, cum 2 ovis in campis Minas geraes repertum exhibet.«

150 (41). **Aphantochroa cirrochloris** (Vieill.).

Denne Colibri skal efter Goulds Sigende forekomme langs Östkysten fra Pernambuco lige til Rio. Natterer har iagttaget den paa flere Steder i Urskovene i Provindsen São Paulo og fremdeles truffet den igjen i Urskovene dybt inde i Provindsen Mato Grosso*). Den er imidlertid ikke indskrænket til Urskovegnene, men udbreder sig ogsaa over det hele Camposdistrikt i Minas Geraes; Lund har den 2den August 1834 skudt den ved Byen Uberaba, og jeg har selv faaet den saavel ved Lagoa Santa som i Omegnen af Sete Lagoas. Imidlertid holder den sig ogsaa i Camposegnene mere til Smaaskovene end til Cerraderne og er i det Hele ikke hyppig.

Med Undtagelse af en ubetydelig Forskjel i Störrelse ligner Hunnen ganske Hannen; hos den unge Fugl ere Halsen og Brystet mere graae end hos den gamle og udfarvede.

I Camposegnene er den, saavidt jeg har kunnet bringe i Erfaring, Standfugl.

151 (42). **Eupetomena macroura** (Gmel.).

Denne store Colibri er en af de allerhyppigste i Camposegnene i Minas og udbreder sig derfra fremdeles videre Vest paa gjennem Provindserne Goyaz og Mato Grosso; da den fremdeles forekommer i Amazonflodens Gebeet og i Cayenne, er den sikkert en af de over det störste Omraade udbredte Colibri-Arter. I de Egne, hvorom det her navnlig gjælder, seer man den til alle Aarstider i Mængde at omsværme Cerradernes Buske og Træer, og Goulds Formodning, at den fortrinsviis skulde holde sig til lavtliggende Egne og til Flod-Deltaerne, holder neppe Stik. Skjöndt jeg har 30 i Minas Geraes indsamlede Exemplarer liggende for mig, finder jeg dog ikke hos noget af dem Spor til det mere eller mindre tydelige ruströde Baand tværs over Gumpen, som Gould angiver og afbilder hos sine

---

*) Pelseln, A. v.: zur Ornith. Bras. 1ste Abth. S. 28.

fra andre Egne (som det synes) hidrörende Exemplarer, og skjöndt jeg sikkert under mine Ophold i Brasilien har havt flere end hundrede af disse Smaafugle i mine Hænder, erindrer jeg heller ikke nogensinde at have seet nogen med et sligt Baand, der iövrigt, saavidt jeg veed, heller ikke omtales i nogen anden Beskrivelse end i Goulds.

Jeg har fundet Kjönsorganerne stærkt udviklede i October og Begyndelsen af November Maaned og fremdeles ogsaa i Begyndelsen af Marts.

Jeg har engang i 1851 seet en mærkelig Albino af denne Art, som noget iforveien var skudt i Omegnen af den lille By Sete Lagoas, og som saameget mere fortjener en kort Omtale, som Albinisme kun sjelden forekommer hos Colibrierne og endnu sjeldnere saa udviklet som i dette Tilfælde. Hele Halen, Svingfjærene og Gumpen vare nemlig aldeles sneehvide; paa den övrige Deel af Rygsiden havde Fjærene en ganske bleg rödligbruun Farve, men vare derhos alle forsynede med mere eller mindre tydelige hvide Rande. Paa Undersiden vare Fjærene ligeledes rödlige, men Farven var her lidt mörkere end paa Rygsiden; de fleste Fjær havde ogsaa her lysere Rande, men nogle manglede dem dog, og Randene vare ikke reent hvide, men noget graalige; Metalglands var der intetsteds noget Spor til. Næbet, og navnlig Undernæbet, var endeel lysere end hos normalt farvede Individer.

152 (43). **Lampornis mango** (L.).

Denne vidt udbredte Art forekommer ogsaa, skjöndt ikke i Mængde, i Camposegnene; jeg har faaet den saavel ved Lagoa Santa som ved Sete Lagoas til alle Aarets Tider.

153 (44). **Thalurania glaucopis** (Gmel.).

Provindserne Rio de Janeiro og São Paulo ere denne Arts rette Hjem, men den forekommer dog ogsaa, skjöndt i ringere Mængde, i Camposegnene i Minas, hvor Grændsen for dens Ud-

bredning synes at være. Lund har skudt den ved Lagoa Santa den 5te November 1835 og den 22de Januar 1838, og jeg har flere Gange seet den i Samlinger, der vare gjorte i Omegnen af Sete Lagoas.

154 (45). **Thalurania eryphile** (Less.)

er til enhver Aarstid meget almindelig i Campoerne i Minas Geraes og udbreder sig derfra Vest paa ind over Provindserne Goyaz og Mato grosso, hvorfra Natterer har sendt den til Wiener-Museet*). Ifölge Burmeister skal den ogsaa forekomme ved Neu Freiburg.

155 (46). **Florisuga fusca** (Vieill.).

Fra Östkysten af udbreder denne Art sig ind over de Egne, med hvis Fuglefauna vi her beskjæftige os, og er Aaret rundt at finde i Cerraderne om end just ikke i Mængde; her synes imidlertid ogsaa Grændsen for dens Udbredning Vest paa at være, idetmindste har Natterer ikke truffet den i Goyaz og Mato Grosso**). Jeg har hjembragt en Deel Exemplarer, saavel unge som gamle Fugle, skudte deels ved Lagoa Santa, deels ved Sete Lagoas.

156 (47). **Chrysolampis moschita** (L.)

er en ægte Camposform, men dens Udbredning Syd paa naaer ikke længer end til Sydgrændsen af Provindsen Bahia; derimod veed man nu af Fortegnelsen over Natterers Indsamlinger, at den ikke blot er indskrænket til Kystprovindserne, men endnu forekommer langt inde i Provindsen Mato Grosso***). I de Camposegne, med hvilke vi her beskjæftige os, forekommer den blot aldeles tilfældigt og saa yderlig sjeldent, at jeg endog kun kjender et eneste Exempel paa, at den er truffet der, idet

*) Pelzeln, A. v.: zur Ornith. Brasil. 1ste Abth. S. 30.
**) l. c. S. 30.
***) l. c. S. 32.

en nu afdöd fransk Samler, som for nogle og tyve Aar siden beskjæftigede sig med efter en stor Maalestok at samle Colibrier og andre skjöntfarvede Fugle i det Indre af Minas og navnlig i Omegnen af Sete Lagoas, har faaet et enkelt Exemplar blandt de Tusinder af disse Fugle, som kom i hans Hænder.

157 (48). **Petasophora serrirostris** (Vieill.).

Denne smukke Colibri er udbredt fra Brasiliens Östkyst til langt ind i Provindsen Mato Grosso. I Cerraderne i Minas Geraes er den meget almindelig og træffes der hele Aaret rundt i stort Antal. Naar Gould paa Hr. Reeves Autoritet beretter, at den ankommer til Provindserne Rio, Minas Geraes, São Paulo og Bahia i Juli Maaned og atter drager bort i September*), saa er denne Angivelse under alle Omstændigheder urigtig for Minas Geraes's Vedkommende; der er Fuglen aldeles utvivlsomt Standfugl; og jeg er meget tilböielig til at troe, at den ligeledes er det i São Paulo og Bahia; i ethvert Tilfælde har Lund iagttaget den i den förstnævnte af disse to Provindser ved Campinas i Januar, ved Hytú i Februar og ved São Bento de Araquára i Begyndelsen af Mai, og Prindsen af Wied har skudt den i Camposegnene i Bahia i Februar Maaned.

Han og Hun ligne ganske hinanden, saaledes som Gould beretter efter de fra Hr. Reeve modtagne Oplysninger. Lessons, af Burmeister paany gjentagne Angivelse om en ydre Forskjel mellem Kjönnene er urigtig. Den Dragt, som disse to sidstnævnte Forfattere ansee for Hunnens, tilhörer den meget unge Fugl, uanseet dens Kjön; hos denne mangle Halsens violette Fjærbuske, og alle Rygsidens Fjær have rustgule Rande. Paa Struben, Halsen og Brystet er Graat den fremherskende Farve; thi skjöndt Midten af Fjærene er metalglindsende grön, skjules eller dæmpes ialfald denne Farve af de brede graae Rande. Bugen er hvidgraa, Undergumpen allerede i denne Dragt sneehvid

---

*) A Monograph of the Trochilidæ, Part V.

ligesom hos den gamle Fugl. De ydre Styrere have hvide Spidser, og en Levning af disse holder sig endnu længe hos den forresten ganske udfarvede Fugl i Skikkelse af en meget smal hvid Kant.

Saalænge Fjærdragten er nylig anlagt og saaledes ret frisk hos den gamle udfarvede Fugl, ere Strubens og Halsens farvespillende og glimrende Fjær, fremdeles Bugens Fjær og de paa den bageste Deel af Ryggen og Gumpen forsynede med en yderst fiin, hvidagtig Bræmme, som dog kun falder i Öinene, naar Fuglen betragtes i visse Retninger. Disse fine Rande ere imidlertid ikke, saaledes som Burmeister mener, en Vinterdragt*); de findes, trods hans Benægtelse, ligesaavel paa Exemplarer, som jeg har erholdt i Februar, altsaa midt i den varme Aarstid, som paa saadanne, der ere skudte i Tiden fra April til September, altsaa „om Vinteren".

158 (49). **Polytmus thaumantias** (L.).

Denne Art forekommer, men, saavidt min Erfaring gaaer, kun sparsomt i Camposegnene i Minas; Lund har ikke erholdt den, og jeg har kun kunnet skaffe mig ialt fem Exemplarer, unge og gamle, alle skudte i Omegnen af Sete Lagoas. I Goyaz og Mato Grosso synes den at være hyppigere end i Minas, forsaavidt man tör slutte af det Antal Exemplarer, som Natterer har samlet der**).

159 (50). **Heliomaster mesoleucus** (Temm.).

En ægte Camposform, udbredt over alle Camposegnene i São Paulo, Goyaz og Minas Geraes; i denne sidste Provinds har jeg til enhver Tid paa Aaret fundet den at være temmelig almindelig i Cerraderne; ligesom mange andre Colibrier tiltrækkes den meget af de blomstrende Orangetræer og træffes ikke sjeldent midt inde i Lagoa Santa i Haverne omkring Husene.

---

*) Syst. Uebers. II. S. 366.

**) Pelzeln, A. v., zur Ornith. Bras. 1ste Abth. S. 28.

160 (51). **Clytolæma rubinea** (Gmel.).

Denne pragtfulde Art tilhörer egentlig Urskovene i Rio de Janeiro og São Paulo; i Minas Geraes's Campoer kan den neppe ansees for mere end en tilfældig Gjæst. Lund og jeg selv have aldrig truffet den der, og Underretningen om, at den en meget sjelden Gang viser sig i Cerraderne, skylder jeg den allerede forud nævnte franske Samler, som i alle de Aar, i hvilke han gav sig af med at samle og præparere Fugle, kun havde faaet fire Exemplarer fra Omegnen af Sete Lagoas.

Hos Exemplarer, som Lund i Aarene 1827 og 1828 skjöd i Provindsen Rio de Janeiro, har han fundet Kjönsorganerne i begyndende Udvikling allerede i den förste Halvdeel af Juni Maaned.

161 (52). **Heliactin cornuta** (Pr. Max.).

Hele det vidtstrakte Camposland i det indre Brasilien er denne skjönne Colibris Hjem; den udbreder sig over alle Campoerne i Bahia, São Paulo, Minas Geraes, Goyaz og Mato Grosso; men den er neppe nogetsteds hyppigere end netop i de Egne, med hvis Fauna vi her have at gjöre. Man træffer den Aaret rundt i Mængde i Cerraderne, og den Skildring af dens Levemaade, som Gould har laant fra Bourcier, at den i den törre Aarstid skulde holde sig til det aabne Land og navnlig til sumpige, moradsige Egne, men i Regntiden tye til Skovene, stemmer ikke med Virkeligheden, ialfald ikke i de Egne, jeg har besögt.

Hunnen mangler de Fjærbuske, som pryde Hannens Hoved, og Panden og Issen have Ryggens guldglindsende grönne Farve, medens hele Struben er sneehvid. Halen har vel i det Væsentlige samme Form som hos Hannen, men nogen Forskjel finder man dog ved nærmere Sammenligning, thi de fire midterste Styrere afsmalnes ikke nær saameget imod Spidsen som hos denne; de tvende midterste ere broncegrönne med mörke,

næsten sortegrönne Spidser; de övrige hvide og i deres Midte forsynede med et skjævt sort Tværbaand.

Den ganske unge Han kan udvendig ikke skjelnes fra Hunnen.

162 (53). **Heliothrix auriculatus** (Licht.).

Denne Art er sjelden i de her omtalte Egne; den er undgaaet Lunds Opmærksomhed, og jeg har kun faaet to Exemplarer, begge skudte i Omegnen af Sete Lagoas, det ene i 1851, det andet i 1855. Hos begge er Striben under Öiet eensformig sort i sin hele Længde, hele Undersiden lige til Undernæbet hvid med matte grönlige Smaapletter paa Bryst og Hals; Halen er lang, de fire midterste Styrere lige lange, sorte med et blaagrönt Metalskjær, de tre ydre paa hver Side stærkt aftagende i Længde indbyrdes, hvide med et skraat sorteblaat Tværbaand. — De ere saaledes begge i den Dragt, som efter Goulds Mening tilhörer den unge Han, men desværre har jeg ikke havt nogen af dem for mig i frisk Tilstand og har saaledes ikke ved directe Undersögelse kunnet forvisse mig om Kjönnet. Jeg beklager saameget mere ikke at have havt bedre Leilighed til paa Stedet at studere denne Art i dens forskjellige Kjöns- og Aldersdragter, som der ganske vist trænges til nye Oplysninger paa Grund af de modstridende Anskuelser, som selv i den seneste Tid ere fremsatte derom, saavel for denne Arts som for den nærstaaende *H. aurita*'s Vedkommende.

Gould*) er af den Mening, at kun den gamle Han (og selv den maaskee kun i Parringstiden) besidder de glindsende violette Fjær paa Siderne af Halsen; at det kun er hos den, at den guldglindsende grönne Hage med de fra den udgaaende Striber findes, og at det endelig kun er den, hos hvilken Halen er kort afrundet, og hos hvilken de tre ydre Sidestyrere ere sneehvide, hvorimod Hunnen aldrig skal faae de omtalte Prydelser paa

*) A Monograph of the Trochilidæ. Part VI. London 1853.

Strube og Hals, men have en lang Hale, hvis hvide Sidestyrere ere prydede med et sorteblaat Baand nær ved Roden.

Burmeister, som forövrigt aabenbart ikke har havt Tilgang til Goulds Værk om Trochiliderne, og som sammenblander de to Arter *H. aurita* og *H. auriculata**), mener i Modsætning til denne Ornitholog tværtimod, at de gamle Fugle af begge Kjön besidde de violette Halsfjær saavelsom den grönne Hage og Halsstribe, og at Forskjellen mellem Kjönnene ligger i Halen, som skal være lang og forsynet med mörke Tværbaand paa de hvide Sidestyrere hos Hannen; kort og uden Tværbaand paa Sidestyrerne hos Hunnen**).

Dersom man nu havde Vished for, at Burmeister ved denne Leilighed stöttede sig til en af ham selv foretagen anatomisk Undersögelse, vilde jo Sagen være afgjort; men uheldigviis maa man i dette som i flere andre Tilfælde beklage, at han har holdt sine Udtryk i en vis lös Ubestemthed. Thi skjöndt han rigtignok siger, at han fik „et Par“ af denne Colibri „ved Neu Freiburg“, kan man ikke af de brugte Ord see, om dette Par blev bragt ham nyligt skudt og derpaa blev friskt undersögt af ham, eller om Meningen kun er, at han hos den dengang i Neu Freiburg bosatte, senere afdöde Naturaliehandler Bescke har kjöbt to præparede Skind***). Jeg for min Deel er af flere

---

*) At Burmeister uden Tilgang til Goulds Værk og kun i Besiddelse af et ringe Materiale har troet, at *H. auriculata* ikke var forskjellig fra *H. aurita*, er meget tilgiveligt; derimod er det vanskeligt at forstaae, hvorledes han kan troe, at *H. auriculata* kun er grundet paa unge Fugle. Thi om det end maa erkjendes, at de Figurer, som Nordmann har givet af denne Art paa den anden Tavle i det naturhistoriske Atlas til Ermanns »Reise um die Erde«, ere, som Burmeister siger, »unkenntlich«, saa viser Atlassets Text (S. 5) aldeles tydeligt, at Nordmann beskriver sin *T. auriculatus* ♂ efter en gammel Fugl, thi det hedder i Beskrivelsen: »*gastræo albo, excepto gutture viridiaureo, genis nigris, pennis ad latera colli purpureis* etc.«.

**) Syst. Uebers. II, S. 337.

***) Ogsaa i en anden Henseende ere Burmeisters Angivelser om denne Colibri mindre bestemte; i sin »Syst. Uebers.« siger han, at han i Neu Freiburg fik en Rede af denne Art, og at dens Æg ere forholdsviis smaa. I den Meddelelse om visse brasilianske Fugles Æg og Reder,

Grunde tilböielig til at troe, at det sidste er Tilfældet, især fordi jeg betvivler, at Burmeisters Tydning af Kjönnenes Dragt kan være rigtig, og navnlig ikke godt kan troe, at det virkelig skulde være Hannen, hvis Sidestyrere vare forsynede med det sorteblaa Tværbaand. Jeg skal i denne Henseende minde om, at hos *Heliactin cornuta* (en Form, der i mange Henseender er beslægtet med *Heliothrix*-Slægten, skjöndt den ofte fjernes vidt fra den i den systematiske Opstilling af Slægterne) er det netop Hunnerne, hvis Sidestyrere ere forsynede med et mörkt Tværbaand, medens Hannerne mangle dette Baand; Analogien taler for, at det forholder sig paa samme Maade hos *Heliothrix*-Slægten, og at altsaa Goulds Tydning er, ialfald hvad dette Punkt angaaer, den rigtige.

163 (54). **Lophornis magnifica** (Vieill.)

er temmelig almindelig i Cerraderne i Minas; Lund har truffet den endnu ved Uberaba i det sydvestlige Hjörne af denne Provinds, men her synes ogsaa Grændsen for dens Udbredning Vest paa at være, idetmindste synes det ikke, at Natterer har truffet den i Goyaz. I Urskovegnene i Provindsen Rio de Janeiro, hvor den er idetmindste ligesaa almindelig som i Campoerne, har Lund fundet Kjönsorganerne fuldt udviklede i Maanederne Juni, Juli og August. Han har saaledes ved Schweizerkolonien Neu Freiburg den 16de Juni skudt en Hun, der havde næsten modne Æg i sig, og hos en anden Hun, som blev skudt den 2den August fandt han et Æg, der var færdigt til at lægges. Der er saaledes en vis Rimelighed for, at den yngler mindst tre Gange om Aaret.

---

som han har givet i förste Aargang (1853) af »Journal für Ornithologie« (S. 161), siger han imidlertid udtrykkelig, at han i Neu Freiburg hos Bescke fik Reder af ialt 16 Colibri-Arter, af hvilke de 14 vare bestemte, de to ubestemte; men blandt de bestemte finder man ikke *H. aurita*; der er saaledes ialfald tilsyneladende en Uovereensstemmelse mellem Burmeisters Angivelse fra 1853 og den fra 1856, der nok kunde fortjent at være bleven forklaret ved et Par Ord.

164 (55). **Calliphlox amethystina** (Gmel.).

En i Cerraderne i de her omtalte Egne hyppig Art, som fra disse fremdeles udbreder sig Vest paa gjennem Goyaz til langt ind i Mato Grosso, i hvilke Provindser Natterer har truffet den.

165 (56). **Cephalolepis delalandii** (Vieill.).

Lund og jeg have aldrig truffet denne Art i Camposegnene i Minas; jeg giver den kun Plads her, fordi Gould paa Hr. Reeves Autoritet siger, at den foruden i Rio de Janeiro ogsaa forekommer i Minas Geraes, og fordi jeg veed, at saa godt som den hele Mængde Colibriskind, som for en Snees Aar siden sendtes fra denne Provinds til Rio de Janeiro og til Europa, netop vare samlede i Camposegnene og navnlig i Omegnen af Byen Sete Lagoas. Der er saaledes vel ikke Vished, men dog megen Sandsynlighed for, at ogsaa denne Art virkelig en sjelden Gang kan forekomme i de her omtalte Egne.

166 (57). **Augastes superbus** (Vieill.).

Denne prægtige Colibris egentlige Hjem synes hidtil ikke at være bekjendt; den tilhörer unægtelig Camposegnene, men er der atter indskrænket til de höie med Serra do Espinhaço forbundne Bjergkjeder og navnlig til den fire til femtusind Fod höie Serra da Caraça. Her omsværmer den, skjöndt ikke i stort Antal, de mange Slags lave, ligesom forkröblede Buske, de besynderlige Lychnophorer og Lilietræer, de talrige Orchideer og Lögplanter, som udgjöre Hovedbestandelene af Brasiliens Alpeflora. Det er, saavidt jeg veed, udelukkende fra denne Lokalitet, at de Exemplarer hidröre, som i Löbet af endeel Aar ere sendte til Rio de Janeiro eller til Europa; i de egentlige Campoer forekommer den aldrig. Om den ogsaa har hjemme paa Serra da Canastra længere Vest paa i Minas er mig ubekjendt; paa Serra da Piedade og paa Pico da Itabira har jeg

forgjæves sögt den, men tör dog ikke bestemt benægte, at den jo maaskee kan findes der.

167 (58). **Agyrtria albicollis** (Vieill.).

Hverken Lund eller jeg har truffet denne Colibri andetsteds end i Urskovegnene i Provindsen Rio; jeg optager den her paa Spix's Autoritet, der siger, at hans „*Colibri albogularis*“ (saaledes kalder han denne Art) har hjemme „*in campis Minas Geraes*“*).

Professor Burmeister mener at kunne antage Prindsen af Wieds *Trochilus vulgaris* for den unge Fugl af denne Art**); men jeg nærer stærk Tvivl om, at han har Ret heri, skjöndt jeg seer, at Cabanis og Heine***) ligesom ogsaa Sclater†) dele hans Mening. Prindsen beskriver nemlig udtrykkelig „Kehle, Unterhals und Brust“ som „glänzend grün“, hvad jo slet ikke passer paa *A. albicollis*, og, man kan föie til, heller ikke paa en ung, ikke udfarvet Fugl, og han omtaler ikke med et Ord den eiendommelige Form af den yderste Halefjær††).

168 (59). **Agyrtria affinis** Gould.

En lille Agyrtria, som jeg ikke betænker mig paa at ansee for ovennævnte Art, er den alleralmindeligste Colibri i de her omtalte Egne; den omflagrer til enhver Aarstid Cerradernes Buske og Halvbuske i en saadan Mængde, at man i kort Tid kan skyde Snese af Exemplarer.

169 (60). **Hylocharis lactea** (Less.).

Meget almindelig i Cerraderne i de her omtalte Egne, ligesom ogsaa i Provindsen São Paulo, hvor Lund har truffet den

---

*) Nov. Sp. Av. Bras. T. I; S. 81, sp. 4.
**) Syst. Uebers. II, S. 342.
***) Mus. Heinean. III Th. S. 32.
†) Catalogue of a Collection of American Birds. London, 1862, S. 312.
††) Beitr. z. Nat. Bras. IV Bd. 1. S. 72.

flere Steder; ind i Brasiliens vestlige Provindser, Goyaz og Mato Grosso synes den ikke at udbrede sig, idetmindste har Natterer ikke hjemsendt den derfra.

Sædvanlig anförer man blandt denne Arts Synonymer ogsaa *Trochilus saphirinus* Pr. Max. (non Gmel.); det forekommer mig imidlertid, at Prindsen under dette Navn har sammenblandet to Arter, nemlig den virkelige *H. lactea* og en anden, som maaskee snarest turde være Vieillots *Trochilus cyaneus*. Navnlig passer hans udförlige Beskrivelse af Hannen forresten paa *H. lactea*; men Næbet siges at være rosenrödt med sort Spidse (altsaa som hos *H. cyanea* (Vieill.); kun i sjeldnere Tilfælde skal Overnæbet være mörkere, bruunagtigt med sort Spidse, hvad det jo netop stedse er hos *H. lactea*. Fremdeles hedder det i Prindsens Diagnose, at Panden undertiden har Strubens og Brystets prægtige rene blaa Farve, hvad jeg efter Undersögelse af en Mængde Exemplarer tör sige aldrig at være Tilfældet hos *H. lactea*. Prindsen af Wieds *Trochilus saphirinus* kan derfor kun deelviis henföres til den her omtalte Art.

170 (61). **Hylocharis saphirina** (Gmel.).

Lund og jeg have ikke bemærket denne Art i Camposegnene, og Natterer har heller ikke truffet den i de indre Provindser, men da Burmeister udtrykkelig siger, at den har hjemme i hele den af ham bereiste Deel af Brasilien*), og da ogsaa Gould har faaet den fra Minas, betænker jeg mig ikke paa at optage den. Hyppig er den dog neppe i Camposegnene, da en saa let kjendelig og iöinefaldende Art isaafald vel neppe vilde ganske undgaaet Lunds og min Opmærksomhed

171 (62). **Chlorostilbon bicolor** (Gmel.).

Heller ikke denne Art har jeg selv truffet og har heller ikke havt Leilighed til at see noget Skind fra de her omtalte

*) Syst. Uebers. II, S. 347.

Egne; jeg optager den efter **Burmeister**, som beretter, at hans Sön har skudt flere Exemplarer af den ved Lagoa Santa*).

172 (63). **Chlorostilbon nitidissimus** Cab. & Heine.

Denne yderst pragtfulde Art er almindelig i Camposegnene, og jeg har ofte erholdt den i Omegnen af Lagoa Santa og Sete Lagoas; den er imidlertid ikke indskrænket til Campoerne, thi jeg har gjentagne Gange skudt den i Urskovsegnene i Provindsen Rio de Janeiro. Natterer har slet ikke truffet denne Art paa sine Reiser, og man maa derfor formode, at den Vest paa ikke overskrider Provindsen Minas's Grændse.

Familia: *Cypselidæ.*

173 (64). **Chætura zonaris** (Shaw.).

Brasil. Gaivota**).

Denne Fugl er almindelig i Omegnen i Lagoa Santa fra Begyndelsen af September eller endog fra August af hele Regntiden igjennem; derimod synes det, at den drager bort ved Indtrædelsen af den törre og kolde, paa Insekter fattige Aarstid. Ifölge Lunds Iagttagelser skal den under sit Ophold i Omegnen af Lagoa Santa tilbringe Nætterne i Hulerne.

174 (65). **Chætura biscutata** (Natt.).

Dr. Lund har den 13de October 1836 faaet en Muursvale, en Hun med udviklet Æggestok, paa hvilken Sclaters Beskrivelse af Natterers *Cypselus biscutata****) nöiagtigt passer; Halsbaandet er nemlig afbrudt paa Siderne af Halsen, saa at der istedetfor det findes en stor hvid Plet i Nakken og paa Forsiden af Halsen en lignende, der sidder lidt længere nede end Nakke-

---

*) l. c. S. 349.

**) Betyder egentlig: Maage.

***) Notes on the Genera and Species of Cypselidæ, i the Proc. Zool. Soc. of London f. 1865, S. 609, pl. XXXIV.

pletten. Derhos ere Fjærene foran paa Panden, mellem Öinene og Næbet askegraalige og paa Struben hvidlige med mörke Skaftstreger og mörke Rande. Fuglens Længde er paa det nærmeste otte Tommer D. M.

Hvis derfor *Chætura biscutata* virkelig er en egen Art, og ikke blot en tilfældig Varietet af *C. zonaris*, er det afgjort, at den udbreder sig til Brasiliens indre Camposregion; dog turde den være sjelden der; Lund synes ialfald kun at have havt det ene ovenfor omtalte Exemplar, og jeg selv har aldrig bemærket den.

Dens Berettigelse til at gjælde for en egen Art vil imidlertid sikkerlig ene og alene kunne stöttes paa Forskjellen i den hvide Tegning paa Halsen; i Störrelsen er der ingen. Rigtignok angiver Sclater Længden af den foldede Vinge til 8 Tom. 5 L. (9 Tommer Engelsk Maal) hos *Chætura zonaris*, og til 7 Tom. 6 L. (8 Tommer E. M.) hos *C. biscutata*, men Störrelsen varierer noget hos *C. zonaris*; jeg har Exemplarer af denne Art fra Lagoa Santa, hos hvilke den foldede Vinge kun er lidt over 8 Tom., og andre fra Venezuela (hvor den ogsaa forekommer, skjöndt den, saavidt jeg veed, ikke hidtil er anfört derfra), hos hvilke den foldede Vinge knap er 8 Tom. E. M., medens de forresten intet Særligt frembyde.

Familia: *Caprimulgidæ*.

175 (66). **Nyctibius grandis** (Gmel.).

Brasil. Mai da lua*).

Denne Art er ikke sjelden i Urskovene i Provindserne Rio de Janeiro og Minas Geraes, hvor man ialfald ofte hörer dens uhyggelige Skrig om Natten, selv om det er vanskeligt at faae den skudt. I Camposegnene synes den derimod kun at fore-

*) Ikke »Mandalua«, saaledes som Prindsen af Wied skriver; Navnet betyder »Maanens Moder« og er formodentlig valgt, fordi Natravnene især færdes i maaneklare Nætter.

komme meget sparsomt, dog har Dr. Lund den 26de April 1839 faaet en Hun i Lagoa Santa. Han beskriver dens Iris som graaguul.

176 (67). **Nyctibius aethereus** (Pr. Max.).

Brasil. Mai da lua.

Heller ikke denne store Natravn har jeg selv været saa heldig at træffe, men optager den her efter Dr. Lund, som den 24de Febr. 1845 fik et Exemplar i Lagoa Santa.

177 (68). **Podager nacunda** (Vieill.).

Brasil. Curiangú.

Er vistnok den almindeligste Natravn i Omegnen af Lagoa Santa og i de indre Camposstrækninger i det Hele taget. Den synes tillige der at være Standfugl*), ialfald have Lund og jeg selv deels skudt, deels iagttaget den ved Lagoa Santa og i den hele Egn mellem denne lille By og São Franciscofloden i Maanederne Mai, Juli, August, September og October, altsaa gjennem hele den törre Aarstid; og det er neppe rimeligt, at den skulde drage bort i Regntiden, netop naar Insektverdenen vaagner til nyt Liv; Prindsen af Wied har desuden iagttaget den i Februar Maaned i Provindsen Bahia. Dens rette Opholdssted ere Cerraderne og de aabne Campos; i de tætte Smaaskove kommer den sjelden eller aldrig. Naar den tilfældigt skræmmes op om Dagen, flyver den et kort Stykke og sætter sig derpaa atter til Hvile, men at den i Almindelighed skulde söge Næring om Dagen, betvivler jeg höilig, saameget mere, som man hele Natten igjennem hörer dens höie og let kjendelige Skrig, der har foranlediget dens brasilianske Navn. Imidlertid begynder den rigtignok at flyve om tidligere paa Aftenen end de övrige Arter. Prindsen af Wieds Angivelse at have seet den jage midt om Dagen i den

*) Fra Paraguay drager den ifölge Azaras Iagttagelser bort om Vinteren.

stærkeste Solhede*) stötter sig til en saa bestemt Erfaring, at der ikke kan være Tale om at drage den i Tvivl, men det er ikke Fuglens Vane at gjöre det, og den Omstændighed, at han saae en Mængde Individer flyve om samtidigt, tyder ogsaa paa særlige, usædvanlige Forhold, thi i Reglen seer man Fuglen enkeltviis eller parviis. Naar endelig Burmeister endog gjör den til en fuldstændig Dagfugl og ligefrem siger om den: „er fliegt bei Tage" **), da er dette under alle Omstændigheder meget for meget sagt.

178 (69). **Chordeiles pusillus** Gould

er ikke sjelden; Lund har jævnlig seet den fra Byen Curvelo af ligetil Ouropreto, Hovedstaden i Minas. Den sætter sig hyppigt om Aftenen midt paa Veien og lader sig komme temmelig nær, inden den flyver op.

179 (70). **Antrostomus rutilus** (Licht.).

Brasil. João corte pau.

Jeg har kun een Gang faaet en Hun, i Omegnen af Sete Lagoas i 1851, og i Lunds Optegnelser nævnes ogsaa kun eet Exemplar, som han den 19de Sept. 1843 fandt liggende död paa en Vei ved Lagoa Santa. Skjöndt det saaledes kun sjeldent er lykkedes os at erholde Fuglen, maa man dog ikke deraf drage den Slutning, at den skulde være sjelden i Omegnen af Lagoa Santa; man hörer tværtimod det eiendommelige Skrig, der har givet den dens Navn i Brasilien, meget hyppigt i lyse Nætter lyde fra Smaaskovene.

180 (71). **Antrostomus ocellatus** (Tschudi).

Den 13de Juli 1851 fik jeg i Omegnen af Lagoa Santa et Par af denne Art, der, saavidt mig bekjendt, ikke tidligere

*) Beiträge zur Naturgeschichte von Brasilien, 3ter Bd. 1. S. 329.
**) System Uebers. d. Thiere Brasiliens 2ter Th. S. 400.

er truffet i Campoerne i Provindsen Minas Geraes; Prindsen af Wied og Tschudi beskrive begge den meget mörkfarvede Han af denne Art; det er derfor maaskee ikke overflödigt at anföre, at Hunnen er meget lysere end Hannen og har en næsten rödbruun Grundfarve, men at Pletterne og Tegningen paa Fjærene forresten ere eens hos begge Kjön. Ogsaa i Störrelse stemme de overeens. Iris er sortebruun, Födderne rödbrune.

181 (72). **Hydropsalis torquata** (Gmel.).

Jeg har kun en eneste Gang seet denne Natravn, nemlig den 23de October 1850 i Nærheden af den lille By Brumado, og hverken jeg eller mine Ledsagere havde dengang Bösser med os. Derimod har Dr. Lund i Juli 1828 skudt en Hun i de saakaldte Campos dos Goyatacazes (i Provindsen Rio de Janeiro) og nok en Hun den 16de October 1840 i Omegnen af Lagoa Santa, hvor Burmeister ogsaa erholdt et Exemplar under hans Ophold der i 1851 (fra den 13de Mai til den 30te Juli). Fuglen er saaledes neppe særdeles sjelden i Camposegnene. Ifölge Dr. Lunds Angivelse lyder dens Skrig som et syv Gange gjentaget „Ri“.

182 (73). **Heleothreptus anomalus** (Gould).

Den 2den August 1847 skjöd jeg i Cerraderne omkring Lagoa Santa to Hunner af denne mærkelige Form, de eneste der, saavidt jeg veed, ere trufne i Minas Geraes*). Hos begge Exem-

*) I sine fortræffelige »Notes upon the American Caprimulgidæ« (Proc. Zool. Soc. f. 1866, S. 144) siger Sclater, at Natterer har truffet denne Art, foruden andre Steder, ogsaa i Provindserne Mato Grosso og Goyaz; i denne Angivelse er der imidlertid indlöbet en Forvexling. Istedetfor Mato Grosso og Goyaz skal det hedde Matodentro og Goyão, to Stationer paa en af Natterers Reiserouter gjennem São Paulo, den eneste Provinds, hvor denne fortrinlige Ornitholog har truffet denne Natravn; see: förste Bind af den zoologiske Deel af Novara-Reisen S. 37, samt: v. Pelzeln, zur Ornithologie Brasiliens 1; S. 12.

plarer vare Æggestokkene begyndte at svulne, uagtet der endnu var temmelig længe til den sædvanlige Yngletids Begyndelse.

183 (74). **Nyctidromus albicollis** (Gmel.).

En hyppigt forekommende Art; Lund traf den paa sin Reise i Aaret 1834 förste Gang den 2den October ved São Francisco, hvor han skjöd en Han med fuldt udviklede Sædstokke, og hörte dernæst dens Skrig hver Nat, indtil han naaede Byen Curvelo. Han har fremdeles faaet den ved Lagoa Santa den 23de Juni 1844. Jeg selv har skudt den sammesteds den 28de Juli 1847 og fremdeles faaet den ved Sete Lagoas i 1851.

Familia: *Trogonidæ.*

184 (75). **Trogon aurantius** Spix.

Brasil. Surucuá*).

Er gjentagne Gange truffet saavel af Lund som af mig i Camposegnenes Smaaskove, medens den tidligere kun var anfört fra Rio de Janeiro (af Spix) og Neu Freiburg (af Burmeister), altsaa fra Urskovlandet.

Den nærer sig ligesom de andre brasilianske *Trogon*-Arter deels af Insekter og Larver, deels af Bær og Frö; sædvanligt finder man Maven fyldt med en Blanding af disse Næringsmidler.

185 (76). **Trogon surucura** Vieill.

Jeg har ikke selv hjembragt denne Art, men Lund har den 28de September 1843 faaet en Han ved Lapa de Bahú, en Kalkklippe ikke langt fra Sumidouro, ligesom han allerede tidligere havde skudt et Par ved Batataes nær ved Byen Franca i São Paulo i de förste Dage af Juni 1834; Arten gaaer saaledes höiere op mod Nord, end man hidtil vidste.

---

*) Dette Navn anvendes ogsaa paa de andre *Trogon*-Arter.

Familia: *Bucconidæ.*

186 (77). **Bucco chacuru** Vieill.

Brasil. Dormião, João tolo.

Er til enhver Aarstid overmaade hyppig i Camposegnene; Lund har truffet den allerede i São Paulo ved Byerne Campinas og Hytú, og fra disse Egne udbreder den sig over alle de indre Campoer, mod Vest ialfald ind i Provindsen Mato Grosso, hvor Natterer har iagttaget den, og Nord paa idetmindste gjennem en stor Deel af São Franciscos Floddal. Man seer den i Omegnen af Lagoa Santa ganske almindeligt enkeltviis eller parviis paa dyrkede Steder, i aabent Buskads eller lave Træer, hvor den ligesom dens Slægtninge ofte sidder timeviis stille og flegmatisk paa den samme Green uden at röre sig, med mindre den faaer Öie paa et sig nærmende Insekt, da den pludselig flyver ud, griber Insektet og derpaa atter vender tilbage til sin gamle Plads. Den er kun lidet sky for Mennesker, man kan komme den ganske nær, förend den bekvemmer sig til at flyve bort*). Det er dette dens dorske, ligegyldige Væsen, der har givet Anledning til de Benævnelser, Brasilianerne have for den (Syvsover, Tossehans), og den er paa Grund af sin Dvaskhed en af de Fugle, som det er allerlettest at skyde, men tillige en af de meest seiglivede, som kan leve endog flere Dage med meget betydelige Skudsaar.

Efter min Erfaring er der ingen Forskjel paa Kjönnenes Dragt, og Prof. Burmeister tager Feil, naar han angiver det Modsatte. Hos den gamle Hun svinde de mörke Tværstreger paa Brystet og Midten af Bugen ikke mindre end hos den gamle Han, og disse Deles Grundfarve beholder som oftest, og lige ofte hos begge Kjön, et svagt isabelleguult Anströg. Derimod har unægtelig den unge Fugl, saaledes som Burmeister siger,

*) Denne Ligegyldighed synes at charakterisere ogsaa de andre Arter. I Lunds Optegnelser finder jeg anfört, at han engang i Nærheden af den lille By Aldea da Pedra ved Parahybafloden traf fire Individer af *Bucco Swainsonii* siddende i et fritstaaende Træ, fra hvilket de lode sig skyde ned alle fire, det ene efter det andet.

mindre rene Farver end den gamle, men hvad der dog især udmærker den er det betydelig kortere Næb. Iris er lyseguul; en enkelt Gang vil Lund imidlertid have fundet den levende kastaniebruun. Fødderne ere olivenbrune.

187 (78). **Monasa torquata** (Hahn)

er ikke mindre hyppig end den foregaaende Art, med hvilken den for en stor Deel har Naturel og Levemaade tilfælles. Dens Udbredning synes ikke at strække sig saa langt Vest paa som hiins, ialfald er den i Listen over de af Natterer samlede Fugle kun anført fra Provindserne Rio de Janeiro og São Paulo, men ikke fra Goyaz eller Mato Grosso*).

Hos den levende Fugl er Iris mørkerød og Fødderne lyst grønagtig-graae, men ikke sorte, saaledes som Burmeister siger**). Da jeg ikke finder Noget anført hos Forfatterne om dens Redebygning, skal jeg dog anføre, at jeg gjentagne Gange i Brasilien har hørt Beboerne forsikkre, at den graver sig dybe horizontale Huller ind i Grøfter og Brinke og lægger sine Æg i Bunden af dem, en Angivelse, som jeg troer saameget mere at turde antage for rigtig, som Prindsen af Wied og Hr. C. Euler har iagttaget, at en beslægtet Fugl, *Chelidoptera tenebrosa* ogsaa lægger sine Æg i dybe Huller eller Rør i Sandet***). Selv har jeg dog aldrig fundet Reder.

188 (79). **Monasa rubecula** (Spix).

Denne Art har en overordentlig stor Udbredning, idet Natterer har truffet den ikke blot i Goyaz, men endog heelt oppe i Omegnen af Marabitanas ved Bredden af Rio Negro, ligesom den er truffet ved Amazonfloden af Wallace. I de her omtalte Camposegne er den dog ikke hyppig; jeg selv har ikke hjem-

*) Pelzeln, A. v.: zur Ornithologie Brasiliens I, S. 23.
**) System. Uebers. 2, S. 291.
***) Maximilian, Prinz zu Wied, Beiträge zur Naturgeschichte von Brasilien, IV Bd. 1ste Abth. S. 376. — Euler, C.: Beiträge zur Naturgesch. d. Vög. Bras. II. i Journ. f. Ornithol. f. 1867, S. 221.

bragt den; men Dr. Lund traf den 20de Mai 1836 paa en Fazenda ved Navn Mocambo nogle Legoas Nord for Lagoa Santa tre Individer siddende i et Træ, af hvilke han skjöd det ene, en Hun. Aaret efter skjöd han den 13de Juni atter en Hun i Omegnen af Lagoa Santa. Et tredie Exemplar, en Han, havde han allerede under sit förste Ophold i Brasilien skudt i 1827 paa Fazendaen Rozario ikke langt fra Neu Freiburg i Provindsen Rio de Janeiro. Intet af disse tre Exemplarer har noget Spor til det graa Tværbaand paa Brystet, som sees paa Spix's Figur af denne Art*), men desuagtet ikke omtales i hans Text, og som heller ikke findes paa Temmincks**) og Swainsons***) Figurer eller nævnes i nogen af de andre Beskrivelser, som foreligge af Fuglen, undtagen netop i Burmeisters†). Hos ham hedder det, at det graa Baand mangler hos den unge Fugl, men findes hos den gamle, og det optages endog i den Artsdiagnose, han giver. Ikke destomindre maa jeg höilig betvivle, at Baandet virkelig nogensinde er tilstede, og da Burmeister paa sin Reise kun har faaet et eneste ungt Exemplar af denne Art, frygter jeg for, at han har udkastet sin Diagnose af den gamle Fugl efter Spix's Figur og ikke efter Naturen, og at han har overseet Uovereensstemmelsen mellem denne Figur og de forskjellige foreliggende Beskrivelser.

Familia: *Galbulidæ.*

189 (80). **Galbula rufoviridis** Cab.

Brasil. Beja flor do mato virgem.

Er langtfra nogen ualmindelig Fugl i Camposegnene i Minas Geraes, endskjöndt Burmeister troer at maatte indskrænke dens Udbredning til Nordbrasilien. Jeg har gjentagne Gange erholdt den fra Smaaskovene i Nærheden af Lagoa Santa, Sete Lagoas og Curvelo, og Lund har iagttaget den endnu langt paa den anden Side af São Francisco ved Byen Paracatú.

---

*) Nov. Sp. Av. Bras. I, tab. 39 fig. 1.

**) Pl. color. 323.

***) Birds of Brazil and Mexico, Pl. 35.

†) System. Uebers. 2, S. 292.

190 (81). **Galbula melanosterna** (Scl.).

Af denne Art, som Natterer opdagede i Provindsen São Paulo ved Rio Paraná, og som Prof. Behn har hjembragt fra Goyaz, har Lund hjemsendt et enkelt Exemplar, en Hun, skudt den 18de August 1834 ved São Domingo, en lille Flække i den sydvestlige Deel af Minas Geraes nær ved Grændsen af Goyaz. Denne Art naaer altsaa ialfald ind i Minas, og jeg optager den her, ihvorvel jeg ikke troer, at den udbreder sig synderligt langt ind i denne Provinds, endsige at den skulde findes paa den höire Bred af São Franciscofloden.

191 (82). **Jacamaralcyon tridactyla** (Pall.).

Brasil. Bicudo.

Er meget almindelig saavel i Urskovlandet i Provindsen Rio de Janeiro, som i den Öst for Serra do Espinhaço liggende Deel af Minas Geraes, men den forekommer ogsaa, endskjöndt mindre hyppigt, i Campoernes Smaaskove. Sædvanlig seer man den sidde paa en nögen Green, bestandigt dreiende Hovedet med det lange Næb til alle Sider, idet den speider efter Insekter; bemærker den et saadant, flyver den ud, griber det og vender atter tilbage til sit gamle Stade eller til et andet Træ; ganske samme Sædvaner finder man hos *Galbula rufoviridis*. Ifölge Lunds Iagttagelse har Bicudo'en en ret behagelig, af afbrudte, flöitende Toner bestaaende Sang.

Familia: *Alcedinidæ.*

192 (83). **Ceryle torquata** (L.).

Brasil. Martin cachá.

Denne over den störste Deel af Brasilien udbredte Art forekommer ogsaa, endskjöndt kun sparsomt, i Omegnen af Lagoa Santa, hvor Lund har faaet et Par Exemplarer, ligesom ogsaa Burmeister fik den i Congonhas de Sabará.

193 (84). **Ceryle amazonia** (Lath.).

Brasil. Martin pescador.

Ikke saa sjelden som forrige i Omegnen af Lagoa Santa, hvor Lund gjentagne Gange har faaet den, og hvor jeg ogsaa selv har skudt den i Mai 1851.

194 (85). **Ceryle americana** (Gmel.).

Almindelig; man kan ofte see en fire til fem Individer samlede. Bærer i Brasilien samme Navn som forrige.

Familia: *Momotidæ.*

195 (86). **Momotus ruficapillus** Vieill.

Brasil. Gallo do mato.

Ganske almindelig hele Aaret rundt i Smaaskovene i Camposegnene, udbreder sig Vest paa idetmindste til Paracatú, hvor Lund traf den i September 1834, og til den östligste Deel af Provindsen Goyaz, hvor han skjöd den i Slutningen af August samme Aar. Længere inde i Goyaz synes den derimod at aflöses af *Momotus Nattereri*, ialfald seer man af Fortegnelsen over Natterers Indsamlinger, at han ikke har medbragt vor Art fra andre Provindser i Brasilien end Rio de Janeiro og São Paulo.

Dens Næring bestaaer navnlig i Insekter, deels Biller, deels Græshopper og Tæger, dog have baade Lund og jeg hos Individer, skudte ved Lagoa Santa i Juni og Juli, fundet Maven fyldt med Bær, hvad jeg ikke vil undlade at bemærke, da Prindsen af Wied udtrykkelig fremhæver, at han aldrig har fundet Andet end Insekter i denne Fugls Mave*). Den fælder enten meget seent, eller ogsaa varer Fældetiden meget længe; thi jeg har i Omegnen af Lagoa Santa i December skudt et Exemplar, som endnu var i fuld Fælding.

---

*) Beiträge z. Nat. Bras. III. 2. S. 1261, Anm.

